

FRANK'S
KNOX
BOOKS

KOČOVNÍCI SEVERU

152

JAMES OLIVER CURWOOD:

K O Č O V N Í C I
S E V E R U

Nový, autorisovaný překlad

Dra JOSEFA STAŇKA

D R U H É V Y D Á N Í

1928

NÁKLADEM ČESKOMORAVSKÝCH PODNIKŮ TISKAŘSKÝCH
A VYDAVATELSKÝCH V PRAZE.

003(UKF)

810602

NÁRODNÍ KNIHOVNA

1003730970

1003730970

Schick Jan

Kč 150,-

19/UK 546

54 K 124454

Tiskem Rolnické tiskárny v Praze.

KOČOVNÍCI SEVERU

KAPITOLA I.

Bylo pozdě v měsíci březnu, na sklonku orlího měsíce, když Neewa, mládě černého medvěda, spatřil po prvé doopravdy svět. Noozak, jeho matka, byla stará medvědice a jako stará osoba byla naplněna reumatismem a touhou dlouho spát. Tak místo aby se oddala obyčejnému krátkému tříměsíčnímu spánku, právě té zimy, kdy se malý Neewa narodil, spala čtyři měsíce, a proto bylo Neewovi, jenž se narodil, zatím co jeho matka tvrdě spala, něco přes dva měsíce místo šesti týdnů, když vyšli z doupěte.

Vybírajíc toto doupě, vešla Noozak do jeskyně na vrcholu vysokého, pustého hřebene a odtud shlížel Neewa po prvé do údolí. Na čas, přicházející z temnoty do slunečního svitu, byl oslepen. Mohl slyšeti, čichati a hmatati mnohé věci, dříve než mohl viděti. A Noozak, jako by zaražena tím, že shledává teplo a sluneční záři místo zimy a sněhu, stála po mnoho minut, zkoumajíc čichem vítr a shlížejíc na své panství.

Po dva týdny časně jaro konalo svou zázračnou proměnu v onom podivuhodném severním

kraji mezi Jacksonovým Kolenem (Jackson's Knee) a řekou Shamattawa a od severu k jihu mezi Božím jezerem (God's Lake) a Churchillem.

Byl to nádherný svět. S vysokého, skalnatého cimbuří, na němž stáli, vypadal jako veliké moře sluneční záře s ojedinělými pouze kusy bílého sněhu tam, kde jej zimní větry vysoko nakupily. Jejich hřeben zdvíhal se z velikého údolí. Na všech stranách kolem nich, až kam by bylo dosáhlo lidské oko, byly modré a černé plochy lesa, třpyt jezer zčásti ještě zamrzlých, lihotání slunečního světla v potůčcích a řekách a zelenající se volné prostory, z nichž se zdvíhaly vůně země. Tyto vůně stoupaly jako posilující lék a potrava k nozdrám Noozak, velké medvědice. Tam dole kypěla již země životem. Pupeny na topolech se mocně nalévaly a div již nepukaly; traviny vysílaly něžné a sladké výhonky; camassie¹⁾ plnily se šťávou; americké bramboříky,²⁾ psí zub³⁾ a claytonie⁴⁾ spěly vzhůru do teplé sluneční záře, zvouce Noozak a Neewu k hostině. Všechny tyto věci čichala Noozak se zkušeností a znalostí dvacíti let života, jež měla za sebou — lahodnou vůni smrku a jedle nízké; vlhkou, sladkou vůni leknínových kořenů a rostoucích cibulí, jež přicházela z rozmrzlé bažiny na úpatí hřebene; a nad všechny tyto věci vůni země samé, překoná-

1) *Camassia esculenta* camas nebo quamash), rostlina liliovitá, jejíž cibule požívají severoameričtí Indiáni. — Pozn. překl.

2) = rostlina prvosenkovitá s květy tvaru bramboříku na vysokém stvolu (*Dodecatheon Meadia*). — Pozn. překl.

3) = rostlina liliovitá, zvaná také kandík (*Erythronium dens canis*). — Pozn. překl.

4) = druh šruchy (*Portulaca*), pojmenovaný podle angl. rostlinopisce Claytona. — Pozn. překl.

vající jejich osobitou sladkost v ještě větším zachvěvu života!

A Neewa je čichal. Jeho ohromené tělíčko se třásl a zachvívalo po prvé vzrušením života. Byl ještě před chvilkou v temnotě, shledal se nyní v zemi divů, o níž se mu nikdy ani nesnilo. V těchto několika málo minutách Příroda naň působila. Neměl znalosti, ale pud se v něm zrodil. Věděl, že je to jeho svět, že slunce a teplo jsou pro něj a že sladké věci země zvou jej do jeho dědictví. Skrčil svůj hnědý nosík a čichal vzduch a měl pronikavý pocit všeho, co bylo sladké a čeho bylo si přát.

A naslouchal. Jeho zašpičatělé uši byly obráceny dopředu a vzhůru k němu stoupal hlas probouzející se země. I kořínky trav patrně zpívaly ve své radosti, neboť celým oním slunným údolím nesla se tichá a bzučivá hudba kraje, jenž byl v míru, poněvadž byl prost lidí. Všude zaznívalo šplounání plynoucí vody a on slyšel zvláštní zvuky, o nichž věděl, že je to život: cvrlikání skalního vrabce, stříbrozvukou píseň drozda s černým hrdlem dole v bažině, pronikavý chvalo zpěv nádherně zbarvené sojky kanadské, pátrající po hnízdišti v houští sametových jedlí balšámových. A pak, daleko nad jeho hlavou, pronikavý skřek, který jím zachvěl. Byl to zase pud, jenž mu řekl, že v onom skřeku je nebezpečí. Noozak vzhlédla a uzřela stín Upiska, velikého orla, jak se vsunul mezi slunce a zemi. Neewa uzřel stín a přikrčil se blíže ke své matce.

A Noozak — tak stará, že pozbyla z polovice svých zubů, tak stará, že ji kosti bolely za vlhkých a zimavých nocí a její zrak se kalil —

nebyla přece ještě tak stará, aby nehleděla dolů s rostoucí radostí na to, co viděla. Její duch putoval za pouhé údolí, v němž procitli. Tam daleko za lesními stěnami, za nejvzdálenějším jezerem, za řekou a plání byly neomezené prostory, jež jí daly domov. Slabě k ní doléhal zvuk, jehož Neewa neslyšel — skoro neslyšitelný hukot velkého vodopádu. Byl to tento hukot a bublání tisíce potůčků plynoucí vody a vánek, vanoucí balšámovými jedlemi a smrky, co způsobovalo jarní hudbu ve vzduchu.

Noozak vydala posléze hluboký vzdech ze svých plic, a zamručevši na Neewu, jala se zvolna první sestupovati cestou mezi skalami k úpatí hřebene.

V zlaté prohlubni údolí bylo dokonce tepleji než na vrcholu hřebene. Noozak šla přímo ke kraji bažiny. Půl tuctu vlhoveců rýžových¹⁾ vzneslo se s takovým třepetáním perutí, že Neewa jím byl skoro povalen. Noozak si jich ani nevšimla. Potáplice se ozvala kvíkávkým protestem, když se Noozak tichým krokem objevila, a provázela ji drsným jekem, jenž zježil Neewovi srst na hřbetě. A Noozak si toho ani nevšimla. Neewa pozoroval tyto věci. Jeho oko na ní spočívalo a pud již okřídлил jeho nohy pohotovostí k běhu, kdyby matka snad dala znamení. V jeho směšné hlavičce rozvíjelo se velmi rychle poznání, že jeho matka je velmi podivuhodné stvoření. Byla podle všeho největší živá věc — to jest největší, jež stála na nohách a pohybo-

¹⁾ = čeledř řádu pěvců; pták velikosti strnada pustoší rýžová pole ve Spojených státech. --- Pozn. překl.

vala se. Věřil tomu snad po dobu dvou minut, než přišli na konec bažiny. A zde se ozvalo náhlé zafunění — praskot kapradí — nemotorný pohyb ohromného těla bahnem, sahajícím po kolena, a obrovský los, čtyřikrát tak veliký jako Noozak, vyrazil v živém útěku. Neewovi div oči nevystoupily z důlků. *A přece Noozak si toho ani nepovšimla!*

Tehdy skrčil Neewa svůj drobný nosík a zavřel, právě tak jako vrčel nad ušima a srstí Noozak a na klestí, jež tahal po černé jeskyni. Slavné pochopení mu vzešlo. Mohl vrčeti na vše, nač jen chtěl, nezáleželo na tom, jak to bylo veliké. Neboť všechno prchalo před jeho matkou Noozak.

Po celý tento první slavný den Neewa objevoval věci a každou hodinu se mu víc a více vštěpovalo přesvědčení, že jeho matka je nepopíranou vládkyní celého tohoto nového, sluncem ozářeného panství.

Noozak byla pečlivá, stará medvědí matka, jež odchovala svou dobou patnáct nebo osmnáct rodin, a cestovala velmi málo tohoto prvního dne, aby se útlé nohy Neewovy trochu otužily. Sotva opustili bažinu, vyjma že zašli do blízké skupiny stromů, kde Noozak použila svých drápů, aby rozdrásala smrk, tak aby se dostali k šťavnaté a mazlavé hmotě hned pod korou. Neewa měl tento zákusek rád po hostině z kořínků a cibulí a pokoušel se rozdrásati strom na svůj vlastní vrub. V poledne byla Noozak najedlá tolik, až se jí nadmuly boky, a Neewa sám — mezi mlékem své matky a mnoha ždibci jiných věcí — vypadal jako přeplněný lusk. Vybravši

si místo, kde sklánějící se slunce vytvořilo teplou pec z veliké bílé skály, líná, stará Noozak lehla si, aby si na chvílku zchrupla, zatím co Neewa, potuluje se kolem a hledaje svého vlastního dobrodružství, octl se tváří v tvář litému brouku.

Byl to obrovský dřevožrout, dva palce dlouhý. Obě jeho bitevní klepeta byla černá jako uhlí a zakřivená jako železné háky. Byl bohatě hnědé barvy a v slunečním světle leskl se jeho kovový pancíř oslňujícím leskem. Neewa, leže docela na břiše, pohlížel naň se srdcem rychle bijícím... Brouk nebyl vzdálen více než stopu a *postupoval!* To bylo při tom zvláštní a dosti zaráželo. Byla to první živá věc, s níž se toho dne setkal, jež neutekla. Přibližuje se zvolna na svých dvou řadách noh, brouk způsoboval praskavý zvuk, jež slyšel Neewa zcela zřetelně. S bojovnou krví svého otce Soominitika, posiluje se k dobrodružství, vystrčil váhavou pracku a ihned Chegawasse, brouk, nabyl velmi zuřivého vzhledu. Jeho křídla začala bzučeti jako pila, jeho klepeta se otevřela, že by byla mohla obsáhnouti lidský prst, a on se pohyboval na svých nohách, až to vypadalo, jako by provozoval nějaký tanec. Neewa odtáhl pracku a po nějaké chvílce Chegawasse se utišil a znovu jal se *postupovati*.

Neewa nevěděl ovšem, že zorné pole broukovo končí se asi čtyři palce od špičky jeho nosu; situace byla tudíž hrozivá. Ale nebylo vrozeno synu takového otce, jako byl Soominitik, aby utekl před broukem, ani v devíti týdnech věku. Zoufale vystrčil opět svou pracku a na neštěstí pro brouka jeden z jeho drobných

drápů dal broukovi polovičního Nelsona a při-
držel Chegawassa na jeho lesklých zádech, tak-
že nemohl ani bzučeti ani praskati. Veliká ra-
dost zaplavila Neewu. Palec za palcem přita-
hoval svou tlapku, až se brouk octl v dosahu
jeho ostrých zoubků. Pak ho očichal.

To byla vhodná chvíle pro Chegawassa. Kle-
peta se zavřela a Noozačina dřímota byla pře-
rvána náhlým jekem nejvyšší muky. Když
zdvihla svou hlavu, Neewa válel se sem a tam,
jako by měl záchvat. Škrábal, vrčel a prskal.
Noozak ho několik okamžiků zkoumavě pozo-
rovala, pak se zvolna pohnula a šla k němu.
Jednou velkou tlapou jej převalila — a uzřela
Chegawassa, pevně a umíněně připojeného k no-
su jejího potomka. Položivši Neewu na záda tak,
aby se nemohl pohnouti, popadla brouka mezi
zuby, kousala zvolna, až Chegawasse povolil, a
pak jej spolkla.

Odtud až do soumraku ošetřoval Neewa svůj
bolavý nos. Krátce před tím, než se setmělo,
Noozak se schoulila u veliké skály a Neewa po-
večeřel. Pak se uhnízdil v ohbí jejího velikého,
teplého předloktí. Přes to, že ho bolel nos, byl
šťastným medvědem a na konci svého první-
ho dne cítil se velmi statečným a velmi nebojác-
ným, třeba mu bylo teprve devět neděl. Přišel
do světa, patřil na mnoho věcí, a nezvítězil-li,
aspoň slavně prošel dnem.

KAPITOLA II.

Oné noci měl Neewa zlý záchvat *Mistupuyem* čili bolení žaludku. Představte si kojence, jdoucího od matčina prsu k hovézímu řízku! To právě učinil Neewa. Při obyčejném vývoji nebyl by začal mlsati pevných pokrmů ještě aspoň měsíc, ale zdálo se, že příroda předsevzala s rozmyslem intenzivní výchovu, připravujíc jej pro mocný a nerovný boj, ježž bylo mu podstoupiti o něco později. Celé hodiny Neewa stenal a naříkal a Noozak potírala jeho dmoucí se břívsko svým nosem, až konečně vrhl a bylo mu lépe.

Potom usnul. Když se probudil, byl ohromen tím, že otevřel oči zplna do oslňujícího lesku mocného žáru ohně. Včera viděl slunce zlaté, lesknoucí se a daleké. Ale tentokráte po prvé je viděl vycházeti nad okrajem světa za jarního rána na severu. Bylo rudé jako krev, a jak vyjeveně hleděl, stoupalo stále a rychle, až jeho rovná strana se zaokrouhlila a bylo ohromnou koulí něčeho. Zprvu myslil, že je to Život — nějaký hrozný tvor, vyplouvající nad lesem směrem k nim — i obrátil se s tázavým zakňučením

k své matce. Ale ať to bylo cokoli, Noozak se nebála. Její velká hlava byla obrácena ke zjevu a ona mhourala očima v slavné spokojenosti. Tehdy počal Neewa pociťovati příjemné teplo rudého zjevu a přes svůj neklid jal se přísti v jeho žáru. Z barvy rudé přešlo slunce rychle do zlaté a celé údolí bylo ještě jednou změněno v teplou a bušící slávu života.

Po dva týdny po tomto prvním východu slunce v životě Neewově zůstala Noozak blízko hřebene a bažiny. Pak přišel den, kdy Neewovi bylo jedenáct neděl, a tu obrátila svůj čenich ke vzdáleným černým lesům a počala své letní putování. Neewovy nohy pozbyly své útlosti a on vážil dobrých šest liber. Bylo to dosti dobré, uvážíme-li, že vážil pouze dvanáct uncí při narození.

Ode dne, kdy Noozak se vydala na svou bludnou cestu, začala se pravá dobrodružství Neewova. V tmavých a tajemných hlubinách lesních byla místa, kde posud ležel sníh nezměkklý sluncem a po dva dni Neewa toužil a kňučel po slunném údolí. Minuli vodopád, kde Neewa po prvé pohleděl na valící se vodní proud. Hlubším, tmavším a chmurnějším stával se les, jímž Noozak pronikala. V tomto lese dostalo se Neewovi prvních lekcí v lovu. Noozak byla nyní dobře na »dně« údolí mezi říčními předěly Jacksonova Kolena a Shamattawy, ve velikém lovišti pro medvědy v časném jaře. Když bděla, byla neúnavná v hledání potravy a neustále hrabala v zemi nebo převracela kameny a rvala práchnivějící klády a pařezy v kusy. Šedé lesní

myšky byly její *pièce de résistance**), třeba byly malé, a Neewu ohromovalo vidět, jak obratnou dovedla být jeho nemotorná stará matka, když některý z těchto malých tvorů byl objeven. Byly doby, kdy Noozak chytla celou rodinu, dříve než mohli uniknouti. A k myším se připojovaly žáby a ropuchy, zčásti ještě ospalé; mnoho mravenců, schoulených, jako by byli mrtvi, v srdci trouchnivějících klad; a příležitostně čmeláci, vosy a sršňové. Tu a tam Neewa mlsal těchto věcí. Třetího dne odkryla Noozak pevnou hmotu přezimujících kyselinových mravenců, velikou jako dvě lidské pěsti a docela zmrzlou. Neewa jich hodně požil a příjemná, nakyslá jejich chuť dráždila jeho žravost.

Jak dni postupovaly a živé věci počaly vylézáti zpod klad a kamenů, Neewa objevil rozkoš a vzrušení lovu na vlastní pěst. Potkal druhého brouka a zabil jej. Zabil svou první lesní myš. Rychle se v něm vyvíjely pudy Soominitika, jeho rvavého starého otce, jenž se zdržoval tři nebo čtyři údolí na sever od jejich údolí a jenž nikdy nevynechal příležitosti, dostati se do boje. Ve čtyřech měsících věku, což bylo pozdě v květnu, Neewa žral mnoho věcí, jež by byly usmrtily většinu mláďat jeho věku, a v jeho mladém těle nebylo nic zbabělého ani úskočného od špičky jeho všetečného nosíku až na konec pahýlovitého ocasu. Vážil devět liber v tu dobu a byl černý jako kominíček.

Bylo to záhy v červnu, když se přihodila vzrušující událost, jež přivodila začátek veliké změny v Neewově životě, a bylo to za tak teplého

*) = hlavní jídlo. — Pozn. překl.

a líbezného slunného dne, že Noozak hned po obědě se odala svému odpolednímu spánku. Byli nyní ven z nižšího lesnatého kraje a byli v údolí, jímž se mělký proud kroutil a vinul mimo bílé písečné nánosy a mezi kamenitými břehy. Neewovi se nechtělo spáti. Měl méně chuti než kdy jindy zmařiti slavné odpoledne dřímáním. Svýma kulatýma očkama hleděl na podivuhodný svět a shledal, že svět naň volá. Pohlédl na matku a zakňučel. Zkušenost mu pravila, že je mrtva pro svět v příštích hodinách, ledaže by ji zaléchtal na noze nebo štípl do ucha a pak by se vzbudila pouze na tolik, aby naň zavrčela. Byl toho syt. Toužil po něčem více vzrušujícím, a rozhodnuv se náhle, vyrazil — hledaje dobrodružství.

V tom velikém světě zelených a zlatých barev byl malou černou koulí skoro tak širokou, jak byl dlouhý. Sestoupil k potoku a ohlédl se. Mohl stále ještě viděti matku. Pak jeho nohy pleskaly v jemném bílém písku dlouhého nánosu, jenž lemoval břeh, a on zapomněl na Noozak. Šel na konec nánosu a octl se na zeleném břehu, kde mladá tráva byla jako samet pod jeho tlapkami. Zde se jal převraceti menší kameny, hledaje mravence. Prohnal deňku,¹⁾ jež s ním běžela těsný a zuřivý dvacívteřinový závod. Něco později zdvihl se mu skoro před nosem ohromný sněžný králík a on jej pronásledoval, až tuctem dlouhých skoků Wapoos zmizel v houštině. Neewa skrčil nos a vydal ječivé zavrčení. Nikdy v něm nekolovala krev Soominitikova tak bouřlivě. Potřeboval něco popadnouti. Po prvé ve

¹⁾ = druh veverky zemní (*Tamias Lysteri*). — Pozn. překl.

svém životě toužil po rvačce. Byl jako hošík, jenž den po Ježíšku má pár boxovacích rukavic a žádného protivníka. Sedl si a rozhlížel se nevrle, stále krče nos a vyzývavě vrče. Vyzrál na celý svět. To věděl. Všechno se bálo jeho matky. Všechno se bálo jeho. Znechucovalo to — tento nedostatek něčeho živoucího, s čím by byl mohl ctižádostivý mladík chlapík bojovati. Podle všeho byl svět celkem úplně krotký.

Vyrazil v novém úhlu, obešel roh ohromné skály a náhle se zastavil.

Zpoza druhého rohu skály vyčnívala ohromná zadní tlapa. Po několik málo okamžiků seděl Neewa tiše, pozoruje ji s rostoucí předtuchou. Tentokráte štípne svou matku tak, že ji to navždy probudí! Chtěl ji probudit pro krásu a příležitosti tohoto dne, jak jen nejlépe dovedl. Přiblížil se tedy zvolna a opatrně, vyhlédl si hezké lysé místo na tlapě a zaryl do něho své zoubky až po dásně.

Následovalo zařvání, jež otřáslo zemí. Stalo se totiž, že tlapa nepatřila Noozak, nýbrž byla osobním vlastnictvím Makoose, starého medvědího samce nepěkných sklonů a zlomyslné povahy. Ale v tomto medvědu stáří vzbudilo morousovitou, jež naprosto nebyla podobna zvláštním vlastnostem staré Noozak, upomínajícím na babičky. Makoos byl zcela na nohou, dříve než si Neewa uvědomil, že se zmýlil. Byl nejen starý a morousovitý medvěd, nýbrž nenáviděl také mláďata. Několikrát za svých dnů dopustil se zločinu kanibalismu. Byl, čemu indiánský lovec říká *uchan* — zlý medvěd, pojidač svého vlastního druhu, a v okamžiku, kdy jeho rozružené

oči zahlédly Neewu, vydal nový řev. Tu sebral Neewa své tučné nožky pod břichem a vyrazil jako střela. Nikdy dříve ve svém životě neběžel tak, jak běžel nyní. Pud mu pravil, že se konečně setkal s něčím, co se ho nebojí, a že je v nebezpečí smrti. Nevybíral směr, neboť nyní, co se tak zmýlil, neměl ani ponětí, kde najde svou matku. Mohl slyšeti, jak Makoos jej pronásleduje, a jak běžel, dal se do ječení, jež bylo naplněno divou a mukyplnou prosbou o pomoc. Tento křik dolehl k věrné staré Noozak. V okamžiku byla na nohou — a právě včas. Jako kulatá, černá koule, vypálená z děla, hnál se Neewa mimo skálu, kde spala, a deset skoků za ním přicházel Makoos. Koutkem svého oka spatřil matku, ale jeho moment jej přenesl mimo ni. V tomto okamžiku vrhla se Noozak v činnost. Jako hráč kopané činí útok, vyřítila se právě včas, aby zasáhla starého Makoose celou svou vahou zcela se strany do žeber, a oba staří medvědi se převalovali znova a znova v směsici, jež v očích Neewových byla vzrušující a slavná.

Zastavil se a oči mu vystupovaly z důlků jako lesklé cibulky, jak vnímal výjev bitevní. Toužil dříve po boji, ale co viděl nyní, zcela jej ohromovalo. Oba medvědi byli v sobě, řvouce a trhající si navzájem kůži a vyhazující do výše dešť štěrku a hlíny v svém smrtelném objetí. V této první srážce byla Noozak ve výhodě. Zbavila Makoose dechu, vrazivši do něho ve svém prvním mocném útoku, a držíc jej nyní svými otupenými a vylámanými zuby za hrdlo, zpracovávala jej svými ostrými zadními drápy, až se krev hrnula z boků starého barbara a on řval jako

škrccený býk. Neewa věděl, že je to jeho pronásledovatel, jenž je v nevýhodě, a s ječivým křikem, svědčícím matce, aby vypráskala učiněného ďábla z Makoose, přiběhl zpět na kraj zápasště s nakrčeným nosem a zuby, jež se svítily v zuřivém vrčení. Tančil okolo vzrušeně na dvanáct stop od zápasících a krev Soominitikova plnila jej touhou po boji, a přece se bál.

Pak se stalo cosi, co náhle úplně zvrátilo bláznivou radost z vítězství jeho matky. Makoos jako samec byl přirozeně obeznaný v zápase a najednou se osvobodil z čelistí Noozačiných, převalil ji pod sebe a teď zase on jal se rváti kůži z těla staré Noozak v takovém množství, že v mukách zařvala způsobem, jenž změnil srdečko Neewovo v kámen.

Je věcí velmi vzrušujícího dohadu, co učiní hošík, uvidí-li, že jeho otec je bit. Je-li po ruce sekera, je povinen jí užít. Největší pohroma, rovnající se potopě světa, jež může přijíti do jeho života, jest míti otce, jemuž otec jiného hochu uštedřil výprask. Vedle touhy, býti presidentem Spojených států, průměrný hošík chová touhu, míti otce, jenž dovede vyplatiti kteréhokoli jiného dvounohého tvora, nosícího kalhoty. A v Neewovi bylo mnoho lidských věcí. Čím hlasitěji jeho matka řvala, tím zřetelněji cítil otřes svého světa, jenž se kolem něho řítí. Pozbyla-li Noozak části své síly ve svém stáří, její hlas aspoň byl stále ještě nevyrovnatelný a takový křečovitý řev, jaký vydávala, bylo možno slyšeti aspoň půl míle daleko.

Neewa se nemohl více udržeti. Jsa slepý vztekem, vyřítí se do boje. Náhoda stiskla jeho zlé

malé čelisti nad prstem, jenž patřil Makoosovi, a jeho zuby se zaryly do masa jako dvě malé řady jehel ze slonoviny. Makoos sebou trhl, ale Neewa neustal a kousl hlouběji. Tu vztáhl Makoos svou nohu a vymrštil ji jako metací stroj a přes své odhodlání, držeti se jí dále, Neewa shledal, že divoce letí vzduchem. Narazil na skálu ve vzdálenosti dvacíti stop od zápasníků silou, jež z něho vyrazila dech, a po osm či deset vteřin potom se zmítal omámen, pokoušeje se vstáti. Pak se mu vrátil zrak a smysly a on pohlížel na výjev, jenž způsobil, že opět mu proudila krev do těla.

Makoos nezápasil déle, nýbrž *utíkal* a na jeho chůzi bylo rozhodně znáti, že kulhá.

Ubohá stará Noozak stála na svých nohou, hledíc za ustupujícím nepřítelem. Lapala po dechu jako uhnané tele. Její čelisti byly rozevřeny. Jazyk měla vyplazen a krev crčela v malých potůčcích z jejího těla k zemi. Byla dokonale a vydatně porvána. Byla nade vši pochybnost zpráskaný medvěd. Ale v onom slavném útěku nepřítelově Neewa neviděl ničeho z porážky Noozačiny. Jejich nepřítel *utíkal!* On byl tudíž bit. A se vzrušeným kvikotem radosti běžel Neewa ke své matce.

KAPITOLA III.

Jak stáli v teplé sluneční záři tohoto prvního červnového dne, pozorující naposled Makoose, přechajícího napříč dnem potoka, Neewa se cítil spíše jako starý a otužilý bojovník než jako břichaté, čtyřměsíční mládě kulatých tváří, jež vážilo devět liber a nikoli čtyři sta.

Teprve mnoho minut poté, co Neewa zaryl své zuřivé zoubky hluboko do nejchoulostivější části prstu starého samce, mohla Noozak dostatečně popadnouti dechu, aby zamručela. Její boky nabíraly vzduch, zdvíhající se jako dvojice měchů, a když Makoos za potokem zmizel, Neewa si sedl na svůj kulatý zadek, napial své směšné uši dopředu a pozoroval matku kulatýma a lesknoucíma se očima, jež byly naplněny obtížným přemítáním. Se sípavým stenem obrátila se Noozak a brala se zvolna k veliké skále, vedle níž spala, když ji probudil hrozný křik Neewův o pomoc. Každá kost v jejím starém těle zdála se zlomena nebo vymknuta. Kulhala a nakláněla se a sténala kráčeji a zanechávala za sebou malé, rudé

stopy krve v zelené trávě. Makoos dal jí pořádný výprask.

Lehla si, zastenala naposled a podívala se na Neewu, jako by chtěla říci:

»Kdybys nebyl odešel za jakýmsi čertovstvím a nebyl vzbudil hněv toho starého potměšilce, nebylo by se to stalo. A teď — podívej se na mne!«

Mladý medvěd byl by se rychle zotavil z následků bitvy, ale Noozak ležela bez hnutí po celý zbytek onoho odpoledne a noc, jež následovala. A tato noc byla patrně nejpěknější, již Neewa kdy viděl. Nyní, kdy noci byly teplé, zamiloval si měsíc dokonce více než slunce, neboť rodem i pudem byl spíše loupežným slídilem v temnotě než lovcem denním. Měsíc zdvíhal se na východě v slávě zlatého ohně. Smrkové a balšámové lesy vypadaly jako ostrovy v žlutém moři světla a potok se třpytil a tetelil jako živá bytost, vina se svou cestou zářícím údolím. Ale Neewa dostal za vyučenou, a ačkoli jej zval měsíc a hvězdy, přitiskl se těsně k své matce, naslouchaje karnevalu nočních zvuků, jež k němu doléhaly, ale nehýbaje se od jejího boku.

S jitem Noozak zdvihla se na nohy a s nevrlym rozkazem Neewovi, aby následoval, zvolna zlézala hřeben korunovaný sluncem. Nebyla v cestovní náladě, ale daleko vzadu v její hlavě byla nevyslovená obava, že by se ničemný starý Makoos mohl vrátit, a věděla, že nový zápas by ji nadobro dorazil, při kterémžto výsledku by si Makoos připravil snídani z Neewy. Hnala se tedy dolů po druhém úbočí hřebene, napříč novým údolím a zářezem, jenž se otevíral jako široká

vrata do zvláště pláň, vytvořené z luk, jezer a velikých rozloh smrkového a cedrového lesa. Týden spěchala Noozak k jistému potoku na této pláni a nyní, kdy jim hrozila vzadu přítomnost Makoosova, pokračovala v cestě, až Neewovy krátké, tlusté nohy stěží mohly udržeti jeho tělo.

Bylo poledne, když dosáhli potoka, a Neewa byl tak vyčerpán, že mu činilo obtíže vylézt na smrk, na nějž jej poslala matka, aby si zdřiml. Našed příhodnou vidlici z větví stromu, rychle usnul — zatím co Noozak šla chytat ryby.

Potok byl oživen rybkami, přistiženými v mělkých kalužích po tření, a za hodinu chytla jich tolik, že pokrývaly břeh. Když Neewa sestoupil se své kolébky, právě na počátku soumraku, přišel na hody, při nichž se již Noozak nacpala, že vypadala jako sud. To po prvé měl k jídlu ryby a po celý týden pak žil v rybím ráji. Jedl je ráno, v poledne a večer, a když byl příliš pln, aby jedl, válel se v nich. A Noozak se nacpala, až se zdálo, že jí praskne kůže. Kamkoli se pohnuli, nosili s sebou rybí zápach, jenž stárnul den co den, a čím více stárnul, tím lahodnější byl Neewovi a jeho matce. A Neewa rostl jako hubřející lusk. V onom týdnu přibral tři libry. Zanechal nyní docela pití mléka, neboť Noozak — jako stará medvědice — vyschla na stupeň, kde beznadějně zklamala.

Bylo záhy z večera osmého dne, když Neewa a jeho matka lehli si na pokraji travnatého vršku k spánku po denním hodování. Noozak byla nesporně nejšťastnější starý medvěd v celé oné části Severu. Nemusila již déle shánět potravu. V potoce bylo jí v kalužích uzavřeno neomezené

množství a neseťkala se s jiným medvědem, jenž by byl popíral její vlastnictví. Hleděla vstříc nepřetržitě blahu ve svých šťastných lovištích, až slunovratové bouře vyprázdňují kaluže nebo dozrají bobule. A Neewa, šťastný malý labužník, snil s ní.

Bylo to tohoto dne, právě když slunce zapadalo, že jakýsi člověk, spočívaje na rukou a kolenou, zkoumal vlhký kousek písčiny pět nebo šest mil po proudu potoka. Jeho rukávy byly vyhrnuty, obnažující jeho hnědé paže na polovic k ramenům, a neměl klobouku, takže večerní vánek cuchal chundelatou hlavu světlých vlasů, jež asi po osm nebo devět měsíců byly stříhány loveckým nožem.

Těsně po boku tohoto člověka bylo cínové vědro a na druhé straně, pozorujíc ho s nejživějším zájmem, štěně z nejprostších a přece nejdružněji vypadajících, jaké se kdy zrodilo z otce — psa mackenzijského a matky z polá airedalské a z polá špiclíka.

S touto tragedií krve v žilách nic na světě by nebylo mohlo učiniti štěně něčím více než »jenom psem«. Jeho ocas, natažený přímo na písku, byl dlouhý a hubený, s uzlem na každém kloubu; jeho tlapy, podobné nohám příliš vyrostlého hochy, vypadaly jako malé boxovací rukavice; jeho hlava byla v poměru k tělu třikrát tak veliká, jak měla být, a nehoda přispěla Přírodě v provedení mistrovského díla, oloupivši jej o půl jednoho jeho ucha. Jak pozoroval svého pána, tato půlka ucha stála vzpřímena jako oživený pahýl, kdežto druhé — dvakrát tak dlouhé — bylo napiato dopředu v nejhlubším a nejživě-

ším zkoumáním. Illavou, nohama a ocasem byl to pes mackenzijský, ale pokud se týče uší a štíhlého, hubeného těla, zápasil v něm špiclík a pes airedalský. Na svém přítomném nesouladném stupni vývoje bylo to nejpsovětější štěně mimo postranní uličky velkoměsta.

Po prvé za několik minut jeho pán promluvil a Miki se kroutil po celé délce těla, oceňuje skutečnost, že slova byla pronesena přímo k němu.

»Je to matka a mládě, za to ti ručím, Miki,« pravil. »A vím-li co o medvědech, byli zde některou hodinu dnes!«

Zdvihl se na nohy, všiml si temnějících stínů na kraji lesa a naplnil své vědro vodou. Na několik okamžiků poslední paprsky sluneční ozářily jeho tvář. Byla to silná, naděje plná tvář. Byla v ní radost ze života. A nyní se rozzářila náhlým vnuknutím a záře, jež nepocházela jenom od lesa, vstoupila mu do očí, když dodal:

»Miki, vezmu tvé prosté tělo dolů k Děvčeti, poněvadž jsi nebroušený drahokam dobromyslnosti a krásy — a pro tyto dvě věci vím, že tě bude mít ráda. Je to má sestra, víš? Nuže, kdybych jen mohl vzít ono mládě spolu s tebou —«

Začal hvízdati, obraceje se se svým vědrem vody směrem k tenkému lemu balšámových jedlí asi sto loket odtud.

Těsně v patách za ním následoval Miki.

Challoner, jenž byl nově ustanoveným jednatelem Veliké společnosti zálivu Hudsonova, rozbil svůj tábor na pokraji jezera těsně při ústí potoka. Nebylo na něm mnoho — rozbitý stan, ještě rozbitější kanoe a hromádka zavazadel. Ale v poslední záři západu bylo by to vypravo-

valo celé knihy člověku s okem, zvyklým tram-
potám lesů. Byla to výzbroj člověka, jenž ode-
šel bez bázně na drsný konec světa. A nyní, co
z toho zůstalo, vracelo se s ním. Challonerovi
bylo cosi z lidského kamarádství v těchto zbyt-
cích věcí, jež prošly s ním větší částí ročního
zápasu. Kanoé bylo zborceno, rozbito a spravo-
váno; kouř a bouře začernily jeho stan. že měl
barvu rezavého pstruha, a jeho pytle s potravou
byly blízky vyprázdňení.

Nad ohníčkem vařil se obsah pánve a hrnce,
když se vrátil s Mikim v patách, a těsně u žáru
byl rozbitý a spravovaný pekáč, v němž koláč
z ovesné mouky a vody počínal hnědnouti. V jed-
nom hrnci byla káva a v druhém se vařila ryba.

Miki si sedl na své hranaté kýty, takže vůně
ryby mu naplnila nozdry. To byla, jak objevil,
první věc k jídlu. Jeho oči, sledující Challone-
rovy konečné přípravné pohyby, zářily jako
granáty a každým třetím nebo čtvrtým dechem
olizoval si tlamu a hladově polykal. To byla
vskutku příčina, proč Miki dostal své jméno.
Byl stále hladov, a jak se zdálo, stále měl prázd-
ný žaludek, nezáleželo na tom, kolik snědl. Od-
tud jeho jméno Miki, »buben«.

Teprve když snědli rybu a ovesný koláč a
Challoner si zapálil dýmku, vyslovil, co bylo
v jeho mysli.

»Zítří půjdu za tím medvědem,« pravil.

Miki, schoulený blízko zhasínajícího uhlí,
bouchl svým ocasem jako kyjem na znamení to-
ho, že poslouchá.

»Hodlám tě sdružit s mládětem a udělat Děv-
četi báječnou radost.«

Miki bouchl ocasem silněji než prve.

»Výborně,« zdálo se, že říká.

»Jen považ,« pravil Challoner, hledě přes hlavu Mikiovu tisíc mil daleko. »Čtrnáct měsíců -- a konečně jdeme domů. Hodlám vycvičit tebe a mládě pro svou sestru. Jakže, nelíbí se ti to? Nevíš, jaká je, ty prostý čertíku, nebo jinak bys tu neseseděl, hledě na mne vyjeveně jako nějaká zbožňovaná modla. A nedovedeš si v své hloupé hlavě představit, jak je hezká. Viděl jsi dnes večer onen západ? Nuže, jest hezčí než ten západ slunce, za to ti ručím. Máš k tomu co dodat? Ne-li, pomodleme se a pojdme spat!«

Challoner vstal a protáhl se. Jeho svaly praskaly. Cítil v sobě obrovskou životní sílu.

A Miki, bijící ohonem až do tohoto okamžiku, zdvihl se na své příliš dlouhé nohy a následoval svého pána do přístřeší.

Bylo to v šedém světle časného letního svítání, když Challoner opět se objevil a zažehl oheň. Miki následoval za několik okamžiků a jeho pán upevnil konec opotřebovaného stanového provazu kolem jeho šíje a uvázal provaz k mladému stromku. Druhý provaz podobné délky uvázal Challoner k cípům potravinového pytle, takže mohl jej nésti na zádech jako batoh. S první růžovou záplavou slunce byl hotov na cestu za Neewou a jeho matkou. Miki dal se do žalostného nářku, když shledal, že zůstává zpět, a když se Challoner ohlédl, štěně sebou trhlo a dělalo přemety na konci svého provazu jako tatrmánek. Čtvrt míle proti proudu potoka mohl slyšeti Mikiův úpěnlivý protest.

Challonerovi nebyla práce toho dne věci osobního potěšení a nebyla ani diktována jen jeho touhou, aby měl mládě spolu s Mikim. Potřeboval masa a medvědí maso v tak časně době bude nanejvýš dobré; a nade vše ostatní potřeboval zásoby tuku. Kdyby ulovil tohoto medvěda, uspoří času po celý zbytek cesty dolů k civilizaci.

Bylo osm hodin, když připadl na první neomylně čerstvé známky Noozak a Neewy. Bylo to na místě, kde Noozak chytala ryby čtyři nebo pět dní předtím a kam se včera vrátili, aby hodovali na »uzrálém« lovu. Challoner byl v povznesené náladě. Byl jist, že najde dvojici podél potoka a nedaleko odtud. Vítr mu byl přízniv, i počal se přibližovati s větší opatrností, pušku máje připravenou pro očekávanou chvíli. Hodinu postupoval vytrvale a klidně, všímaje si každého zvuku a pohybu před sebou a navlhčuje občas svůj prst, aby viděl, zda se vítr neobrátí. Nebyla to celkem ani věc lidské zchytralosti. Vše Challonerovi přálo.

V široké, ploché části údolí, kde potok se tříštil na tučet malých potůčků a voda se čeřila mezi písčnými nánosy a přes kamenité mělčiny, Neewa a jeho matka slídili kolem lenivě poracích k snídani. Svět se nikdy Neewovi nezdál krásnější. Slunce působilo, že jemná srst na jeho hřbetě se čehrala jako srst předoucí kočky. Měl rád čvachtání vlhkého písku pod chodidly a zpívající proud vody, jenž mu narážel do nohou. Měl rád zvuk, jenž jej obklopoval, dech větru, šepoty, jež přicházely ze smrkových vrcholů a

z cedrů, ropot vody, pískání damanů¹⁾), volání ptáků; a více než vše ostatní tichý, mručivý hovor své matky.

V této sluncem koupané rozloze údolí Noozak zachytila první závan nebezpečí. Přišel k ní náhlým otočením větru — zápach člověka!

Okamžitě se změnila v kámen. Byla ještě hluboká jízva v jejím rameně, jež přišla před lety s tímž zápachem jediného nepřítel, jehož se bála. Po tři léta nezachytila toho zápachu do svých nozder a zapoměla skoro již, že existuje. Nyní tak náhle, že ji to ochromilo, byl teplý a hrozný v dechu větru.

V tomto okamžiku také Neewa, zdálo se, cítil blízkost hrozného nebezpečí. Dvě stě loket od Challonera stál jako nehybná černá skvrna, odrážející se od bílého písku kolem něho, oči upíraje na matku a pokoušeje se citlivým nosíkem pochopiti smysl v hrozbě vzduchu.

Pak přišla věc, již nikdy před tím neslyšel. — tříštící se, praskající třesk — cosi, co bylo skoro jako břem a přece zase jiné; a viděl, jak se jeho matka náhle nahnula, kde stála, a pojednou divně dopadla na své přední nohy.

Příští okamžik se vztyčila s divokým řevem v hlase, jenž mu byl nový — výstrahou pro něj, aby prchal a zachránil svůj život.

Jako u všech matek, jež poznaly kamarádství a lásku dítěte, první myšlenka Noozak platila jemu. Vztáhnuvši tlapu, strčila jej náhle a Neewa uháněl divoce do blízkého lesního útul-

¹⁾ = ssavec z řádu kopytnatců s chrupem, upomínajícím na hlodavce, veliký asi jako svišť nebo králík. — Pozn. překl.

ku. Noozak následovala. Přišel druhý výstřel a těsně nad její hlavou letěl svištící, hrozný zvuk. Ale Noozak nespěchala. Držela se za Neewou, pohánějíc jej stále, i když ona bolest do ruda rozpáleného železa v slabině plnila ji největší mukou. Dorazili na kraj lesa, když třetí střela Challonerova zaryla se Noozak pod nohy.

Ještě chvílku a byli v ochraně lesa. Pud vedl Neewu do jeho nejhustší části a těsně za ním Noozak bojovala s posledním zbytkem své hasnouce síly, pobízejíc jej dále. V jejím starém mozku vzrůstal hluboký a strašný stín, cosi, co začínalo jí obestírati zrak, takže nemohla viděti, a ona věděla, že dospěla k nejzazšímu konci své dráhy. S dvacíti roky života za sebou, bojovala nyní o posledních několik vteřin. Zastavila Neewu těsně u hustého cedru, a jak učinila mnohokrát dříve, poručila mu, aby na něj vylezl. Jednou dokonce její horký jazyk dotkl se jeho tváře v posledním laskání. Pak se obrátila, aby bojovala svůj poslední veliký zápas.

Vlekla se přímo Challonerovi vstříc a padesát stop od smrku se zastavila a čekala na něj s hlavou mezi rameny skloněnou, s boky, jež se zdvíhaly, a očima kalícíma se víc a více, až sklesla konečně s velikým vzdechem, zatarasujíc cestu jejich nepříteli. Na chvíli snad viděla ještě jednu zlaté měsíce a zářící slunce oněch dvacíti let, jež minula; snad slyšela opět jemnou, sladkou hudbu jara, plnou staré, staré písně života, a snad Cosi laskavého a bezbolestného sneslo se na ni jako konečná odměna za slavné mateřství na zemi.

Když Challoner přišel, byla mrtva.

Ze své skrýše ve smrkové vidlici shlížel Neewa na první velikou truchlohru svého života a na příchod člověka. Dvounohé zvíře způsobilo, že se schoulil hloub do svého útulku a jeho srdčko div nepuklo hrůzou, jež ho pojala. Neuvažoval. Nebylo zázraku v duševním pochodu, jímž poznal, že se stalo cosi hrozného a že tento veliký, dvounohý tvor je toho příčinou. Jeho očka plála právě nad čarou vidlice. Divil se, proč matka nevstává a nebojuje, když tento nový nepřítel přichází. Jakkoli byl přestrašen, byl hotov vrčeti, jen kdyby se probudila — hotov seběhnouti se stromu a pomoci jí, jako jí pomohl v porážce Makoose, starého medvědího samce. Ale ani sval ohromného těla Noozačina se nehnul, když se nad ní Challoner sklonil. Byla mrtva jako kámen.

Challonerova tvář byla zardělá nesmírnou radostí. Nutnost z něho učinila zabijedce. Viděl v Noozak nádhernou kožišinu a zásobu masa, jež jej přenese přes celý zbytek cesty na Jih. Opřel pušku o strom a jal se rozhlížeti po mláďeti. Znalost zvěře mu pravila, že nebude daleko od své matky a jal se pohlížeti do stromů a blízkých houštin.

V ochraně své vidlice, zastíněn jsa tlustými větvemi, zmenšil se Neewa, jak jen bylo možno, po čas pátrání. Po půlhodině zanechal Challoner zklamaně hledání a vrátil se k potoku, aby se napil, než se pustí do stahování Noozak.

Sotva odešel, vylétla čile hlavička Neewova. Po několik okamžiků pozoroval a pak sklouzl po zadní straně cedrového kmene na zemi. Ozval

se kvičivým voláním, ale matka se neprobudila. Přišel k ní a stál vedle její nehybné hlavy, čichaje vzduch s příměsí člověčiny. Pak otíral čumákem její tvář, vrazil jí nosem pod šíji a konečně ji štípl do ucha — vždycky jeho poslední útočiště při buzení. Byl zmaten. Kňučel tiše a vylezl na veliká, měkká záda své matky a sedl si tam. Do jeho kňučení přišla zvláštní nota a pak se zdvihl z jeho hrdla jímavý nářek, který byl jako pláč dítěte.

Challoner zaslechl tento nářek, když se vracel, cosi — zdá se — sevřelo náhle jeho srdce a dusilo jej. Slyšel již děti podobně plakat; a bylo to osiřelé mládě!

Připlíživ se za zakrslý smrk, pohlédl tam, kde Noozak ležela mrtva, a spatřil Neewu, sedícího na matčiných zádech. Zabil mnoho tvorů ve svém životě, neboť bylo jeho zaměstnáním zabíjet a obchodovati s kožišinami zvířat, jež jiní zabili. Ale dosud nikdy neviděl ničeho podobného a pojednou měl pocit, jako by byl spáchal vraždu.

»Je mně líto,« vydechl tiše, »malý ubožáčku; je mně líto!«

Byla to skoro prosba — za odpuštění. Ale bylo tu třeba učiniti pouze jednu věc. Tak tiše, že Neewa ho neslyšel, plížil se kolem s větrem a kradl se za ním. Byl dvanáct stop vzdálen od Neewy, když mládě teprve tušilo nebezpečí. Pak bylo příliš pozdě. Rychlým během byl Challoner u něho, a dříve než mohl Neewa opustiti hřbet své matky, hodil jej do záhybů potračinového pytle.

V celém svém životě nezažil Challoner nikdy živějších pěti minut než oněch pět, jež následovaly. Nad Neewův žal a strach zdvihla se divoká bojovná krev jeho otce, starého Soominitika. Škrábal, kousal, kopal a vrčel. V oněch pěti minutách byl jako pět čertíků shrnutých vjedno, a když Challoner upevňoval provaz kolem Neewovy šíje a strkal jeho tlusté tělo do pytle, jeho ruce byly poškrábány a rozedrány na mnoha místech.

V pytli pokračoval Neewa v zápase až do vyčerpání, zatím co Challoner stahoval Noozak a řezal z ní maso a tuk, jehož potřeboval. Krása kožišiny Noozačiny rozzářila jeho oči. Zabalil do ní maso i tuk a řemenem z kozlí kůže svázal vše do balíku, který připíal ke koncům svých ramených popruhů. Jsa obtížen břemenem šedesáti liber kožišiny a masa, vzal svou pušku — a Neewu. Bylo časně odpoledne, když vykročil. Slunce skoro již zapadalo, když dostihl tábora. Každou stopu cesty, až do poslední půl míle, Neewa zápasil jako Sparťan.

Nyní ležel mdle a skoro bez života ve svém pytli, a když Miki přistoupil, aby podezřívavě očíchal jeho vězení, neučinil ani pohybu odporu. Všechny zápachy byly mu teď stejné a nerozeznával zvuků. Challoner byl skoro zničen. Každý sval a kost v těle ho bolely. Ale v jeho tváři, zpočené a umazané, byl pyšný úsměv.

»Ty rázný čertíku,« pravil, pozoruje mdlý pytel, když nacpával po prvé toho odpoledne svou dýmku. »Ty rázný čertíku!«

Uvázal konec provazu Neewovy ohlávky k mladému stromku a jal se opatrně otevírati

potravinový pytel. Pak vysypal Neewu na zemi a poustoupil. V onu hodinu byl Neewa ochoten přijmouti příměří, pokud se týkalo Challonera. Ale nebyl to Challoner, jež jeho zpola oslepené oči spatřily nejprve, když se vykulil z pytle. Byl to Miki! A Miki, jehož neohrabané tělo se vrtělo vzrušenou zvědavostí, div jej téměř neočichával!

Neewova očka zaplála. Byl také onen špatně skloubený potomek člověka-zvířete s odstávajícíma ušima nepřítelem? Byly ony kroucené pohyby těla tohoto nového tvora a jeho ocas, komíhající se jako kyj, výzvou k zápasu? Soudil, že ano. Buď jak buď, zde bylo cosi jeho velikosti a jako blesk byl na konci svého provazu a na štěněti. Miki, který ještě před chvilkou přetékal přátelstvím a dobromyslností, v okažimku byl převálen na záda, při čemž jeho groteskní nohy zmítaly se ve vzduchu a jeho štěkavé volání o pomoc zdvíhalo se s divým křikem, jenž plnil zlaté ticho večera nevýslovným hořem.

Challoner stál jako hromem omráčen. V příští chvíli by rozdělil malé zápasníky, ale cosi se přihodilo, co jej zastavilo. Neewa, stoje přímo nad Mikim, jehož čtyři příliš dlouhé tlapy trčely do výše jakoby na znamení bezpodmínečného vzdání, zvolna odtáhl své zuby od volné kůže štěněte. Spatřil opět člověka-zvíře. Pud, pronikavější než těžkopádné usuzování, udržoval jej po několik málo chvil bez pohybu, při čemž jeho oči, podobné kuličkám, lpěly na Challonerovi. Ve vzduchu klátil Miki tlapami, kňučel tiše; jeho tvrdý ohon bil půdu, jak žádal za milost, a olizoval si tlamu a pokoušel se vrtěti ohonem, jako by chtěl Neewovi říci, že nemá naprosto úmyslu.

ublížití mu. Neewa, hledě Challonerovi do očí, vyzývavě vrčel. Stáhl se zvolna s Mikiho. A Miki, boje se pohnouti, stále ještě ležel na zádech s tlapy ve vzduchu.

Challoner ustoupil velmi zvolna s udiveným vzezřením do stanu a pátravě vyhlížel trhlinou v plátně.

Nevraživost zmizela s Neewovy tváře. Díval se na štěně. Snad daleko vzadu v některém koutku jeho mozku dědictví pudu mu vypravovalo o tom, co ztratil tím, že se mu nenarodili bratři a sestry — kamarádství dětství, hru dětí. A Miki patrně ucítil změnu, jež se dokonala v kosmatém černém stvořeníčku, jež před chvílí bylo jeho nepřítelem. Jeho ohon bil do země skoro šíleně a on vztáhl své přední tlapy k Neewovi. Pak boje se trochu toho, co by se mohlo státi převalil se na bok. Ale Neewa se stále nehýbal. Miki radostně vrtěl ocasem.

Dívaje se po chvílce štěrbinou v plátně, Challoner spatřil je, jak si opatrně očichávají nosy.

KAPITOLA IV.

Té noci přišel studený, drobný dešť ze severovýchodu. V mokrém svítání vyšel Challoner, aby rozdělal oheň, a v dutině pod kořenem smrku našel Mikiho a Neewu přitisklé k sobě v pevném spánku.

Byl to medvídek, jenž první ušel člověka-zvíře. a po krátkou dobu, než se štěně probudilo, Neewovy lesknoucí se oči upíraly se na podivného nepřítele, jenž tak úplně změnil proň jeho svět. Vyčerpání bylo příčinou, že spal po dlouhé hodiny oné první noci svého zajetí a ve spánku zapomněl mnohých věcí. Ale teď mu to všechno zase připadlo na mysl, jak se choulil hloub do svého útulku pod kořenem a tak tiše, že ho slyšel pouze Miki, kňučel pro svou matku.

Toto kňučení probudilo Mikiho. Zvolna se rozmotal z klubka, do něhož se svinul, natáhl své dlouhé a příliš vyrostlé nohy a zívl tak hlasitě, že zvuk dosáhl Challonerova sluchu. Muž se obrátil a ušel dva páry očí, upírajících se na něj z chráněné dutiny pod kořenem. Dobré ucho štěněte i druhé, kterého polovice scházela, vztv-

čily se hbitě, jak pozdravil svého pána s neomezenou dobromyslností nepotlačitelného kamarádství. Challonerova tvář, mokrá prškou šedých nebes a bronzová účinem větrů a bouří čtrnácti měsíců ztrávených na severu, rozzářila se v odpověď úsměvem a Miki vrtěl dále ohonem, zkrucuje a stáčeje své tělo groteskním způsobem, vyjadřujícím štěstí, že jeho pán se na něj tak přímo usmál.

Maje celý prostor pod kořenem sobě ponechán, Neewa se zatáhl zpět, až bylo viděti pouze jeho kulatou hlavu a z této tvrze dočasné bezpečnosti plála jeho jasná očka na vraha jeho matky.

Živě byla zase před ním včerejší truchlohra — teplé, sluncem prozářené dno potoka, v němž on a Noozak, jeho matka, honili raky na snídání, když přišel člověk-zvíře; praskot podivného hromu, jejich útěk do lesa a konec toho všeho, když jeho matka se obrátila, aby se utkala s nepřítelem. A přece nebyla to smrt jeho matky, jež mu nejvíce tanula na mysli tohoto rána. Byla to vzpomínka na jeho vlastní hrozný zápas s bílým mužem a na jeho potomní boj v tmavém a dusivém nitru pytle, v němž jej Challoner donesl do tábora. I teď pohlížel Challoner na své poškrábané ruce. Popošel několik málo kroků a usmál se na Neewu, právě tak jako se dobromyslně usmál na Mikiho, hranaté štěně.

Neewova očka plála.

»Řekl jsem ti včera večer, že je mně líto,« pravil Challoner, hovoře k němu jako k někomu sobě rovnému.

V několika směrech byl Challoner zvláštní, neobyčejný typ na severu. Věřil na příklad v jistou zvláštní psychologii zvířecí duše a učinil zkušenost k své vlastní spokojenosti, že zvířata, s nimiž se jedná a rozmlouvá skutečným lidským způsobem, vyvíjejí často porozumění, jež on svým nevědeckým způsobem nazýval rozumem.

»Řekl jsem ti, že je mně líto,« opakoval, dřepě na patách na loket od kořene, zpod něhož naň plály Neewovy oči, »a to také jest. Je mně líto, že jsem zabil tvou matku. Ale potřebovali jsme nutně masa a tuku. Kromě toho Miki a já hodláme ti to vynahradit. Hodláme tě vzít spolu s sebou dolů k Děvčeti, a jestliže si jí nezamiluješ, jsi nejšpatnější, nejničernější darebáček v celém stvoření a nezasluhuješ matky. Ty a Miki budete bratři. Jeho matka je mrtva též — zhynula přímo hladem, což je horší než zemřít s kulkou v plících. A našel jsem Mikiho zrovna tak, jako jsem našel tebe, těsně lnoucího k ní a nařikajícího, jako by pro něho už nebylo světa. Nuže, vzmuž se a podej mi svou tlapku! Potřesme si pravicí!«

Challoner vztáhl ruku. Neewa byl tak nehybný jako kámen. Před několika málo chvílkami byl by zavrčel a vycenil zuby. Ale nyní byl docela potichu. Toto bylo podle všeho nejdivnější zvíře, jaké kdy viděl. Včera mu neublížilo, ledaže ho strčilo do pytle. A nyní se nenabízelo, aby mu ublížilo. A ještě více, jeho hovor nebyl nemilý nebo hrozivý. Jeho oči změřily Mikiho. Štěně se úplně protlačilo mezi kolena Challonerova a hledělo na Neewu zaraženým, tázavým způsobem.

jako by se ho ptalo: »Proč pak nevylezeš zpod toho kořene a nejdeš pomoci při snídani?«

Challonerova ruka se přiblížila a Neewa se tlačil zpět, až nebylo pro něho ani palce více místa, kam by se skrčil. Pak se stal div. Tlapa lidského zvířete dotkla se jeho hlavy. Podivný a hrozný záchvěv pronikl jeho tělem. Ale neublížila mu. Kdyby se tam nebyl vklínil tak těsně, byl by škrábal a kousal. Ale ničeho z toho nemohl učiniti.

Challoner zvolna posunul své prsty k volné kůži vzadu na Neewově šíji. Miki tuše, že se něco okamžitého stane, pozoroval děj vyvalenými očima. Pak se Challonerovy prsty sevřely a v příští chvíli táhl Neewu ven a držel na délku paže mládě, jež kopalo a svíjelo se a dalo se do takového řevu, že Miki z čiré sympatie pozdvihl hlasu svého a vpadl do mukyplné orgie zvuku. Za půl minuty potom uvěznil Challoner Neewu znovu v pytli, ale tentokráte nechal jeho hlavu vyčnívati a stáhl otvor pytle těsně kolem jeho šíje, upevňuje jej bezpečně kusem řemínku z kozlí kůže. Tak byly tři čtvrtiny Neewy uvězněny v pytli a jen jeho hlava vyčnívala. Byl mládětem v pytli.

Necháváje mládě, aby se v odporu kutálelo a svíjelo, Challoner dal se do připravování snídaně. Pro jednu našel Miki zajímavější událost, než byla tato práce, a stál nad Neewou, jak zápasil a brečel, pokoušeje se marně poskytnouti mu nějakého přispění z důvodu sympatie. Konečně se Neewa utišil a Miki si sedl těsně vedle něho a pozoroval svého pána s vážnou otázkou, ne-li skutečným nesouhlasem.

Šedé nebe se trhalo slibem slunce, když byl Challoner hotov obnoviti svou dlouhou cestu na jih. Naložil své kanoe, nechávaje Ncewu a Mikiho až naposledy. Na přídč kanoe udělal měkké hnízdo z kůže, stažené z matky mláděte. Pak zavolal Mikiho a uvázal konec opotřebovaného provazu kolem jeho šíje, načež upevnil druhý konec tohoto provazu kolem šíje Neewovy. Tak měl mládě i štěně na téže ohlávce loket dlouhé. Vzav oba dva za týl, zanesl je do kanoe a umístil v hnízdě, jež udělal z kůže Noozačiny.

»Tak, teď buďte, mladoši, hodní,« dával jim výstrahu. »Hodláme dnes uraziti čtyřicet mil, abychom nahradili čas, který jsme včera ztratili.«

Když kanoe vyrazilo, šíp slunečního světla pronikl nebem nízko na východě.

KAPITOLA V.

Za prvních několika málo okamžiků, v nichž se kanoe rychle pohybovalo po hladině jezera, úžasná změna se udála v Neewovi. Challoner jí neviděl a Miki o ní nevěděl. Ale každé vláknó v Neewově těle se třáslo a jeho srdce bušilo tak, jako tlouklo v onen slavný den zápasu mezi jeho matkou a starým medvědem. Zdálo se mu, že vše, co ztratil, se mu vrací a že vše bude velmi brzy v pořádku — *neboť cítil svou matku!* A pak objevil, že její zápach byl teplý a silný v kožištinové tmavé hmotě pod jeho nohama a on se vrhl na ni, plocho na své nemotorné břicho, a pohlížel na Challonera nad svými tlapkami.

Bylo těžko pro něj pochopiti — člověk-zvíře tam vzadu, pohánějící kanoe vodou, a pod ním jeho matka, teplá a měkká, ale tak mrtvě tichá. Nemohl potlačiti v hrdle kňučení — svého tichého a žalostného volání po ní. A nikdo neodpovídal, vyjma shodné kňučení Mikiovo, pláč jednoho děcka po druhém. Neewova matka se nehýbala. Neozývala se. A nemohl z ní ničeho

spatřiti jen tmavou kožišinu — bez hlavy, bez noh, bez velikých, lysých tlap, jež rád lechtával, a bez uší, jež rád štípával. Nebylo tu ničeho z ní, pouze kus tmavé kůže — a *zápach*.

Ale veliká útěcha hrála jeho polekanou dušičku. Cítil ochrannou blízkost nepřemožitelné a trvalé síly a v prvním teple slunečních paprsků záda se mu čechrala a on položil svůj hnědý nosík mezi tlapky a do kožišiny matčiny. Miki, jako by se marně pokoušel rozřešiti tajemství svého nového druha, pozoroval ho upřeně, hlavu maje položenu mezi předními tlapami. Ve své směšné hlavě — ozdobené jedním dobrým uchem a druhým necelým a okrášlené nad to odstávajícími vousy, jež zdědil po svém aire-dalském předku — pokoušel se dospěti k jakémusi porozumění. Od samého začátku přijal Neewu jako přítele a kamaráda — a Neewa mu dal nevděčně pořádný výprask za jeho námahu. To ještě mohl Miki odpustiti a zapomenouti. Čeho však odpustiti nemohl, bylo naprosté nevšímání, jež, zdálo se, Neewa pro něj měl. Jeho hravé šprýmy nedošly uznání u mláděte. Když štěkal a poskakoval kolem, klada se na břicho nebo krouť se a vřele ho zva, aby si zahrál na honěnou neb aby se popadli do křížku, Neewa naň prostě pohlížel jako hlupák. Divil se snad, zda Neewa má radost z něčeho jiného než boje. Dlouho trvalo, než se rozhodl učiniti druhý pokus.

Stalo se to vskutku na půl cestě mezi snídaní a polednem. Po celou tu dobu se Neewa sotva pohnul a Miki shledával, že se nudí k smrti. Trampota bouře včerejší noci byla pouze vzpo-

mínkou a nad hlavou bylo slunce, nezastíněné mrakem. Již dříve než před hodinou opustilo kanoe Challonerovo jezero a bylo nyní v jasně plynoucí vodě proudu, jenž si razil cestu dolů jižním svahem předělu mezi Jacksonovým Kolenem a Shamattawou. Byl to pro Challonera nový proud, napájený velikým jezerem nahoře, a maje se na pozoru před zrádností vodopádu a peřejí, bystře pohlížel kupředu. Po dobu půl hodiny voda stále zrychlovala svůj běh a Challoner byl přesvědčen, že zanedlouho bude nucen přenášeti své věci po souši. Trochu později uslyšel před sebou tichý a stálý ropot, jenž mu pravil, že se blíží nebezpečnému pásmu. Jak uháněl kolem nejbližšího ohybu, přidržuje se hodně těsně břehu, spatřil, čtyři nebo pět set loket pod sebou, kypící vír vody, pěnící se mezi balvany.

Jeho oči rychle změřily situaci. Peřeje se hnaly mezi břehem skoro příkrým na jedné straně a hlubokým lesem na druhé. Viděl hned, že musí přenést své věci po lesní straně a to byl protější a vzdálenější břeh. Stočiv své kanoe v úhlu 45 stupňů, vložil všecku sílu těla a paží do rozmachu vesla. Bude právě tak čas dosáhnouti druhého břehu, než se stane proud nebezpečným. Nad rozlohou peřejů mohl nyní slyšeti hřmící hukot vodopádu dole.

Bylo to v tuto nešťastnou chvíli, když se Miki rozhodl odvážiti se ještě jednoho pokusu s Newwou. S přátelským štěkem vztáhl jednu svou tlapu. Nuž, Mikiova tlapa byla na štěně ohromně veliká a jeho přední noha byla dlouhá a hubená, takže, když tlapa zasáhla plně konec Nee-

wova nosu, bylo to jako rána rukavicí pěstního zápasníka. Neočekávanost toho byla dalším rozhodným rysem situace; a jako vrchol všeho oháněl se Miki druhou svou tlapou jako kyjem a strčil Neewu do oka. To bylo příliš mnoho, dokonce od přítele, a s náhlým zavrčením vyskočil Neewa ze svého hnízda a pevně se popadl se štěnětem.

Nuže, bylo skutečností, že Miki, jenž tak ne-slavně prosil za milost v jejich prvním utkání, pocházel sám ze zápasnického rodu. Směste krev psa mackenzijského — jenž má největší tlapy, největší plece a je nejmohutnějším psem na severu — s krví špiclíka a psa airedalského a cosi z toho nutně vzejde. Kdežto pes mackenzijský se svou silou vola je pokojný a dobré myslí za každého počasí, je hodně mnoho ďábelského v severním špiclíkovi a psu airedalském a je otázka, který z obou má raději zápas. A pojednou dobromyslný malý Miki cítil, jak v něm vstává ďábel. Tentokráte neštěkal o milost. Srazil se s čelistmi Neewovými a ve dvou vteřinách předvedli prvotřídní zápas na kousku povážlivé základny na přídě člunu.

Nadarmo křičel na ně Challoner, vesluje zoufale, aby překonal nebezpečí peřejů. Neewa a Miki byli příliš zabráni bojem, aby jej slyšeli. Mikiovy čtyři tlapy opět se zmítaly ve vzduchu, ale tentokráte jeho ostré zuby byly pevně zařaty do volné kůže pod Neewovou šíjí a svými tlapami neustával kopati a bítí způsobem, jenž vskutku sliboval, že vyžene dech z Neewy, kdyby se nebyla přihodila věc. Už se Challoner obá-

val. Držíce se stále pevně, skutáleli se s přídy člunu do vířícího proudu řeky.

Asi na deset vteřin nadobro zmizeli. Pak se vynořili dobrých padesát stop pod ním s hlavami těsně u sebe, jak spěchali rychle vstříc osudu, který je očekával, a přidušený výkřik vyrval se ze rtů Challonerových. Byl bez moci, aby je zachránil, a v jeho výkřiku byla úzkost skutečného žalu. Po mnoho týdnů byl Miki jeho jediným druhem a kamarádem.

Jsouce drženi pospolu provazem loket dlouhým, k němuž byli přivázáni, Miki a Neewa pluli rychle do zpěněné vřavy peřejů. Pro Mikiho byla to přízeň osudu, jež vnukla jeho pánu, aby jej upevnil k těmuž provazu s Neewou. Miki ve třech měsících věku — váže čtrnáct liber — měl asi 80 procent kostí a pouze půl procenta tuku; kdežto Neewa, vážící třináct liber, měl asi 90 procent tuku. Měl tudíž Miki plovací schopnost malé kotvy, kdežto Neewa byl prvotřídním záchranným pásem a skoro ani se nemohl potopiti.

Žádný z obou mladochů nebyl zbabělcem. Oba byli z bojovného rodu, a ačkoli Miki byl pod vodou po většinu času prvních sto loket, co se hnali peřeji, nikdy ani na okamžik nezanechal zápasu, aby udržel svůj nos nad vodou. Občas byl na zádech a občas na břiše; ale ať byla jeho poloha jakákoliv, udržoval své čtyři příliš dlouhé tlapy v pohybu jako vesla. Do jisté míry pomáhalo to Neewovi v hrdinském zápase, jež podstupoval, aby sám se nenapil příliš mnoho vody. Kdyby byl býval sám, jeho deset nebo jedenáct liber tuku bylo by jej neslo po

proudu jako balon na hraní, pokrytý kožíšinou, avšak se závažím čtrnácti liber kolem šíje, problém nepotopiti se zcela byl vážný. Půltuctokrát zmizel na okamžik, když nějaký spodní proud popadl Mikiho a vlekl jej dolů — s hlavou, ocasem, nohama a vším. Neewa vždy opět se vynořil, při čemž jeho čtyři tučné nohy pracovaly ze všech sil.

Pak přišel vodopád. V tu dobu Miki byl již zvyklý cestovati pod vodou a celá hrůza nové potopy, do níž se řítili, byla mu milosrdně skryta. Jeho tlapy skoro už ustaly v pohybu. Byl si však stále ještě vědom řevu v uších, ale věc byla méně nepříjemná, než byla na počátku. Ve skutečnosti se topil. Neewovi byly příjemné pocity bezbolestné smrti odepřeny. Žádné mládě na světě nebylo více při smyslech než on, když přišla konečná pohroma. Jeho hlava byla dobře nad vodou a on byl zcela při smyslech. Potom náhle řeka pod ním zmizela a on se řítil dolů v lavině vody, necítě déle vleku Mikiovy váhy na své šíji.

Jak hluboká byla prohlubeň u paty vodopádu, byl by mohl Challoner zcela přesně odhadnouti. Kdyby byl mohl Neewa vyjádřiti své vlastní mínění, byl by přísahal, že je to míle. Miki byl mimo stav, kdy se činí odhady, nebo mimo starost, zda jsou to dvě stopy či dvě míle. Jeho tlapy přestaly pracovati a on se docela oddal osudu. Ale Neewa se opět vynořil a Miki následoval jako vyskakující míč. Hodlal naposledy vydechnouti, když síla proudu, jak vyrážel z vodního víru, hodila Neewu na kus plo-

voucího dřeva zčásti potopeného a v divém a rázném úsilí, aby se zachránil, vytáhl Neewa Mikiovu hlavu z vody, takže štěně viselo na kraji plovoucího dřeva jak oběť katova na konci oprátky.

KAPITOLA VI

Jest pochybno, zda v několika málo okamžicích, jež následovaly, nějaké jasné usuzování prošlo hlavou Neewovou. Jest příliš mnoho domnívati se, že s rozmyslem jal se pomáhat polomrtvému a skoro bezvědomému Mikiovi v jeho povážlivém položení. Jeho jedinou snahou bylo, dostat se tam, kde bylo bezpečno a sucho, a aby to udělal, musil nutně vléci štěně s sebou. Táhl tedy Neewa za konec svého provazu, zarýváje své ostré drápky do plovoucího dřeva, a jak postupoval, vytahoval Mikiho hlavou napřed ze studeného a nevlídného proudu. Byl to prostý pochod. Neewa dosáhl klády, kolem níž vířila voda, a rozložil se na ní a držel se tak, jak se ještě nikdy ničeho ve svém životě nedržel. Kláda byla s břehu zcela skryta hustým porostem chrastí. Jinak by je byl Challoner o deset minut později uviděl.

Rovněž se Miki dosud dostatečně nezotavil, aby ucítil nebo uslyšel svého pána, když Challoner přišel se podívat, zda je jaká možnost, aby jeho malý kamarád byl na živu. A Neewa Inul

ke kládě jen tím pevněji. Viděl dosti z člověka-zvířete, aby mu to stačilo pro zbytek života. Uplynulo půl hodiny, než se jal Miki lapati po dechu, kašlati a vyvrhovati vodu a po prvé od jejich rvačky v kanoi začalo se mládě živě o něj zajímat. Za dalších deset minut Miki zdvihl hlavu a rozhlížel se. Tu zatáhl Neewa za provaz, jako by mu chtěl naznačiti, že je čas vynasaziti se, mají-li dostihnouti břehu. A Miki, promočen a bez pomoci, podobaje se více hromádce neštěstí než bytosti z kůže a masa, učinil vskutku pokus zavrtěti ocasem, když uzřel Neewu.

Byl stále ještě v několika palcích vody a s nadějeplným okem, upřeným na kládu, na níž byl rozložen Neewa, jal se namáhati své batolivé nohy k ní. Byla to vysoká kláda a suchá, a když se k ní Miki dostal, byla s ním opět jeho nešťastná hvězda. Těžkopádně snažil se na ni vylézt, a jak lezl a škrabal svými čtyřmi neohrabanými nohami, aby se dostal vedle Neewy, dal kládě lehkou ránu, již potřebovala, aby se uvolnila od potopeného dřeva. Zvolna nejprve unásel vírný proud jeden konec klády z jejího přístaviště. Pak ji popadl zlomyslně kraj hlavního proudu — a to tak náhle, že Miki ztratil skoro svou povážlivou základnu; kláda se otočila, narovнала a začala se hnáti dolů po proudu rychlostí, jež by byla dala Challonerovi co činiti, kdyby byl býval na jejich místě se svým věrným člunem.

Ve skutečnosti obcházel Challoner právě v tu chvíli se svými zavazadly peřeje pod vodopádem. Položit svůj člun do nich, kdež Miki a Neewa slavně se plavili, byl by považoval za neomluvitelnou lehkomyšlnost a z důvodu bezpeč-

nosti ztrácel větší část dvou hodin tím, že přenášel svou výzbroj lesem na místo půl míle odtud po proudu. Tato půl míle byla mláděti i štěněti divadlem, jež bylo určeno, aby žilo v jejich paměti tak dlouho, pokud budou na živu.

Čelili si navzájem asi uprostřed klády, Neewa pevně jsa přitisknut, s ostrými drápy, zarytými jako háky a s hnědýma očkama polo vypoulenými z hlavy: Bylo by bývalo potřebí páky, aby jej odtrhla od klády. Ale pro Mikiho bylo otevřenou otázkou od začátku, zda přestojí bouři. Neměl takových drápů, jež by byl mohl zarýti do dřeva, a bylo proň nemožno užití svých nemotorných noh, jako jich užil Neewa — totiž jako dvou párů lidských paží. Vše, co mohl učiniti, bylo udržovati se v rovnováze a klouzati sem tam podle toho, jak se kláda točila nebo odchýlovala na své dráze, ležíc občas napříč a občas nadél, s jícnem nejistoty každou chvíli dokořán po něj otevřeným. Neewovy oči nikdy ho ani na okamžik neopustily. Kdyby to byly bývaly nebozezy, byly by vyvrtaly díry. Podle pronikavosti tohoto pohledu na život a na smrt bylo možno přiznati Neewovi, že chápe, že jeho vlastní osobní bezpečnost nezávisí tolik na jeho drápech a jeho pevném držení, jako na Mikiově umění plaveckém. Kdyby byl Miki spadl do vody, byla by mu zbývala pouze jedna věc, kterou by byl mohl učiniti — a to následovati.

Kláda, jsouc tlustší a těžší na jednom konci než na druhém, plula dále, neobracejíc se na bok, s rychlostí a vzhledem ohromného torpeda. Kdežto Neewa byl obrácen zády k hrůze zpěněné vody a řvoucí skále za ním, Miki, jenž na

ni pohlížel, neztratil ničeho z její divadelní krásy. Občas vnikla kláda do jedné z bílých spoust pěny a na okamžik či dva nadobro mizela; a v těchto časových mezerách Miki zadržoval dech a zavíral oči, kdežto Neewa zarýval své prsty hlouběji. Jednou zavadila kláda o skalisko. Šest palců více a byli by bývali bez plavidla. Jejich cesta nebyla ještě ani z polovice ukončena a jak mládě tak štěně vypadali jako dvě koule pěny, z níž jejich oči divoce vyhlížely.

Rychle zůstavili za sebou hukot vodopádu; veliká skaliska, kolem nichž proud kypěl a se točil se zuřivým burácením, řídla: přicházely otevřené prostory, v nichž kláda plula hladce a bez otřesů a pak konečně klidný a mírný tok tiché vody. Až do té chvíle se obě koule pěny nepohnuly. Po prvé viděl Neewa celou tu věc, kterou propluli, a Miki, hledě po proudu, viděl opět klidné břehy, hluboký les a proud v plném žáru paprsků teplého slunce. Vtáhl dech, jenž naplnil celé jeho tělo, a vypustil jej zase s povzdechem úlevy tak hlubokým a upřímným, že odfoukl poprašek pěny s konce jeho nosu a s vousů. Po prvé si uvědomil své vlastní nepohodlí. Jedna jeho zadní noha byla stočena pod ním a přední noha byla pod jeho hrudí. Hladkost vody a blízkost břehů dodala mu odvahy a on se jal napřimovati. Na rozdíl od Neewy byl zkušeným cestovatelem. Více než měsíc cestoval stále s Challonerem v jeho kanoi a obyčejné slušné vody se nebál. Zdvihl se tedy trochu a obrátil se k Neewovi s blahopřejným štěkem, jenž byl zcela zakňučením.

Ale Neewova výchova brala se dříve jinou drahou, a kdežto jeho zkušenost v člunu byla omezena na onen den, věděl *oskutku*, co to je kláda. Věděl z několika svých vlastních dobrodružství, že kláda ve vodě je věc nejbližší živé věci a že její schopnost, zahráti špatné žerty, byla mimo každý dohad, jejž kdy dovedl učiniti. V té věci byla Mikiova zásoba vědění osudně nedostatečná. Jelikož je kláda bezpečně dopravila nejhorší vodní tratí, jakou kdy viděl, hleděl na ni jako na prvotřídní kanoe — vyjma že byla nepříjemně nahoře zakulacena. Ale tento malý nedostatek ho netrápil. K Neewově hrůze sedl si směle a rozhlížel se.

Pudově přidrželo se mládě ještě těsněji klády, kdežto Miki byl jat přemocnou touhou, setřásti se sebe spoustu pěny, jíž byl úplně obalen s výjimkou konce ocasu a očí. Častokráte se otřásl v kanoi; proč pak ne zde? Bez otázky neb odpovědi učinil tak.

Jako stolička šibenice, podtržená náhle katem, kláda okamžitě odpověděla tím, že se zpola převrátila. Ani neštěknuv, byl by Miki dole jako střela, vrazil do vody s hlubokým a slavným špláchetem a zmizel znova tak úplně, jako by byl býval z olova.

Vida, že je prozatím nadobro ponořen, Neewa držel se slavně dále, a když se kláda zase narovnala, lpěl houževnatě na svém starém místě, jsa omyt z veškeré pěny. Hledal Mikiho — ale Miki zmizel. A pak cítil znova ono dusivé táhnutí na šíji! Viděl ovšem, poněvadž jeho hlava byla tažena ve směru provazu, kde se provaz ztrácel ve vodě. Ale Mikiho tu nebylo. Štěně bylo dole.

příliš daleko pro Neewu, aby je viděl. Zatím co tíže byla stále těžší a těžší — neboť zde nebylo celkem proudu, který by Mikiovi pomohl ven — Neewa se držel stále jako zubatá smrt. Kdyby byl pustil a připojil se k Mikiovi ve vodě, šťastná náhoda, jež změnila jejich cestu, byla by bývala propasena. Neboť Miki, zápase dobře pod vodou, sloužil jako kotva i jako veslo; zvolna kláda změnila svou dráhu, byla jata pobřežním vírem a připlula těsně k bahnitému břehu.

Jedním divokým skokem byl Neewa na břehu. Cítě zemi pod nohama, vyrazil v běh a výsledek toho byl, že se Miki dostal zvolna nahoru bahnem a roztáhl se jako příliš vyrostlý korýš, zatím co se mu dech vrátil do plic. Neewa, pociťuje skutečnost, že pro několik okamžiků jeho kamarád je tělesně neschopen k cestě, otřepal se a čekal. Miki se rychle zotavil. V pěti minutách byl na nohou, otřepáváje se tak zuřivě, že Neewa se stal středem krupobití bláta a vody.

Kdyby byli zůstali tam, kde byli, byl by je Challoner asi za hodinu potom našel, neboť vesloval tudy, těsně při břehu, pátraje po jejich tělech. Je možno, že nesčetná pokolení pudového pozadí Neewova varovala jej před touto možností, neboť za čtvrt hodiny poté, co se dostali na břeh, vedl na cestě do lesa a Miki následoval. Bylo to nové dobrodružství pro štěně.

Ale Neewa počal nabývat svého dobrého rozmaru. Pro něj byl les domovem, i když jeho matka scházela. Po svých bláznivých zkušenostech s Mikim a člověkem-zvířetem, sametový dotyk měkkého jehličí pod nohama a známé vůně tichých míst plnily jej rostoucí radostí. Byl

opět na svých starých cestách. Vdechoval vzduch nosem a stříhal ušima, jsa prochvíván oživujícím pocitem vědomí, že je znova malým pánem svého vlastního osudu. Byl to nový les, ale Neewu tato skutečnost nerušila. Všechny lesy byly mu stejné, jelikož několik set tisíc čtverečních mil bylo zahrnuto v jeho panství a bylo mu nemožno všechny je poznačit.

S Mikim bylo jinak. Nejen že začal pohřešovatí Challonera a řeku, ale byl čím dále tím více znepokojen, čím dál jej Neewa zaváděl do temných a tajemných hloubek lesních. Posléze se rozhodl, že se postaví mocně na odpor, a současně s tímto rozhodnutím zarazil pevně s takovou náhlostí, že Neewa, přišed na konec provazu, převalil se na záda s užaslým zamručením. Využívaje své výhody, Miki se obrátil, a táhna s koňskou rázností svého mackenzijského otce, vyrazil zpět k řece, vleka Neewu za sebou deset nebo patnáct stop, než se mláděti podařilo dostat se na nohy.

Pak se začal boj. Pevně stojíce na svých zadních nohou a zarývajíce přední nohy do měkké země, táhli za provaz opačnými směry, až se jim šíje napjaly a oči začaly vystupovati. Neewa táhl pevně a bez rozčilení, kdežto Miki jako pes trhal a škubal sebou v náhlých zpětných trhnutích, jež občas nutily Neewu povoliti o palec. Byla to celkem jen otázka, kdo má vytrvalejší šíji. Pod Neewovým tukem bylo ještě málo skutečné tělesné síly. Miki se mu v tom vyrovnal. Pod volnou koží štěněte a jeho příliš vyrostlými kostmi byla jistá síla tahu a po hrdinském odporu, jež kladl po nových tucet stop, Neewa se

vzdal zápasu a následoval směrem, jež zvolil Miki.

Kdežto pudry Neewova rodu byly by jej vedly k řece docela rovně, Mikiovy úmysly byly lepší než jeho orientační smysl. Neewa následoval povolněji, když shledal, že jeho druh dělá nerozumné kolo, jež je odvádělo trochu pomaleji, ale právě tak jistě od nebezpečné řeky. Za další čtvrt hodinu Miki byl nadobro zničen; sedl si na zadek, pohlédl na Neewu a doznal to — tichým kňučením.

Neewa se nehýbal. Jeho bystrá očka upírala se náhle na předmět, jenž visel na nízkém keři půl tuctu kroků od nich. Před příchodem člověka-zvířete ztrávil mládě tři čtvrtiny svého času jídlem, ale od včerejšího rána nespokl Neewa ani brouka. Byl zcela vyhladovělý a předmět, jež ušel viseti na keři, uvedl každou slinovou žlázu v jeho ústech v činnosti. Bylo to vosí hnízdo. Mnohokrát ve svém mladém životě viděl Noozak, svou matku, jak přistupuje k takovýmto hnízdům, strhává je, rozdrucuje svou velikou tlapou a pak jej zve, aby hodoval na mrtvých vosách uvnitř. Aspoň měsíc byly vosy pojaty do jeho denní stravy a byly tak dobré jako vše, o čem věděl. Přiblížil se k hnízdu; Miki následoval. Když byli od něho tři stopy, Miki počal si všimati velmi zřetelného a zvláště znepokojivého bzučivého zvuku. Neewa vůbec nebyl znepokojen; odhadnuv vzdálenost hnízda od země, zdvihl se na zadní nohy, zdvihl své paže a zasadil mu osudnou ránu.

Okamžitě změnil se bzukot, jež Miki slyšel, v zlostné bzučení pily. Rychle jako blesk byla

by měla Neewova matka hnízdo pod tlapami a byla by v něm rozdrtila život, kdežto Neewova rána jen zčásti shodila domov Ahmoov a jeho nebezpečného kmene. A stalo se, že Ahmoo byl doma s třemi čtvrtinami svých bojovníků. Než Neewa mohl dáti hnízdu druhou ránu, vyhrnuli se z něho jako mrak a pojednou divý jek největších muk zdvihl se z úst Mikiových. Ahmoo sám dopadl na konec psova nosu. Neewa se neozval, ale stál chvíli, oběma prackami si přetíraje tvář, kdežto Miki, ječe stále, vrazil koncem svého umučeného nosu do země. V příštím okamžiku každý bojovník v armádě Ahmoově byl v činnosti. Spustiv sám také náhle křik, Neewa obrátil se zadkem k hnízdu a utíkal. Miki nebyl za ním ani o vlásek. V každém čtverečném palci své citlivé kůže cítil do ruda rozpálené píchnutí jehly. Byl to Neewa, jenž dělal nejvíce hluku. Jeho hlas byl neustálý brekot a to muto basu dodával Mikiův sopránový hořek nádechu, jenž by byl přesvědčil každého mimojdoucího Indiána, že ďábelští *vlkodlaci* odbývají svůj tanec.

Teď, když jejich nepřátelé nespořádaně prchali, vosy, jež jsou dosti rytířským nepřítelem, byly by se vrátily do své překocené tvrze, kdyby nebyl Miki na svém šíleném útěku zvolil jednu stranu malého stromku a Neewa druhou — nehoda, která je zastavila silou skoro dostačující, aby jim zlámala vaz. Nato několik tuctů z Ahmoova zadního voje znova učinilo útok. Neewa, jehož bojovná krev se konečně vzbouřila, rozmáchl se a popadl Mikiho tam, kde nebylo skoro srsti na jeho zadku. Jsa zpola již

oslepen a tak dodělán bolestí a hrůzou, že pozbyl veškerého smyslu souditi nebo chápati, Miki myslil, že ostré zarytí drápů Neewových podobných břitvě je hlubší než obvyklé bodnutí bzučících potvor, které jej zasypaly, a s konečným jekem vrhl se v záchvatu na zemi.

Tento záchvat je zachránil. Ve svém bláznivém svíjení dostal se na Neewovu stranu stromku, když Neewa s ohlávku, znova zbavenou překážky, vyrazil v bezpečí. Miki následoval, štěkaje při každém skoku. Neewa necítil déle hrůzy z řeky. Pud jeho rodu mu pravil, že potřebuje vody a potřebuje jí hodně. Tak přímo, jak by byl Challoner namířil svou dráhu podle kompasu, zamířil k řece, ale postoupil jen několik set stop, když přišli k drobnému potoku, jež by byli mohli oba přeskočiti. Neewa skočil do vody, jež byla hluboká čtyři nebo pět palců, a po prvé ve svém životě Miki dobrovolně vrhl se do vody. Dlouhou dobu leželi v chladném potůčku.

Světlo dne bylo kalné a mlhavé před zrakem Mikiovým a začal otékati od špičky nosu až na konec svého kostnatého ocasu. Neewa, jenž byl tak tlustý, trpěl méně. Mohl ještě viděti, a jak bolestné hodiny míjely, řada věcí se mu urovnávala v mozku. Všecko toto se začalo s člověkem-zvířetem. Člověk-zvíře mu odňal matku; člověk-zvíře jej hodil do tmavého pytle; a člověk-zvíře mu *upevnil provaz kolem šíje*. Zvolna se mu počínala vnučovati skutečnost, že provaz je vším vinen.

Po dlouhé době odvěkli se z potůčka a našli měkký, suchý brloh u paty velikého stromu. I Neewovi, jenž mohl užívati svého zraku, vzamá-

hala se tma v hlubokém lese. Slunce bylo daleko na západě. A vzduch chladl. Leže plocho na břiše, s oteklou hlavou mezi předními tlapami, Miki plačtivě kňučel.

Opět a opět bloudily Neewovy oči k provazu, jak se v jeho hlavě vyvíjela veliká myšlenka. Kňučel. Bylo to částečně z touhy po matce, částečně odpovídal Mikiovi. Přisunul se těsněji ke štěněti, jsa naplněn neodolatelnou touhou po kamarádství. Kolem a kolem vzato, nebyl Miki vinen. Člověk-zvíře byl vinen — *a provaz!*

Večerní tma kladla se hustěji kolem nich, a tule se stále těsněji ke štěněti, Neewa přitáhl si provaz mezi přední nohy. S tichým zavrčením zasadil do něho své zuby. A pak se jal vytrvale hrýzti. Občas zavrčel a v jeho vrčení byla zvláštní sdílná nota, jako by chtěl Mikimu říci:

»Nevidíš? — Rozkousávám tuto věc ve dvě. Dokonám to do rána. Vзмуž se! Lepší den jistě přijde!«

KAPITOLA VII.

Ráno po své bolestné zkušenosti s vosím hnízdem Neewa a Miki zdvihli se na čtyři páry ztrnulých a oteklých noh, aby pozdravili nový den v hlubokém a tajemném lese, do něhož je uvrhla nehoda předešlého dne. Duch nepotlačitelného mládí spočíval na nich, a ačkoli Miki byl tak oteklý od vosích bodnutí, že jeho štíhlé tělo a příliš dlouhé nohy byly podivnější než kdy jindy, nebyl nikterak odstrašen od hledání dalšího dobrodružství.

Tvář štěněte byla okrouhlá jako měsíc a jeho hlava byla nafouklá, že by byl Neewa právem mohl míti podezření, že každou chvilkou vybuchne. Ale Mikiovy oči — pokud je bylo možno viděti — zářily tak jako jindy a jeho dobré ucho i poloviční ucho byly nadějně vzpřímeny, když čekal na mládě, až dá nějaké znamení, co hodlají učiniti. Jed v jeho těle ho déle netrápil. Cítil se několikrát objemnějším než obyčejně, ale jinak zcela dobře.

Neewa pro svůj tuk jevil méně účinků svého boje s vosami. Význačným jeho nedostatkem

bylo oko zcela zavřené. Druhým, široce otevřeným a bdělým, rozhlížel se kolem sebe. Přes jedno své bolavé oko a přes ztrnulé nohy byl prodchnut optimismem bytosti, která konečně vidí, jak osud obrací její cestu. Zbavil se člověka-zvířete, jenž mu zabil matku; lesy byly opět před ním otevřeny a zvoucí; a provaz, jímž jej a Mikiho Challoner vzájemně svázal, šťastně za noci rozhryzal ve dvě. Zbaviv se aspoň dvou zel, nebyl by býval tuze překvapen, kdyby byl uviděl Noozak, svou matku, přicházející ze stínu stromů. Myšlenka na ni jej rozkňučela. A Miki, stojící tváří v tvář nesmírné osamělosti svého nového světa a mysle na svého pána, kňučel rovněž.

Oba měli hlad. Úžasná rychlost, s jakou na ně neštěstí sestoupilo, nedopřála jim času k jídlu. Mikiovi byla změna více než ohromující; byla zdrcující a tajil dech v předtuše nějakého nového zla, zatím co Neewa zkoumal les kolem nich.

Jakoby touto prohlídkou ujištěn, že je vše v pořádku, Neewa se obrátil k slunci zády, což bývalo zvykem jeho matěře, a vykročil.

Miki následoval. Teprve tehdy opravdu objevil, že každý kloub v jeho těle patrně zmizel. Jeho šíje byla ztrnulá, nohy jako chůdy a pětkrát za pět minut narážel svými nemotornými prsty a padal ve svém úsilí, držeti krok s mláďetem. A nad to jeho oči byly tak skoro zavřeny, takže jeho rozhled byl špatný, a když po páté klopýtl, ztratil Neewu nadobro s očí a spustil nářek odporu. Neewa se zastavil a jal se strkati svůj nos pod zpráchnivělý pařez. Když

Miki přišel, Neewa ležel na břiše, polykaje osadu velikých, červených kyselinových mravenců tak rychle, jak je mohl chytiti. Miki zkoumal několik okamžiků toto konání. Brzy se mu rozbřesklo, že Neewa cosi jí, ale za celý svět nemohl vyzkoumat, co je to. Hladově čichal těsně u Neewova plenícího čumáku. Lízal jazykem tam, kde lízal Neewa, a nabral pouze hlíny. A po celou tu dobu vydával Neewa své veselé zvuky spokojenosti. Deset minut uplynulo, než vyslídil posledního mravence a šel dále.

Trochu později přišli na malé, otevřené prostranství, kde byla půda vlhká, a počichav trochu kolem a popatřiv svým dobrým okem tu a tam, Neewa jal se náhle hrabati. Velmi brzy vytáhl z půdy bílý předmět, veliký asi jako lidský palec, a počal jej hltavě chroustati v zubech. Mikimu se podařilo popadnouti pěkný kousek toho. Zklamání následovalo rychle. Věc byla jako dřevo; převálev ji několikráte v ústech, pustil ji rozmrzele a Neewa spolkl zbytek kořene s vděčným zamručením.

Brali se dále. Po dvě srdcervoucí hodiny následoval Miki v patách za Neewou a prázdnota v jeho žaludku rostla, jak se zmenšovala otekllost jeho těla. Jeho hlad stával se mukou. Ale nemohl najít ani zbla k jídlu, kdežto Neewa vždy za několika kroky patrně objevoval něco k pozření. Ve dvou hodinách jídelní lístek mláďete vzrostl do značných rozměrů. Obsahoval mezi jiným půl tuctu zelených a černých brouků a nesčetně broučků tvrdých i měkkých; celé osady červených a černých mravenců; několik bílých larev, vyhrabaných ze srdce trouchnivě-

jících pařezů; hrst plžů; malou žábu; vejce kulíka zemního, jež se nevysedělo; a pokud se týče rostlin, cibulovité kořeny dvou kamassií a tchořího zelí. Občas sehnul útlé výhonky topolové a uštipoval jejich konečky. Rovněž mlsal smrkovou a balšámovou pryskyřici, kdykoli ji našel, a příležitostně přidával k své snídani kousek křehké trávy.

Miki okusil několika těchto věcí. Byl by snědl žábu, ale Neewa byl tam před ním. Pryskyřice smrková a balšámová nalepila se mu na zuby a pro svou hořkost div jej nedonutila k dávení. Mezi plžem a kamenem mohl nalézt jen malý rozdíl, a ježto jediný brouk, kterého okusil, byl právě onen tvor, páchnoucí jako čertovo lejno, známý jako smrdutý brouk,^{*)} nenamáhal se dále v tom směru. Ukousl také něžnou špičku z pozemního výhonku, ale místo mladého topolu byl to oměj a stáhl mu jazyk na čtvrt hodiny. Posléze dospěl závěru, že až po tu dobu jediná věc v Neewově jídelním lístku, kterou *může* jíst, je tráva.

Vůči jeho hladovění jeho druh byl čím dále šťastnější, jak rozmnožoval podivnou sbírku ve svém žaludku. Vstutku Neewa byl přesvědčen, že žije v nadbytku a neustále mručel na znamení své spokojenosti, zvláště když jeho bolavé oko se začalo otvírat a on mohl lépe viděti věci. Půltuctukráte, když našel čerstvá mraveniště, zval Mikiho na hody vzrušeným kvikotem. Až do poledne následoval ho Miki v patách jako

¹⁾ Míní se tu patrně stinka dýňová, jež nenáleží ovšem k broukům, nýbrž k ploščicím (Heteroptera — hmyz různokřídlý). — Pozu. překl.

věrný nohsled. Konec nastal, když Neewa s rozmyslem hrábl do hnízda obydleného čtyřmi velikými čmeláky, všechny je pobil a snědl.

Od té chvíle cosi pravilo Mikimu, že musí sám pro sebe lovit. S touto myšlenkou přišlo nové vzrušení. Jeho oči byly nyní dobře otevřeny a ztrnulost se mu z nohou již hodně vytratila. Krev jeho mackenzijského otce a jeho matky, jež byla zpola špiclík a zpola pes airedalský, zdvihla se v něm rychlým a bezprostředním příkazem a on se jal hledati kolem na vlastní pěst. Našel teplý zápach a šfáral kolem, až se vznesla koroptev s úžasným hřmotem křídel. Polekalo jej to, ale zvětšilo jeho vzrušení. Za několik minut potom, čenichaje pod hromadou chrastí, octl se tváří v tvář se svým obědem.

Byl to Wahboo, mladý králíček. Okamžitě byl Miki u něho a pevně popadl jej vzadu za hřbet. Neewa, slyše praskot chrastí a kvikot králíkův, nechal chytání mravenců a pospíšil k jevišti jednání. Kvikot rychle přestal a Miki se vyvlekl pozpátku z houští a hleděl Neewovi do očí, drže Wahbooa vítězně v čelistech. Mladý králík sebou již naposled trhl a se zuřivým vrčením Miki jal se s něho trhati kožišinu. Neewa se přitlačil, přívětivě mruče. Miki zavrčel zuřivěji. Neewa, nedav se zastrašiti, neustal vyjadřovati svou přemocnou úctu k Mikimu tichým a prosebným mručením — a očichával králíka. Vrčení odumřelo v Mikiově hrdle. Snad si vzpomněl, že Neewa jej nejednou pozval, aby bral podíl na jeho mravencích a broucích. Sežrali králíka pospolu. Hostina se skončila teprve, když poslední kousek masa a poslední útlá kůstka byly sněde-

ny, a tu si Neewa sedl na svůj kulatý zadek a vyplázl svůj červený jazýček po prvé od té doby, co pozbyl matky. Bylo to jeho znamení plného žaludku a blažené mysli. Neviděl ničeho, čeho by si bylo více přát v přítomné chvíli než spánku, a malátně se protahuje, začal se rozhlížeti po vhodném stromě.

Miki na druhé straně byl ponuknut k nové činnosti příjemným pocitem, že je potěšitelně naplněn. Jelikož Neewa žvýkal svou potravu velmi pečlivě, kdežto Miki, věnuje malou pozornost žvýkání, hltal ji v kusech, podařilo se mu odkliditi asi čtyři pětiny králíka. Neměl tedy více hladu. Byl však pronikavěji vnímavý pro své změněné okolí než kteroukoli jinou dobu od chvíle, kdy spolu s Neewou vypadl z Chal-lonerova člunu do přeřů. Po prvé zabil a po prvé okusil teplé krve a toto spojení přidalo jeho životu vzrušení, jež bylo větší než jakákoli touha, již snad měl, lehnouti si na výslunné místo a spáti. Nyní, kdy se naučil lovu, chvěl se pud lovecký v každém vlákně jeho malé bytosti. Byl by šel za lovem, až by byly nohy pod ním klesaly, kdyby nebyl Neewa nalezl místo k spánku.

Jsa zpola ohromen, pozoroval Neewu, jak volně šplhá po kmeni velikého topolu. Viděl již veverky lézti na stromy — právě jako viděl ptáky létat — ale Neewův výkon jej připravil o dech; a teprve až se mládě pohodlně rozložilo ve vidlici, Miki se vyjádřil. Pak nedůvěřivě zaštěkal, očichával spodek stromu a učinil sám chabý pokus o věc. Bácnuv na záda, nabyt přesvědčení, že v jejich spolku Neewa je lezec na

stromy. Rozmrzele poodešel patnáct nebo dvacet stop a sedl si, aby zkoumal situaci. Nemohl pochopiti, že by Neewa měl nějakou zvláštní práci nahoře na stromě. Jistě nelovil brouků. Zaštěkal půltuctokrát, ale Neewa neodpovídal. Posléze toho nechal a vrhl se na zemi smutně kňuče.

Ale nebylo to proto, aby spal. Byl hotov a dychtiv pokračovati. Chtěl dále ještě zkoumati tajemné a okouzlující hlubiny lesní. Necítil déle zvláštní bázně, jež na něm ležela, než zabil králíka. Ve dvou minutách pod hromadou chrastí Příroda vykonala jeden ze svých divů výchovy. V těchto dvou minutách vyrostl Miki z kňučícího dětství k nové síle a chápání. Nechal za sebou onen počáteční stupeň, jež jeho kamarádství s Challonerem prodloužilo. Zabil a horké vzrušení z toho zapalovalo každý pud, jenž byl v něm. V půlhodině, za níž ležel plocho na břiše s hlavou bdělou a naslouchající, zatím co Neewa spal, přešel zpola od dětství k psí zralosti. Nikdy se nedoví, že Hela, jeho mackenzijský otec, byl nejmocnějším lovcem v celé oblasti kraje Little Fox (Malá Liška) a že sám strhl k zemi soba. Ale cítil to. Ve volání bylo cosi naléhavého a důtklivě žádajícího. A ježto odpovídal tomuto volání a naslouchal dychtivě šeptavým hlasům lesním, jeho hbité uši zaslechly tichý, jednozvučný chechtot Kawooka, dikobraza.

Miki ležel velmi tiše. Za chvílku potom uslyšel jemné chřestění bodlin a pak vyšel Kawook na volné prostranství a vzpřímil se na své zadní nohy na ploše slunečního světla.

Po třináct let žil Kawook nerušeně v této zvláštní části pustiny a ve svém stáří vážil zaručeně třicet liber. Tohoto odpoledne, přicházející k svému pozdnímu obědu, cítil se dokonce šťastnějším než obyčejně. Jeho zrak byl v nejlepším případě slabý. Příroda nikdy nezamýšlela, aby viděl velmi daleko, a proto jej těžce opatřila bodlinami jeho ochranného pancíře. Ve vzdálenosti třicíti stop zcela zapomněl na Mikiho, aspoň se tak zdálo; a Miki se tiskl blíže k zemi, jsa varován pudem, rychle se v něm vyvíjejícím, že je zde tvor, jehož by bylo nemoudré napadnouti.

Asi minutu stál Kawook vzpřímeně, vydávaje chechtavý zpěv svého kmene bez jakéhokoli viditelného hnutí těla. Stál k Mikimu stranou jako tučný radní. Byl tak tučný, že jeho břicho se vpředu dmulo jako půl balonu a nad tímto břichem byly jeho ruce složeny podivně lidským způsobem, že vypadal spíše jako stará samice dikobrazí než jako pán svého kmene.

Tu teprve zpozoroval Miki Iskwasis, mladou samici dikobrazí, jež se opatrně vyhrabala zpod keře blízko Kawooka. Přes jeho léta nevyprchalo ještě červené kouzlo romantiky z kostí starého bracha a on se jal ihned podávati ukázkou svého dobrého vychování a elegance. Začal svým směšným dvořením v tanci, poskakuje s nohy na nohu, až se jeho tučné břicho ootřásalo, a chechtaje se hlasitěji, než kdy jindy. Půvaby Iskwasis vskutku stačily, aby obrátily hlavu staršího krasavce, než byl Kawook. Byla rozhodná blondýnka; jinými slovy jedna z oněch neobyčejných bytostí jejího druhu, albína. Její

nos byl růžový, dlaně jejích nožek růžové a obě její hezká, červená očka byla vsazena do duhovky barvy nebeské modři. Bylo zřejmo, že nepohlíží příznivě na vášnivý tanec starého Kawooka a Kawook, cítě tuto skutečnost, změnil svou taktiku a spustiv se na všechny čtyři nohy, jal se honiti svůj bodlinatý ocas, jako by se byl náhle zbláznil. Když se zastavil a podíval se, jaký účín způsobil, byl nadobro poražen skutečností, že Iskwasis zmizela.

Seděl ještě tupě minutu, aniž se ozval. Pak k ohromení Mikiovu vyrazil přímo ke stromu, na němž Neewa spal. Ve skutečnosti byl to strom, na němž Kawook obědvával, a jal se šplhati naň, mluvě se sebou po celou tu dobu. Mikiova srst se začala ježit. Nevěděl, že Kawook, jako celý jeho rod, byl nejdobromyslnější chlapík na světě a neublížil ničemu za svého života, leda když byl napřed napaden. Nevěda o tom, dal se náhle do šíleného štěkotu, aby Neewu varoval.

Neewa se zvolna probudil, a když otevřel oči, hleděl do bodlinaté tváře, jež jej uvrhla do křeče pobouření. S náhlostí, takže se málem měl zřítit se své vidlice, vyhoupl se a spěchal výše na strom. Kawook nebyl vůbec rozčilen. Teď, kdy Iskwasis zmizela, byl zcela zaujat očekáváním svého oběda. Pokračoval zvolna ve svém šplhání vzhůru a tu přestrašený Neewa couvl na okraj, aby Kawook měl volnou cestu na strom.

Na neštěstí pro Neewu bylo to na tomto okraji, kde Kawook pojedl svého posledního jídla, a on se jal šplhati tam, stále patrně zapomínaje

skutečnosti, že mládě je na téže větvi. Tu spustil Miki zdola takovou řadu pronikavých štěkavých zvuků, že, jak se zdálo, Kawook konečně pochopil, že cosi neobyčejného se děje. Hleděl dolů na Mikiho, jenž činil marné pokusy, aby vyskočil na kmen stromu; pak se obrátil a po prvé pozoroval Neewu s jakousi známkou zájmu. Neewa se držel pevně okraje oběma předními pažemi a oběma zadními nohama. Ustoupiti ještě o stopu na větvi, která se již nebezpečně pohybovala pod jeho vahou, zdálo se nemožno.

V tuto chvíli začal Kowook zuřivě spílati. S konečným šíleným zaštěkáním sedl si Miki na zadek a pozoroval rozechvívající divadlo nad sebou. Kawook občas trochu postoupil a Neewa ustupoval palec za palcem, až se konečně nadobro převrátil a visel zády k zemi. Tu nechal Kawook svého spílání a jal se tiše pojídati svůj oběd. Po dvě nebo tři minuty se Neewa držel. Dvakráte učinil pokus natáhnouti se, aby dosáhl větve pod sebou. Pak mu uklouzly zadní nohy. Po dvanáct vteřin visel za obě přední tlapy — pak sletěl na zemi s výše patnácti stop. Dopadl těsně vedle Mikiho s bouchnutím, jež z něho vyrazilo dech. Zdvihl se zamručev, pohlédl omámen na strom a bez dalšího vysvětlení Mikiovi jal se rychle ubíhati hlouběji do lesa — přímo vstříc velikému dobrodružství, jež mělo býti konečnou zkouškou pro oba dva.

KAPITOLA VIII.

Teprve když urazil aspoň čtvrt míle, Neewa se zastavil.

Mikimu se zdálo, jako by byli přišli náhle ze dne do temnoty večerní. Ona část lesa, do níž je zavedl Neewův útěk, byla jako nesmírná, tajemná jeskyně. I Challoner byl by se tu zastavil, jat vznešeným jejím tichem a okouzlen záhadnými šepoty, jež tvořily její jediný zvuk. Slunce bylo stále ještě vysoko na nebi, ale ani paprsek jeho nepronikal hustým, zeleným baldachýnem smrkovým a balšánovým, jenž visel jako zeď nad hlavami Mikiho a Neewy. Kolem nich nebylo křoví ani porostu; pod jejich nohama nebylo květiny neb travného stébla. Nic než hustý, měkký koberec sametově hnědého jehličí, pod nímž všecek život byl udušen. Bylo to, jako by si byly lesní víly udělaly z této části svou ložnici, chráněnou po všechny roční doby před větrem, deštěm a sněhem; nebo jako by lidé, obcházející ve vlčí podobě — *olkodlaci* — vybrali si ji za svůj úkryt a z jejích tajemných pevno-

stí vycházeli za svým strašidelným posláním mezi syny lidské.

Ani pták nezacvrlikal ve stromech. Nebylo třepotu života v jejich stěsnaných větvích. Všecko bylo tak tiché, že Miki slyšel vzrušený tepot života ve svém vlastním těle. Pohlédl na Neewu a v temnotě leskly se oči mláděte podivným ohněm. Nikdo z obou se nebál, ale v tomto jeskyňovém tichu zrodilo se jejich kamarádství znovu a bylo v něm nyní něco, co se vloudilo do jejich divokých dušiček a vyplnilo prázdnotu, již zanechala smrt Neewovy matky a ztráta Mikiova pána. Štěně jemně zakňučelo a Neewa vzbudil ve svém hrdle vrčivý zvuk a provázal jej kvičivým zamručením, jež bylo podobno chrochtání prasátka. Pošinuli se blíže k sobě a stáli bok po boku, patříce na svůj svět. Po chvíli šli dále jako dvě děti, prozkoumávající tajemství starého, opuštěného domu. Nelovili, ale každý lovecký pud v jejich těle bděl a často se zastavovali, aby pátrali kolem sebe, naslouchali a věřili.

Neewovi to vše vybavovalo vzpomínku na černou jeskyni, v níž se narodil. Přijde Noozak, jeho matka, v tomto okamžiku z jedné oné tmavé lesní lodi? Spala tu, jako spala v temnosti jejich doupěte? Tyto otázky snad mu neurčitě připadaly na mysl. Neboť bylo to jako jeskyně v tom, že tu bylo hrobové ticho; a v krátké vzdálenosti lesní temnota houstla v černé prohlubně. Takové místo nazývali Indiáni *muhnedoo* — místo v lese, zbavené veškerého života přítomností ďáblů; neboť jen ďáblové by vypěstovali stromy tak husté, aby jimi nikdy nepro-

nikl sluneční svit. A jenom sovy zachovávaly přátelství zlých duchů.

Kde stáli Neewa a Miki, tam by se byl dospělý vlk zastavil a obrátil zpět; liška by se byla odplížila, tisknouc se k zemi; i malý vražednický hranostaj byl by tam pohlédl bez bázně svýma perlovýma, červenýma očima, ale byl by se pudově vrátil do otevřeného lesa. Neboť zde, přes ticho a temnotu, *byl život*. Bušil a čekal v záloze oněch černých prohlubní. Budil se dokonce, jak Neewa a Miki kráčeli hloub do ticha, a oči, jež byly jako koule, začaly žhnouti zelenavým ohněm. Ale stále ještě nebylo zvuku ani pohybu v hustém porostu stromů. Jako plémě *muhnedoo* shlížely nestvůrné sovy, sbíraly svůj zdlouhavý rozum — a čekaly.

A pak ohromný stín vyplul z temného chaosu a přeletěl tak těsně nad hlavou Neewovou a Mikiho, že slyšeli hrozivý šelest obrovských perutí. Jak duchovitý tvor zmizel, připomněli si sykot a skřípavé chňapnutí mocného zobáku. Miki se zachvěl. Pud, který zápasil v něm o probuzení, vzplanul náhle jako zášleh střelného prachu. Okamžitě pocítil blízkost neznámého a hrozného nebezpečí.

Nyní byl kolem nich zvuk — pohyb ve stromech, strašidelné chvění ve vzduchu a cvakající, kovové *chňap — chňap — chňap* nad jejich hlavami. Opět uzřel Miki veliký stín, jak se přiblížil a zmizel. Za ním následoval druhý a třetí, až se zdálo, že klenba pod stromy je naplněna stíny: a s každým stínem přicházela blíže ona skřípavá hrozba mocných zobákových čelistí. Jako vlk a liška se schoulil, tiskna se

k zemi. Ale neučinil tak více s kňučivým strachem štěněte. Jeho svaly se napially a se zavřením obnažil své tesáky, snesla-li se některá sova tak nízko, že cítil úder jejích perutí. Neewa odpovídal funěním, jež trochu později v jeho životě bylo by bývalo vyzývavým řevem jeho matky. Jako medvěd stál vzpřímeně. A na něj snesl se jeden ze stínů — nestvůrný, okřídlený hromoklín přímo z temnoty.

Šest stop odtud spatřily planoucí oči Mikiovy, jak jeho druh je ztracen pod šedou hmotou, a na okamžik či dva byl poděšen a jako bez života hromovým úderem obrovských křídel. Neewa nevydával zvuku. Převalen byv na záda, zarával své drápy do peří tak hustého a hebkého, že se zdálo, že v něm není srdce ani masa. Cítil na sobě přítomnost Věci, jež byla smrt. Úder křídel byl jako úder kyji; vypuzovala mu dech z těla, oslepovala jeho smysly, ale on neustával rváti zuřivě svými drápy bezmasou hrudí.

Ve svém prvním divokém slétnutí chybil se Oohoomisew, jehož veliká křídla měřila pět stop od konce ke konci, svým smrtelným sevřením o zlomek palce. Jeho mocné pařáty, jež by se byly zaryly jako nože do slabin Neewových, zavřely se příliš brzo a naplnily se hustou srstí mláděte a volnou koží. Nyní srážel svou kořist křídly na zem, až nastane proň pravý okamžik, skončiti zabíjení hroznou ranou zobákem. Za půl minuty poté byla by Neewova tvář roztrhána na kusy.

Skutečnost, že se Neewa neozýval, že nevydal křiku, postavila Mikiho na nohy s ohrnutými pysky a vrčením v hrdle. Pojednou bázeň ho

opustila a místo ní přišlo divoké a skoro radostné vzrušení. Poznal jejich nepřítele — *ptáka*. Jemu byli ptáci kořistí a ne hrozbou. Tucetkrát na jejich cestě dolů z Horního kraje Challoner zastřelil veliké kanadské husy a jeřáby s ohromnými křídly. Miki požil jejich masa. Dvakrát pronásledoval poraněné jeřáby, štekaje co nejvíce mohl, a *oni před ním prchali*. Neštěkl nyní ani nezavyl. Jako blesk vrhl se do opeřené hmoty soví, jeho čtrnáct liber masa a kostí dopadlo silou kamene a Oohoomisew byl připraven o svou oporu a hozen s velikým třepetáním křídel na bok.

Než mohl nabýti rovnováhy, Miki byl znova na něm, zasazuje mu plné rány do hlavy tam, kde je zasazoval raněnému jeřábovi. Oohoomisew se převrátil na záda — a po prvé Miki vydal ze svého hrdla řadu divokých a vrčivých zvuků. Byl to nový zvuk pro Oohoomisewa a jeho krvežíznivé bratry, pozorující zápas z temnoty. Chňapající zobáky ustoupily dále a Oohoomisew náhlým rozmachem křídel vznesl se do vzduchu.

Stoje pevně na svých velikých předních nohách a vrčící tvář maje obrácenu k černé stěně stromových vrcholků, ceustával Miki štekati a vyzývavě výti. Chtěl, aby se pták vrátil. Chtěl rváti a trhati jeho peří, a jak pronášel svou bláznivou výzvu, Neewa se převrátil, postavil na nohy, a zakviknuv výstrahu Mikiovi, znova se dal na útěk. Byl-li Miki neznalý věci, *on* aspoň chápal situaci. Byl to zase pud, zrozený z nesčetných pokolení. Věděl, že v černých prohlubních kolem nich vznáší se smrt — a

běžel, jak nikdy dosud ve svém životě neběžel. Jak Miki následoval, stíny jaly se opět přibližovati.

Před sebou spatřili zákmit slunečního svitu. Stromy byly vyšší a brzy začal pronikat den, takže nebylo více jeskyňových temných prohlubní kolem nich. Kdyby byli šli dále ještě sto loket, byli by přišli na pokraj veliké pláně, soviho loviště. Ale plamen sebezáchovy byl horký v hlavě Neewově; byl stále ještě omámen hromovým úderem křídel; jeho boky pálily, kde pařáty Oohoomisewovy zranily jeho maso; takže, když spatřil na své stezce směs stromových kmenů větrem skácených, vnořil se do tohoto bezpečného útulku tak rychle, že na okamžik či dva se Miki divil, kam se poděl.

Leza mezi skácené kmeny za ním, Miki se obrátil a vystrčil hlavu. Nebyl spokojen. Jeho pysky byly stále ještě odhrnuty a vrčel stále. Porazil svého nepřítele. Vyplatil ho řádně a naplnil své čelisti jeho peřím. Vůči tomuto vítězství cítil skutečnost, že utekl, následuje Neewa, a jala ho touha, vrátiti se a dobojovati boj až do konce. Byla to krev psa airedalského a špicla, zesilující se v něm, nebojící se porážky; krev jeho otce, obrovského lovčího psa Hely. Byla to žádost jeho rodu spříměsí vlčí odvahy a liščí vytrvalosti, podepřená mocnými čelistmi a herkulskou silou psa mackenzijského, a kdyby nebyl Neewa zalezl hlouběji pod skácené kmeny, byl by znova vyšel a štěkal svou výzvu opeřeným tvorům, před nimiž uprchli.

Neewa cítil bolest po horkém zarytí pařátů Oohoomisewových a nepřál si více boje, který

přicházel ze vzduchu. Počal olizovati své rány a po chvíli se Miki k němu vrátil a čichal čerstvou, teplou krev. Jal se proto vrčeti. Věděl, že je to krev Neewova, a jeho oči plály jako dvě ohnivé koule, pozorující otvor, jímž vstoupili do temné směsice skácených stromů.

Hodinu se nehýbal a v této hodině, jako v hodině po zabití králíka, *rostl*. Když konečně vylezl opatrně zpod skácených stromů, klesalo slunce za západní lesy. Pátral kolem sebe, zda uvidí nějaký pohyb neb uslyší zvuk. Povolující a obranný postoj mladého věku ho opustil. Jeho příliš veliké tlapy stály řádně na zemi, jeho hranaté nohy byly tak tvrdé, jako by byly vytesány ze sukovatého dřeva; jeho tělo bylo napiato; uši vzpřímeny; hlava byla ztuhla posazena mezi kostnaté plece, jež již ukazovaly známky obrovské příští síly. Kolem něho, jak věděl, bylo Veliké Dobrodružství. Svět nebyl více světem hry a tulení pod rukama pánovýma. Così ne-smírně úchvatnějšího do něho nyní přišlo.

Po chvíli spustil se na břicho těsně u otvoru, vedoucího pod hromadu skácených stromů, a jal se hrýzti konec provazu, který se táhl s jeho šíje. Slunce klesalo níže. Zmizelo. Čekal stále na Neewu, že vyjde a lehne si vedle něho na volném prostranství. Jak soumrak houstl v hlubší tmu, odvěkl se na kraj do otvoru pod kmeny a našel tam Neewu. Pospolu vyhlíželi do tajemné noci.

Nějakou dobu bylo naprosté ticho první hodiny tmy na severu. Nahoře na jasném nebi vzházely hvězdy po dvou a pak v zářících konstelacích. Byl raný měsíc. Byl již nad krajem

lesů, zaplavuje svět zlatou září, a v této záři noc byla plna podivných černých stínů, jež neměly pohybu ani zvuku. Pak bylo ticho přerušeno. Z hlubin, zamořených sovami, přicházel zvláštní dutý zvuk. Miki slyšel již pronikavé houkání a *tu-hú-ú, tu-hú-ú, tu-hú-ú* menších sov, lupičů pastí, ale neslyšel nikdy tohoto hlasu silnokřídlych Jezabel a Frankensteinů hlubších lesů — skutečných řezníků noci. Byl to dutý, hrdelný zvuk — spíše sten než křik; sten tak krátký a tichý, že se zdál zrozen z ostražitosti nebo bázně, že vyděsí možnou kořist. Po několik minut hlubina za hlubinou vydávala své znamení života a pak nastalo ticho hlasové, přerušované v přestávkách slabým, praskavým pohybem velikých křídel ve vrcholcích smrkových nebo balšámových, jak lovci se vznášeli vzhůru a nad ně směrem k pláni.

Odlet sov byl pouze začátek nočního karnevalu pro Neewu a Mikiho. Dlouhou dobu leželi bok po boku beze spánku a naslouchajíce. Mimo hromadu skácených kmenů přešly měkké tlapy kuny kanadské a oni zachytili její zápach; dolehl k nim daleký křik potáplice, štěkot nepokojné lišky a bučení losice, která se pásala na kraji jezera na vzdálenější straně pláně. A pak konečně přišla věc, jež jim živěji rozproudila krev a protékla jejich srdce hlubším záchvěvem

Zdálo se zprvu nesmírně vzdáleno odtud — vytí horkých vlčích hrdel na stopě potravy. Zahýbalo na sever do pláně a to brzy přineslo vytí s větrem, jenž vanul ze severozápadu. Vytí smečky bylo potom velmi zřetelné a v Mikiově mozku budily se rychle v život mlhavá vidění

a skoro nesrozumitelné vzpomínky. Nebyl to Challonerův hlas, jež slyšel, ale byl to *hlas, který znal*. Byl to hlas Hely, jeho obrovského otce; hlas Numy, jeho matky; hlas jeho rodu po sto a tisíc pokolení před ním a byl to pud těchto pokolení a mlhavá vzpomínka jeho nejranějšího dětství, jež věc u něho zesilovaly. Trochu později vyžadovalo by jak důvtipu tak zkušenosti, aby rozeznal nepatrný rozdíl mezi vlkem a psem. A tento hlas jeho krve se *blížil*. Nesl se dolů k nim rychle, zuřivý a naplněný krvežíznivostí hladu. Zapomněl na Neewu. Nevšiml si mláďete, když se odplížilo hloub pod kmeny. Zdvihl se na nohy a stál ztrnulý a napiat, neuvědomuje si ničeho kromě onoho rozechvívajícího jazyka lovecké smečky.

Sotva dechu popadáje, pozbýváje síly a očima divoce pátraje v noci před sebou po zásvitu vody, jež by ho zachránila, Ahtik, mladý sob, běžel o život sto loket před vlky. Smečka se již roztáhla v podobě podkovy a oba konce počaly vyrovnávat ve frontové čáře s Ahtikem, jsouce hotovy uzavřít se, překousnouti kolenní šlachy — a doraziti. V těchto posledních minutách každé hrdlo mlčelo a mladý sob cítil počátek konce. Zoufale se obrátil vpravo a vrhl se do lesa.

Miki slyšel praskot jeho těla a přitiskl se těsně k polomu. Za deset vteřin potom Ahtik jej míjel ve vzdálenosti padesáti stop, ohromná a podivná postava v měsíčním světle, a jeho kašlavý dech byl naplněn nejvyšší mukou a beznadějností blížící se smrti. Tak rychle, jak přišel, zmizel, a na jeho místě následovalo deset nehlučných

stínů, míjejících tak rychle, že připadali Mikimu jako příchod a odchod větru.

Mnoho minut potom stál a naslouchal, ale opět padlo ticho na noc. Po chvílce vrátil se do polomu a lehl si vedle Neewy.

Hodiny, jež následovaly, ztrávil v neklidném, trhaném spánku. Snil o věcech, jež zapomněl. Snil o Challonerovi. Snil o studených nocích a velikých ohních; slyšel hlas svého pána a cítil opět dotek jeho ruky; ale nade vším tím a tím vším pronikal onen divoký lovecký hlas jeho vlastního rodu.

V časném svítání vyšel z úkrytu a očichával stezku, kde přeběhli vlci a sob. Až potud vedl Neewa při jejich putování; nyní Neewa následoval. Maje nozdry naplněny těžkým zápachem smečky, bral se Miki stále směrem k rovině. Zabralo mu půl hodiny dostihnouti jejího kraje. Pak přišel k širokému a kamenitému vystupujícímu terénu, přes nějž vyčenichal stopu k nízkému a náhlému sestupu do širší rozlohy údolí.

Zde se zastavil.

Dvacet stop pod ním a padesát stop daleko leželo zčásti sežrané tělo mladého soba. Ale tato skutečnost ho nerozechvěla tak, až se mu zastavilo srdce. Z křovinaté pláně přišla Maheegun, zvrhlá vlčice, aby se nacpala masa, jehož nepomohla ulovit. Bylo to plíživé stvoření se vpadlým hřbetem a hbitými tesáky, stále ještě vyčrtlé po nemoci, jež přišla z požití otrávené návnady; zvíře, jehož se štítili příslušníci vlastního rodu — zbabělé, vražednice dokonce svých vlastních mláďat. Ale nebyla ničím z toho v očích Mikiových. V ní viděl v živoucím mase

a kostech to, co mu pamět a pud připomínaly o jeho matce. A jeho matka přišla před Chaltonerem, jeho pánem.

Minutu či dvě ležel chvěje se a pak sestoupil, jako by byl šel k Chaltonerovi; s velikou obezřelostí, s divějším napětím, ale se zvláštní touhou v sobě, již by nebyla vzbudila přítomnost člověka. Byl velmi blízko Maheegun, než si uvědomila, že je blízko. Mateřský zápach byl nyní teplý v jeho nose; naplnilo jej to velikou radostí; a přece — se bál. Ale nebyl to fyzický strach. Položen na zemi, s hlavou mezi předními tlapami, zakňučel.

Jako blesk se vlčice obrátila, obnaživši své tesáky po délce svých čelistí, a její krví podlité oči plály hrozbou a podezřením. Miki neměl kdy pohnouti se nebo vydati ještě jiný zvuk. S náhlostí kočky bylo zvrhlé stvoření na něm. Její tesáky zranily jej právě jednou — utekla. Její zuby zranily jej do krve na pleci, ale bolest této rány neudržovala ho po mnoho chvil v tichosti, jako by byl mrtev. Mateřský zápach byl stále ještě tam, kde byla Maheegun. Ale jeho sny se zřítily. Věc, jež byla Vzpomínkou, zhasla konečně v hlubokém oddechnutí, jež bylo přerušeno bolestným zakňučením. Pro něj, právě jako pro Neewu, nebylo více Chaltonera, nebylo více matky. Ale zbýval svět! V něm vycházelo slunce. Z něho přicházel záchvěv a vůně života. A těsně u něho — velmi těsně — byla bohatá, sladká vůně masa.

Hladově zafuněl. Pak se obrátil a uzřel černé a zavalité tělo Neewovo, jak se kutálí po sklánějícím se svahu, aby se připojil v hodování.

KAPITOLA IX.

Kdyby byl Makoki, starý creejský posel kožené tváře mezi Božím jezerem a Fort Churchillem, znal příběh Mikiův a Neewův až k okamžiku, kdy přišli hodovati na tučné a zčásti sežrané mrtvole mladého soba, byl by řekl, že Iskoo Wapoo, Dobrý duch zvířat, co nejpečlivěji nad nimi bděl. Neboť Makoki měl velikou víru v lesní bohy, jakož i v bohy svého vlastního stanu. Byl by dal příběhu své vlastní malebné znění a byl by jej vypravoval dětičkám svého syna; a děti jeho syna byly by jej podržely ve své paměti pro své pozdější vlastní děti.

Nebylo v přirozeném řádu věcí, aby mládě černého medvěda a štěně psa mackenzijského s příměsí airedala a špiclíka v sobě se »skamarádili«, jak to učinili Neewa a Miki. Tudíž, byl by řekl, Dobročinný duch, jenž bděl nad věcmi čtyřnohých zvířat, nutně měl k nim zřetel hned od začátku. Byla to ona — Iskoo Wapoo byla bohyně a nikoli bůh — jež způsobila, že Challover zabil Neewovu matku, velkou černou medvědicí; a ona mu vnukla, aby svázal štěně i mládě

spolu týmž kusem provazu tak, aby když vy-
padnou z kanoe bílého muže do peřejů, nezahy-
nuli, nýbrž byli si navzájem společníky a zá-
chranou. Ne sw a p a w u k («dvěma bratříčky») byl by je nazval Makoki; a kdyby bylo došlo ke zkoušce, byl by si uřízl prst, než by někte-
rému z nich ublížil. Ale Makoki neznal ničeho z jejich dobrodružství a tohoto rána, když sešli k hodům, byl sto mil odtud, smlouvaje s bílým mužem, jenž potřeboval průvodce. Nemohl na-
prsto vědět, že Iskoo Wapoo byla po jeho boku právě v tu chvíli, zamýšlejíc věc, jež měla zna-
menati tolik v životě Neewově a Mikiově.

Zatím Neewa a Miki přikročili k snídání, jako by byli zmořeni hladem. Byli nesmírně prak-
tičtí. Neohlíželi se na to, co se stalo, nýbrž pro přítomnou chvíli pohroužili se zcela v přítom-
nost. Několik málo dní vzrušení a dobrodružství, jimiž prošli, zdálo se jako rok. Neewova touha po matce se zmenšila a byla méně naléhavá a Mikiův ztracený pán nyní nic neplatil, jak se věci proň vyvíjely. Včerejší noc byla veliká. živá věc v jejich paměti — jejich boj o život s nestvůrnými sovami, jejich útěk, zabití mladého soba vlky, a (pro Mikiho) krátká, hořká zkušenost s Maheegun, zvrhlou vlčicí. Plece jej pálilo, kde jej rozdrásala svými zuby. Ale to nezmenšovalo jeho chuti. Vrče, jak jedl, nacpal se, až už nemohl.

Pak se posadil na zadek a hleděl směrem, jímž se dala Maheegun.

Bylo to směrem východním, k zálivu Hudso-
novu, přes velikou pláň, jež ležela mezi dvěma hřbety, které byly jako lesnaté zdi, žluté a zlaté

v ranním slunci. Nikdy neviděl světa, jak se mu jevil nyní. Vlci dohonili soba na svahu na vysokém terénu, jenž vystupoval jako krátký, tlustý palec z černého a sovami zamořeného lesa, a mrtvola ležela na travnatém sklonu, jenž se rozkládal nad rovinou. S pokraje tohoto sklonu mohl se Miki dívat dolů — a tak daleko, že zázrak toho, co viděl, rozplýval se konečně v tetelivý svit sluneční a modř nebe. Před jeho zraky ležel ráj zázračného slibu: širé rozlohy měkkých, zelených luk; skupiny lesů, podobné parkům, až se ztrácely v hlubším lese, jenž se začínal vzdálenějším hřbetem; veliké plochy křoví, zářící barvami června; tu a tam záblesk vody a ve vzdálenosti půl míle jezero, jež bylo jako obrovské zrcadlo, zasazené do červenavě zeleného rámce jedlí balšámových a smrků.

Do těchto věcí odběhla vlčice Maheegun. Divil se, zda se vrátí. Větril ve vzduchu, zda ji ucítí. Ale v jeho srdci nebylo více touhy po matce. Co mu již začalo vykládati o nesmírném rozdílu mezi psem a vlkem. Několik okamžiků, doufaje stále, že svět chová proň matku, pokládal ji mylně za ztracenou svou matku. Ale rozuměl — nyní. Trochu více, a zuby Maheegun byly by mu urvaly plece nebo rozdrásaly hrdlo po krční žílu. *T e b a h - G o n e - G a w i n* (Jediný Veliký Zákon) se mu vnucoval, neúprosný zákon o přežití nejschopnějších. Žítí bylo bojovatí — zabíjetí; bítí všecko, co mělo nohy nebo křídla. Země i vzduch chovaly proň hrozbu. Nikde od chvíle, kdy ztratil Challonera, nenalezl přátelství vyjma v srdci Neewy, mláděte bez matky. A obrátil se nyní k Neewovi, vrče na

sojku kanadskou pestrého peří, jež se vznášela kolem pro kousek masa.

Před několika málo minutami vážil Neewa tucet liber; nyní vážil čtrnáct nebo patnáct. Jeho břicho bylo nafouklé jako boky přeplněného pytle a on seděl skrčen v lázni teplého slunečního svitu, olizuje si tlamu a nesmírně jsa spokojen se sebou a světem. Miki přiskočil k němu a Neewa přátelsky zachrochtal. Pak se převalil na svá tučná záda a vyzval Mikiho ke hře. Bylo to po prvé; a s radostným zaštěkáním skočil Miki na něho. Škrábajíce, kousajíce a kopajíce a prokládajíce svůj přátelský zápas zuřivým vrčením se strany Mikiovy a prasečím chrochtáním a kvikotem se strany Neewovy, kutáleli se na pokraj svahu. Bylo dobrých sto stop na dno — příkrý, travnatý svah, jenž se svažoval k pláni — a jako dvě koule letěli po jeho délce. Pro Neewu to nebylo tak zlé. Byl kulatý a tlustý i padal lehce.

Pro Mikiho to bylo jinak. Skládal se skoro jen z noh, kůže a hranatých kostí a řítil se dolů, zkrucuje se, děláje přemety a zauzluje se, až ve chvíli, kdy narazil do tvrdého pruhu břidlice na kraji pláně, byl opilý závratí a nemohl popadnouti dechu. Postavil se vrávoravě na nohy lapaje dech. Na chvíli svět vířil dokola a dokola v odporém kruhu. Pak se sebral a zočil Neewu ve vzdálenosti dvanácti stop.

Neewa právě procítal k pravdě rozjařujícího objevu. Vedle hochy na sáňkách nebo bobra na svém ocasu nikdo nemá větší radosti ze »skluzavky« než mládě černého medvěda, a když Miki spořádal opět svůj roztřesený rozum, Neewa

vylezl dvacet nebo třicet stop nahoru a *schválně se kutálel opět dolů!* Miki otevřel hubu v úžase. Neewa opět vylezl nahoru a skutálel se — a Miki pozbyl nadobro dechu. Pětkrát viděl, jak Neewa vystupuje oněch dvacet či třicet stop po travnatém svahu a kutálí se dolů. Po páté pustil se do Neewy a dal se s ním do tahanice, jež se skončila téměř opravdovým bojem.

Poté jal se Miki pátrati podél úpatí svahu a tak asi na sto loket Neewa se mu přizpůsobil a následoval ho, ale za tuto vzdálenost zhola odmítl jít. Ve čtvrtém měsíci svého vzrušujícího mladého života byl Neewa spokojen, že Příroda dala se mu zroditi, aby mohl míti nekonečné potěšení, plniti svůj žaludek. Jídlo bylo pro něj jedinou omluvou pro bytí. V příštích několika měsících měl velikou práci před sebou, udržoval-li rekord své rodiny, a skutečnost, že Miki zřejmě opouštěl tučnou a šťavnatou mrtvolu mladého soba, plnila jej pobouřením a odbojem. Zapomněl hned docela na hru a vyrazil nahoru do svahu za posláním, jež bylo ze sta procent obchodem.

Pozoruje to, vzdal se Miki své myšlenky výzkumné a připojil se k němu. Dosáhli plošiny svahu dvacet loket od mrtvoly sobovy a od hromady velikých kamenů dívali se na své žrádlo. V tu chvíli stáli němí a ochromeni. Dvě obrovské sovy rvaly mrtvolu. Pro Mikiho a Neewu byly to nestvůry černého lesa, z něhož jen stěží vyvázli životem. Ale ve skutečnosti nebyly z Oohoomisewova rodu pirátů vidoucích v noci. Byly to sněžné sovy, nepodobné všem ostatním svého druhu v tom, že jejich zrak byl tak bystrý

ve světle bílého dne jako zrak jestřábův. Mispoon, veliký samec, byl bez poskvrny bílý. Jeho družka, o díl či dva menší, byla pruhována hnědavě břidličnou barvou — a jejich hlavy byly kulaté a vypadaly hrozně, poněvadž neměly pernatých výrostků. podobných uším. Mispoon se svými nádhernými křídly, rozprostřenými zpola nad mrtvolou Áhtika, mrtvého soba, rval maso tak hltavě svým mocným zobákem, že Neewa a Miki mohli slyšeti jeho zvuk. Newish, jeho družka, měla hlavu skoro pohřbenu ve vnitřnostech Athikových. Pohled na ně a zvuk jejich žraní stačily, aby pobouřily nervy staršího medvěda, než byl Neewa, a on se schoulil za kamenem, vystrkuje právě jen hlavu.

V Mikiově hrdle bylo zlostné vrčení. Ale zdržel je a položil se na zem. Krev obrovského lovce, jímž byl jeho otec, zdvihla se v něm opět jako oheň. Mrtvola byla jeho žrádlo a byl hotov o ni bojovat. Kromě toho, nenapráska! veliké sově v lese? Ale zde byly dvě. Tato skutečnost jej zdržovala, položeného na bříše, ještě chvílku či dvě a v této krátké době stalo se něco neočekávaného.

Spatřil Maheegun, zvrhlou vlčici, jak se plíží z nízkého křovinatého porostu na vzdáleném okraji svahu. Se vpadlým hřbetem, krvavýma očima a potměšile svěšeným chvostnatým ocasem vražednice blížila se po kusu volného prostranství jako šedý a mstivý stín. Třeba byla zvrhlá, nebyla aspoň zbabělá. Vrhla se přímo na Mispoona se zavrčením a cvaknutím tesáků. jež způsobilo, že Miki těsněji přilnul k půdě.

Hluboko do Mispoonova čtyřpalcového pernatého pancíře zaryla Maheegun své tesáky. Ježto využila jeho nevýhody, byla by bývala Mispoonova hlava urvána od těla dříve, než by se byl mohl vzchopiti k boji, kdyby nebylo bývalo Newish. Vytáhnuvši svou pokrvácenou hlavu z Ahtikova masa a krve, napadla Maheegun s hrdelným, sípavým skřekem — křik tento nebyl podoben křiku žádné jiné živoucí bytosti. Do hřbetu vlčice zaryla svůj zobák a spáry a Maheegun pustila Mispoona a vrhla se zuřivě na nového útočníka. Na chvíli byl Mispoon zachráněn, ale za cenu hrozné oběti se strany Newish. Jediným šťastným trhnutím svých čelistí o dlouhých tesácích Maheegun doslovně urvala jedno z velikých křídel Newishiných od těla. Skřek smrtelného zápasu, jež vydávala, obsahoval snad pohřební zpěv Mispoona, jejího druha; neboť se zdvihl na svých perutích, okamžik se udržoval v rovnováze a vrhl se na hřbet vlčice silou, jež Maheegun povalila.

Hluboko do jejího ledví zaryla veliká sova své pařáty, svírajíc vnitřnosti zvrhlého zvířete se mstivou a zuřivou houževnatostí. V tomto sevření cítila Maheegun osten smrti. Vrhla se na záda; válela se znovu a znovu, vrčíc, chňapajíc a trhajíc vzduch ve svých pokusech, zbaviti se pálících nožů, jež se zarávaly stále hlouběji do jejích vnitřností. Mispoon se držel dále váleje se, jak se vlčice válela, bije svými obrovskými křídly a připínaje se pařáty v sevření, jehož smrt nemohla střešiti. Na zemi jeho družka umírala. Krev jejího života lila se z otvoru v jejím boku, ale s kalícím se zrakem smrti pokoušela

se naposled pomoci Mispoonovi. A Mispoon, hrdina do posledka, držel se tak dlouho, až byl mrtev.

Na kraj houští odvěkla se Maheegun. Tu se zbavila veliké sovy. Ale hluboké rány zely stále v jejích bocích. Krev jí kapala z břicha, když se prodírala do hustšího úkrytu, zanechávajíc za sebou rudou stopu. Čtvrt míle odtud lehla si pod skupinou zakrslých smrků; a tu po chvílce pošla.

Neewovi a Mikiovi — a zvláště synovi Helovu — zuřivý zápas rozšířil dokonce více ono bystré a rostoucí chápání světa, jak pro ně existoval. Bylo to nezapomenutelné poznání zkušenosti, podepřené věkovitým pudem a dědičností rodu. Zabíli malé tvory — Neewa své brouky, žáby a čmeláky; Miki svého králíka — bojovali o svůj život; prošli zkušenostmi, jež byly od počátku hrou se smrtí; ale bylo potřebí vrcholu boje, jaký viděli svýma vlastníma očima, aby otevřel dveře, jež jim skýtaly nové hledisko života.

Mnoho minut uplynulo, než Miki vyšel a očichal Neewish, mrtvou sovu. Neměl nyní touhy, trhat její peří ve vzrušení dětinské vítězoslávy a zuřivosti. Spolu s větším porozuměním zrodila se v něm nová znalost a zkušenost. Osud Mispoonův a jeho družky naučil jej neocenitelné hodnotě mlčení a ostražitosti, neboť věděl nyní, že ve světě je mnoho tvorů, kteří se ho nebojí, a mnoho tvorů, již by před ním neutekli. Pozbyl svého nebojácného a utrhačného pohrdání pro opeřené tvory; poznal, že země není stvořena jen pro něj a že musí bojovat, jako

bojovala Maheegun a sovy, aby udržel své místo na ní. Tak tomu bylo proto, že v Mikiových žilách byla rudá, bojovná krev dlouhé řady předků, kteří sahali zpět až k vlkům.

V Neewovi byl pochod usuzování nesmírně různý. Jeho rod nebyl rod bojovný, vyjma zápasili-li mezi sebou příslušníci rodu. Nezvykl si lovit jiných zvířat a žádné jiné zvíře nelovilo medvědů. Byla to čistě náhoda zrození — skutečnost, že žádný jiný tvor v celém širém panství nebyl tak mocný, ať sám nebo ve skupinách, aby přemohl vzrostlého černého medvěda v otevřeném boji. Proto se Neewa nenaučil ničemu z boje v truchlohře Maheegun a sov. Jeho zisk, byl-li jaký, byl ve větší opatrnosti. A jeho hlavní zájem byl ve skutečnosti, že Maheegun a obě sovy nesežraly mladého soba. Jeho večere byla ještě zajištěna.

Jsa svýma kulatýma očkama na stráži, nenaštaneli nová nepříjemnost, udržoval se v bezpečném úkrytu pozoruje Mikiho, jenž zkoumal jeviště zápasu. Od těla sovy přešel Miki k Ahtikovi a od Ahtika čichal zvolna po stezce, kterou se dala Maheegun do křoví. Na kraji podrostu našel Mispoona. Nešel dále, nýbrž vrátil se k Neewovi, jenž v tu chvíli se rozhodl, že může bezpečně vyjít na volné prostranství.

Padesátkrát toho dne vyběhl Miki na obranu jejich žrádla. Velkooké, pestře zbarvené kanadské sojky byly svým skřekem nejvíce nepříjemny. Vedle nich byly nejvytrvalejší šedivé sojky. Dvakrát přišel malý hranostaj v šedém kabátku, s očima červenýma jako granáty, aby se nasytil krve. Miki vyřítil se naň tak divoce, že se

po třetí nevrátil. V poledne vrány ucítily nebo shlédly mrtvolu a vznášely se nad hlavou čekající, až Neewa a Miki zmizí. Později spustily drsný protest s vrcholů stromů na kraji lesa.

Té noci se vlci na svah nevrátili. Potravu bylo příliš mnoho a ti, kdož byli opětně hladoví, byli na novém lovu daleko odtud na západ. Jednou či dvakrát slyšeli Neewa a Miki jejich vzdálené vytí.

Opět za hvězdnaté, zářivé noci pozorovali a naslouchali a občas spali. Za šedého svítání vyšli znovu k hostině.

A zde by byl Makoki, starý creejský posel, zdůraznil přítomnost Dobrotivého Ducha. Neboť den následoval za dnem a noc následovala za nocí a Ahtikovo maso a krev skýtaly Neewovi a Mikimu síly a růstu, jež se zázračně vyvíjely. Čtvrtého dne Neewa tak ztučněl a vzrostl, že byl o polovici větší než v den, kdy vypadl z kanoe. Miki se počal vyplňovati. Jeho žebra nebylo více možno sčítati na vzdálenost. Jeho hrud se šířila a nohy pozbývaly zčásti své hranaté neohrabanosti. Cvik na Ahtikových kostech zesílil jeho čelisti. Se svým vývojem cítil méně a méně starou dětskou touhu po hře — více a více však nepokoj lovců. Čtvrté noci slyšel opět naříkavé lovecké vytí vlků a obsahovalo proň divokou a rozechvívající notu.

Pro Neewu tuk, dobrý rozmar a spokojenost byla slova souznačná. Pokud maso vydrželo, nebylo proň příliš velikého pokušení za roklí a svahem. Dvakrát nebo třikrát denně scházel k potoku; a každé ráno a odpoledne — zvláště při západu slunce — měl svou zábavu kutáleti

se dolů po svahu. Nádvkem k tomu jal se od dávatí odpolednímu spánku ve vidlici mladého stromku. Ježto Miki nespátkoval ani smyslu ani vyražení ve sjíždění po svahu a ježto nemohl vyléztí na strom, počal věnovati víc a více času tomu, že se odvažoval nahoru a dolů podle úpatí hřebene. Chtěl, aby Neewa chodil s ním na tyto výpravy. Nikdy se nevydal na cestu, dokud nepožádal Neewy, aby slezl se stromu, nebo dokud neučinil pokusu, aby jej lísáním odvedl s jediné cesty, již konal k potoku a zpět. Neewova tvrdošíjnost nebyla by nikdy způsobila skutečného nedorozumění mezi nimi. Miki měl o něm příliš dobré mínění, pokud se toho týče; a kdyby bylo došlo ke konečné zkoušce a Neewa myslil, že Miki se nevrátí, byl by ho nepochybně následoval.

Byla to jiná a mocnější věc než obyčejná hádka, jež položila první překážku mezi ně. Stalo se totiž, že Miki pocházel z rodu, jenž měl raději čerstvé maso, kdežto Neewa měl je rád »uleželé«. A od čtvrtého dne, co zbývalo z mrtvoly Ahtikovy, zráló. Pátého dne shledal Miki, že maso je těžko žráti; šestého, že je to nemožno. Neewovi bylo čím dále příjemnější, jak kořenná příchut' rostla a vůně houstla. Šestého dne v čiré rozkoši se v něm vyválel. Té noci po prvé nemohl s ním Miki spáti.

Sedmý den přinesl vyvrcholení. Ahtik nyní vpravdě páchl k nebesům. Zápach z něho stoupal a plynul na červnovém vánku, až všecky vrány v kraji se shromažďovaly. Zápach zahnal Mikiho, jenž se plížil jako zpráskaný pes, dolů na dno potoka. Když Neewa sestoupil, aby se

napil po své ranní hostině, Miki jej chvilku očichával a pak se zas od něho odplížil. Vskutku byl nyní malý rozdíl mezi Ahtikem a Neewou, ledaže jeden ležel tiše a druhý se pohyboval. Oba páchli mrtvolně; oba byli rozhodně »uleželí«. Dokonce i vrány kroužily nad Neewou, divíce se, jak to přijde, že chodí kolem jako živá bytost.

Tu noc spal Miki sám pod skupinou křoví dole u potoka. Byl hladov a opuštěn a po prvé za mnoho dní cítil velikost a prázdnotu světa. Potřeboval Neewy. Kňučel po něm ve hvězdnatém tichu dlouhých hodin mezi západem a svítáním. Slunce bylo hezky vysoko, když sestoupil Neewa po svahu. Dokončil své snídání a své ranní kutálení a byl horší, než kdykoli jindy. Opět se Miki pokusil jej odvésti, ale Neewa byl ošklivě pevný ve svém rozhodnutí, že zůstane v přítomné slávě. A toto ráno hleděl více než obyčejně vrátiti se na svah. Po celý včerejšek shledal nutným odháněti vrány od své potravy a dnes byly dvojnásob vytrvalé ve svých pokusech oloupiti jej. Zachrochtav a zakviknuv na Mikiho, vrátil se spěšně nahoru, když se byl napil.

Jeho stezka ústila nahoře v hromadě balvanů, z níž Miki a on pozorovali boj mezi Maheegun a oběma sovami a z důvodu opatrnosti zastavoval se vždy na několik okamžiků mezi těmito balvany, aby zjistil, že je vše v pořádku na volném prostranství. Tohoto rána utrpěl rozhodný otřes. Ahtikova mrtvola se doslovně černala vránami. Kakakew a jeho černošská horda pohodných snesla se jako mračno, i trhali, bili se a mávali svými křídly kolem Ahtika, jako by byli

všichni zešíleli. Jiné mračno se vznášelo ve vzduchu; každé křovisko a blízký stromek se prohýbal pod jejich tíží a na slunci se lesklo jejich peří černé jako smola, jako by byly právě vylétly z komína. Neewa stál ohromen. Nebyl polekán; odehnal zbabělé lupiče již mnohokrát. Ale nikdy jich nebylo tolik. Neviděl ani památky po svém žrádle. Dokonce i půda okolo se černala.

Vyrazil z balvanů s vyceněnými zuby právě tak, jako se vyřítit tucetkrát či vícekrát předtím. Zdvihl se mocný šumot křídel. Vzduch se jimi zatemnil a havraní krákání, jež následovalo, bylo lze slyšeti na míli daleko. Tentokráte Kakakew a jeho mocný zástup neprchl do lesa. Jejich počet dodal jim odvahy. Chuť Ahtikova masa a jeho vůně v jejich nozdrách je opojily touhou až k šílenství. Neewa byl omámen. Nad ním, za ním, na všech stranách kolem něho létaly a kroužily, krákajíce a křičíce na něj, nejsmělejší z nich snášejíce se, aby jej tloukly svými křídly. Hrozivé mračno houstlo a pak náhle se spustilo jako lavina. Pokrylo opět Ahtika. Neewa byl v něm nadobro udušen. Cítil se pohřben pod spoustou křídel a těl a jal se bojovat, jako bojoval se sovami. Dvacet ostrých černých zobáků hledělo se mu dostati na srst a na kůži; jiní mu klovali po očích; cítil, jak mu tahají uši z hlavy a konec jeho nosu byl krvavým polštářkem v dvacíti vteřinách. Byl připraven o dech; byl oslepen, omámen a každý čtvereční palec jeho těla se zachvíval svou vlastní mučivou bolestí. Zapomněl Ahtika. Je-

diná věc na světě, jíž převelice potřeboval, byl širý, otevřený prostor, do něhož by mohl utéci.

Vkládaje celou sílu do svého úsilí, vzchopil se na nohy a vyrazil spoustou živých tvorů kolem sebe. Při této známce porážky mnoho vran ho opustilo, aby se připojily k hodokvasu. Ve chvíli, kdy byl na půl cestě k podrostu, do něhož se uchýlila Maheegun, opustily jej všechny až na jednu. Byl to snad Kakakew sám. Připíal se jako krysí past na pahýlovitý Neewův ocas a visel tu dále jako zubatá smrt, zatím co Neewa prchal. Držel se tak dlouho, až jeho obět byla docela v podrostu. Pak se s plesknutím vznesl do vzduchu a připojil k svým bratřím u zasmrádlé sobí mrtvoly.

Potřeboval-li kdy Neewa Mikiho, potřeboval ho nyní. Opět se změnilo celé jeho hledisko na svět. Byl probodán na sterých místech. Hořel jako v ohni. Dokonce i chodidla ho bolela, když na ně našlapoval, a na půl hodiny se skryl pod křovím, lízaje si rány a větre ve vzduchu po Mikim.

Pak sestoupil po svahu na dno potoka a pospíšil k úpatí stezky, již udělal nahoru a dolů. Nadarmo pátral kolem sebe po svém kamarádu. Zachrochtal i zakvikl a pokoušel se stihnouti jeho pach ve vzduchu. Běžel kus cesty proti proudu potoka a zase zpět. Ahtik nyní již neplatil u něho ničeho.

Miki zmizel.

KAPITOLA X.

Ještě čtvrt míle daleko slyšel Miki křik vran. Ale nebyl v náladě vraceti se, ani kdyby byl tušil, že Neewa potřebuje jeho pomoci. Byl hladov z dlouhého postu a pro přítomnou chvíli jeho povaha se rozhodně změnila. Byl v náladě pustiti se do všeho, co se dá jísti, byť to bylo sebe větší, ale byl dobrou míli od sklonu na úbočí hřbetu horského, než našel i jen raka. Zchroustal jej celého i s krunýřem. Zbavilo jej to nepříjemné pachuti v ústech.

Onen den byl určen k tomu, aby proň choval ještě jinou nezapomenutelnou událost v životě. Nyní, kdy byl sám, vzpomínka na jeho pána nebyla tak neurčitá, jako byla včera a ve dnech předešlých. Mozkové obrazy vracely se mu živěji, jak ráno přecházelo v odpoledne, překleňující zvolna, ale jistě propast, již vytvořilo kamarádství Neewovo. Načas zmizelo vzrušující rozechvění jeho dobrodružství. Půltuctukráte váhal, zda se má vrátiti k Neewovi. Byl to hlad, jenž jej vždy popohnal trochu dále. Nalezl ještě dva raky. Pak se potok prohloubil a jeho voda

plynula zvolna a byla temnější. Dvakrátě honil staré králíky, kteří mu snadno upláchlí. Jednou by byl málem chytil mladého. Často vznesla se koroptev se hřmotem křídel. Viděl různé druhy sojek a mnoho veverek. Všechno kolem něho byla potrava, již mu bylo nemožno chytnouti. Pak se štěstí k němu obrátilo. Strčiv svou hlavu do konce dutého kmene, vehnal do úzkých králíka tak dokonale, že nemohl uniknouti. V příštích několika minutách pochutnával si na prvním řádném žrádle, jehož se mu dostalo za tři dni.

Tak byl zabrán v svou hostinu, že nevěděl o novém příchodu na jeviště. Neslyšel příchodu Oochaka, kuny kanadské; a ani v několika málo okamžicích ho nevěřil. Nebylo v povaze Oochakově dělati výtržnost. Byl to rodem i pudem statečný lovec a gentleman, a když uzřel Mikiho (jejž pokládal za mladého vlka), jak pojídá čerstvou kořist, ani se nepohnul, aby žádal pro sebe podílu. A ani neutekl. Byl by nepochybně velmi brzy pokračoval ve své cestě, kdyby nebyl konečně Miki ucítil jeho přítomnosti a nebyl se naň podíval.

Oochak přišel s druhé strany kmene a nestál dále než šest stop. Tomu, kdo znal z jeho života tak málo jako Miki, nebylo na něm vůbec nic divokého. Byl podobné postavy jako jeho příbuzní, lasice, mink a tchoř severoamerický. Byl asi z polovice tak vysoký jako Miki a zcela tak dlouhý, takže jeho dva páry krátkých noh zdály se poněkud nemístnými jako u jezevčíka. Jeho váha byla pravděpodobně mezi osmi a desíti librami, měl kulatou hlavu, skoro žádné uši a

ukrutné vousy. Měl také chvostnatý ohon a bystrá očka, jež, zdálo se, zcela provrtávají vše, nač se podíval. Mikimu byla jeho náhodná přítomnost hrozbou a výzvou. Mimo to Oochak vypadal jako snadná oběť, kdyby došlo k boji. Vy-cenil tedy zuby a zavrčel.

Oochak přijal to jako výzvu, aby se klidil, a jsa gentleman, jenž respektoval loviště jiných, omlouval se, dávaje se na odchod na svých sametových tlapkách. To bylo příliš mnoho pro Mikiho, který se měl teprve naučiti způsobům lesních stezek. Oochak se ho bál. Utíkal! S vítězoslavným štěkotem dal se Miki za ním. Vzato kolem a kolem, byl to prostě nesprávný soud (mnozí dvounozí živočichové s většími mozky než Mikiův dopustili se podobných omylů), neboť Oochak, hledící si vždy své vlastní práce, byl, pokud se týče jeho velikosti a váhy, největší malý bojovník v Severní Americe.

Co se právě stalo v jedné minutě, jež následovala po jeho útoku, tomu Miki nikdy nebude s to, aby zcela porozuměl. Nebyl to ve skutečnosti zápas; byla to jednostranná oběť, krveprolití. Jeho první dojem byl, že se pustil do celého tuctu Oochaků místo do jednoho. Za tento první dojem jeho mysl nepracovala a jeho oči neviděly. Byl zpráskán, jak nikdy opět nebude zpráskán ve svém životě. Byl pořezán, pohmožděn a pokousán; byl zadáven a proboden; byl tak dokonale bit, že chvíli potom, co Oochak zmizel, neustával hrabati tlapami ve vzduchu, nevěda, že věc jest u konce. Když otevřel oči a shledal, že je sám, vplížil se do dutého kmene, kde polapil králíka.

Ležel tam dobré půl hodiny, úsilně se pokoušeje pochopiti právě to, co se přihodilo. Slunce zapadalo, když se vyvlekl ven. Kulhal. Jeho dobré ucho bylo nadobro prokousnuto. Na jeho kůži byla lysá místa, kde Oochak seškrábl srst. Kosti ho bolely, hrdlo měl bolavé a nad jedním okem měl bouli. Pohlížel toužebně zpět na cestu »domů«. Tam nahoře byl Neewa. S dlouhými se stíny sklonku dne veliká osamělost naň padla i touha, vrátiti se ke kamarádovi. Ale Oochak odešel tou cestou — a on nechtěl setkati se opět s Oochakem.

Putoval trochu dále na jihovýchod, snad čtvrt míle, než slunce docela zmizelo. V houstnoucí tmě soumraku přišel na místo, kde nutno přenášeti zavazadla, u Veliké skály mezi Beaverem (Bobrem) a Loon (Potáplicí).

Nebyla to stezka. Jen v řídkých mezidobích potulní loďaři, přicházejíce ze severu s kožišinami, užívali jí na přechodu od jedné vodní cesty k druhé. Třikrát nebo čtyřikrát do roka nanejvýš byl by vlk na ní zachytil zápach člověka. Dnešní noci byl tu tak čerstvý, že se Miki zastavil, když k němu přišel, jako by před ním byl vyvstal nový Oochak. Na chvíli se změnil v nehybnou skálu jediným přemocným hnutím mysli. Všechny ostatní věci bylo zapomenuto ve skutečnosti, že uhodil na stopu člověka — a tudíž na stopu *Challonera, svého pána*. Jal se ji sledovati — zprvu zvolna, jako by se bál, že by mu mohla zmizeti. Tma přišla a on ji stále ještě sledoval. Za svitu hvězd při tom setrval, vše ostatní ustoupilo do pozadí vyjma psí pud po domově a touhu po pánovi.

Posléze přišel skoro k břehu Potáplice a tu spatřil táborový oheň Makokiho a bílého muže.

Nepřiběhl k nim úprkem. Nezaštěkal ani nezavyl; tvrdá škola pustiny jej již označila svou značkou. Plížil se tam opatrně — pak se zastavil, leže na břiše, právě vně okraje ohňové záře. Tu zpozoroval, že žádný z obou mužů není Challoner. Ale oba kouřili, jako Challoner kouřival. Mohl slyšeti jejich hlasy a ty byly podobny Challonerovu hlasu. A tábor byl týž — oheň, hrnec visící nad ním, stan a ve vzduchu vůně věcí před nedávnem vařených.

Okamžik ještě či dva a byl by pokročil do světla ohně. Ale bílý muž vstal, protáhl se, jako viděl často se protahovati Challonera, a zdvihl hůl velikou jako jeho paže. Přišel na deset stop od Mikiho a Miki se k němu právě trochu připlížil a zdvihl se na nohy. To jej přivedlo do polosvětla. Jeho oči zazářily odleskem ohňové záře. A muž jej spatřil.

Jako blesk octl se kyj, který držel, nad jeho hlavou; letěl vzduchem, vymrštěn byv silou obrovského berana, a byl vržen přímo na Mikiho. Kdyby byl zasáhl přímo, byl by jej zabil. Jeho tlustý konec se Mikiho chybil; tenší konec dopadl na šíji a plece, žena jej zpět do tmy s takovou silou a náhlostí, že muž myslil, že má dost. Zavolal hlasitě na Makokiho, že zabil mladého vlka nebo lišku a že jej srazil do tmy.

Kyj docela vrazil Mikiho doprostřed hustého smrkového podrostu. Tu ležel, neozýváje se, s hroznou bolestí v pleci. Mezi sebou a ohněm uviděl člověka, jak se sklání a zdvíhá kyj. Uzřel Makokiho, jak spěchá k němu s *jiným*

kyjem, a ve svém úkrytě zmenšil se tak, jak jen mohl. Byl naplněn velikou hrůzou, neboť nyní chápal pravdu. *Tito* lidé nebyli *Challoner*. Lovili jej — s kyji v rukou. Věděl, co znamenají kyje. Jeho plece bylo skoro zlomeno.

Ležel velmi tiše, zatím co lidé po něm pátrali. Indián dokonce šfáral svou holí do hustého smrkového podrostu. Bílý muž tvrdil stále, že jest si jist, že ho zasáhl, a jednou stál tak blízko, že *Mikiův* nos se skoro dotýkal jeho boty. Vrátil se a přidal čerstvého březového proutí na oheň, takže jeho světlo osvětlovalo větší prostor kolem nich. *Mikiovo* srdce se zastavilo. Ale lidé hledali poněkud dále a posléze se vrátili k ohni.

Hodinu se *Miki* nehýbal. Oheň dohořival. *Starý Cree* se zahalil do pokrývky a bílý muž odešel do svého stanu. Teprve potom se *Miki* odvážil vylézt zpod smrčí. S pohmožděným plecem, jež jej nutilo kulhati při každém kroku, spěchal zpět po stezce, kterou byl sledoval tak nadějně před malou chvilkou. Zápach člověka nepůsobil více, aby jeho srdce radostí rychle bilo. Nyní byl hrozbou. Výstrahou. Věcí, před níž si přál utéci. Raději by se byl setkal opět s *Oochakem* nebo sovami, než s bílým mužem a jeho kyjem. Se sovami mohl bojovati, ale v kyji cítil přemocnou převahu.

Noc byla velmi tichá, když se vlekl zpět k dutému kmeni, v němž zabil králíka. Vlezl do něho a ošetřoval své rány po všechny zbývající hodiny noční tmy. Za časného rána vyšel a snědl zbytek králíka.

Potom se obrátil k severozápadu — kde byl *Neewa*. *Nikterak* nyní neváhal. Potřeboval opět

Neewy. Přál si třít se o něj svým nosem a lízati jeho tvář, třebas i opravdu páchl k nebesům. Přál si, aby jej slyšel chrochtati a kvičeti jeho směšným, družným způsobem; přál si opět s ním lovit a hrát a lehnouti si vedle něho na slunné místo a spát. Neewa konec konců byl nutnou částí jeho světa.

Vyrazil.

A Neewa daleko proti proudu potoka stále ještě nadějně a toužebně sledoval stopu Mikiovu.

Na půl cestě ke sklonu, na malé otevřené lučině, jež byla slávou slunce, se setkali. Nebylo příliš velikých projevů. Zastavili se a podívali na sebe navzájem na okamžik, jako by chtěli zjistiti, že se nemýlí. Neewa zachrochtal. Miki vrtěl ocasem. Očichali si nosy. Neewa odpověděl malým zakvičením a Miki zakňučel. Bylo to, jako by byli řekli:

»Haló, Miki!«

»Haló, Neewo!«

A pak si Neewa lehl na slunci a Miki se natáhl vedle něho. Byl to celkem šprýmovný svět. Občas se roztrástil, ale vždy se opět spojil. A dnes se jejich svět docela uspořádal. Znova byli druhy — a byli šťastni.

KAPITOLA XI.

Byl měsíc, kdy ptáčata vylétají z hnízd — hluboký a dřímavý letní slunovrat — v celé zemi keewatinské.

Od zálivu Hudsonova k Athabasce a od pahorkatiny Hight of Land k pokraji Velikých pustin les, pláň i bažina ležely v míru a zapomenutí pod slunečnými dny a hvězdnatými nocemi srpnového *Mukoo-sawin*. Byl to měsíc líhnutí, měsíc vzrůstu, měsíc, v němž všecek divoký život vracel se znova do sebe sama. Neboť stezky tohoto světa divočiny — tak nesmírného, že sahal tisíc mil na východ a na západ a stejně daleko na sever a na jih — byly prázdný lidského života. Na stanicích Společnosti zálivu Hudsonova — roztroušených tu a tam po neomezeném panství tesáku a spáru — shromáždily se tisíce lovců a traperů s ženami a dětmi, aby spali, povídali si a zaháleli po několik málo týdnů tepla a hojnosti, než začne zápas a truchlohra nové zimy. Pro tyto lidi lesů byl to *Mukoo-sawin* — veliký Den hry v roce; týdny, v nichž upadali do nových dluhů a získávali nové úvěry na stanicích,

týdny, v nichž se scházeli na každé stanici jako na velikém tržišti — hrajíce, milující a ženíce se a tloustnouce pro mnohé příští dny hladu a tmy.

Proto stali se na čas divocí tvorové úplnými pány svého světa. Nebylo více lidského zápachu v celé pustině. Nebyli loveni. Nebylo pastí položených pro jejich nohy, otrávených návnad políknutých na místech, kudy asi půjdou. V bažinách a na jezerech divocí ptáci pískali a kýhali bez bázně na své mladé, poznávající právě sílu křídel; rys si hrál se svými koťátky a nečichal ve vzduchu po hrozbě člověka; losice chodila otevřeně do chladné vody jezer se svými telátky; rosomák a kuna běhali hravě po střechách opuštěných chyší a chat; bobr a vydra mrskali sebou a laškovali ve svých temných tůních; ptáci zpívali a celou pustinou zněl bzukot a zpěv Přírody. Jak nějaká Veliká Síla na počátku patrně mínila, že tak tomu má s Přírodou být. Nové pokolení divokých tvorů se zrodilo. Byla to doba Mládí s desítitisíci a stotisíci dětiček zvěře, hrajících svou první hru, učících se svým prvním lekcím a rychle vyrůstajících, aby čelily hrozbě a osudu své první zimy. A Dobrotivý Duch lesů, tuše, co má přijíti, učinil pro ně dobré přípravy. Všude byla hojnost. Borůvky, ostružiny, jeřabiny a plody »saskatoon«¹⁾ byly zralé; stromy i popínavé rostliny klonily se nízko pod břemenem plodů. Tráva byla zelená a křehká od let-

¹⁾ = muchovníku kanadského (*Amelanchier canadensis*), který má sladounké plody takové chuti jako černý rybíz a borůvky dohromady. — Pozn. překl.

ních dešťů. Cibulovité kořeny se docela proklubávaly ze země; bažiny a okraje jezer byly bohaty jedlými věcmi, nad hlavou i pod nohama štědře se vyprazdňoval roh hojnosti.

V tomto světě našli Neewa a Miki nesmírnou a nekončící se spokojenost. Leželi tohoto srpnového odpoledne na skalní plošině koupané sluncem, jež skýtala rozhled po překrásném údolí. Neewa, jsa nacpán přesladkými borůvkami, spal. Mikiovy oči byly jen zčásti zavřeny, jak shlížel do jemné mlhy údolí. Vzhůru k němu stoupala šplounavá hudba proudu, plynoucího mezi skalami a přes kamenité nánosy dole, a s ní jemný a jednotvárný bzukot údolí samého. Zdříml s nespáží na půl hodiny a pak se jeho oči otevřely a byl docela při smyslech. Přehlédl bystře údolí. Pak se podíval na Neewu, jenž tlustý a líný, byl by býval spal až do tmy. Byl to vždycky Miki, jenž jej udržoval na nohou. I nyní naň Miki dvakrát či třikrát nevrle zaštěkal a štípl jej do jednoho ucha.

»Procitni!« říkal asi. »Jaký to má smysl spáti v den, jako je tento? Sestupme podél potoka a ulovme něco!«

Neewa se vzbudil, protahoval své tučné tělo a zíval. Jeho očka ospale pozorovala údolí. Miki vstal a vydal tiché a úzkostné zakňučení, jež vždy oznamovalo jeho druhovi, že si přeje dáti se na pochod. Neewa odpověděl i jali se sestupovati po zeleném svahu do bohatého dolu mezi oběma hřbety.

Měli nyní skoro šest měsíců věku, a pokud se týče velikosti, skoro již přestali býti mládětem a štěnětem. Byli skoro již pes a medvěd. Mikiovy

hranaté nohy nabývaly svého tvaru; jeho hrud se vyplnila; jeho šíje vzrostla, až se již nezdála příliš malou pro jeho velikou hlavu a čelisti, a jeho tělo se zvětšilo v objemu i délce, až byl dvakráte tak veliký jako většina obyčejných psů jeho věku.

Neewa pozbyl své dětské okrouhlosti, upomínající na kouli, ačkoli stále ještě prozrazoval daleko více než Miki skutečnost, že není tomu mnoho měsíců, co ztratil svou matku. Ale nebyl více naplněn onou zdravou láskou k míru, jež vyplňovala jeho dřívější mládí. Krev Soominitikova začala se posléze uplatňovati a on nehledal více bezpečného místa v době boje — leda když děs krajní nutnosti učinil to nevyhnutelným. Vskutku — ne jako většina medvědů — miloval boj. Kdyby byl po ruce silnější výraz, bylo by lze použítí ho o Mikim, pravém synu Helově. Třeba byli mladí, byli již pokryti jízvami, jež by byly učinily hrdým veterána. Vrány a sovy, vlčí tesák i kuní spár zanechaly vesměs své značky a na Mikiově boku bylo lysé místo, dlouhé osm palců, zanechané jako památka rosomákem.

V Neewově směšné, kulaté hlavě povstala během událostí ctižádost, aby některého dne vybojoval zápas s občanem svého vlastního rodu; ale dvě příležitosti, jež se mu namanuly v cestu, byly zkaženy skutečností, že matky druhých mláďat byly s nimi. Nyní tedy, kdy Miki jej vyváděl na své dobrodružné cesty, Neewa stále následoval s jiným vzrušením, než aby dostal něco k snědku, což bylo tak dlouho jeho jedinou ctižádostí. Čímž nepravíme, že Neewa po-

zbyl své chuti. Mohl sežrati více za jeden den, než Miki za tři, hlavně proto, že Miki se spokojil dvěma či třemi jídly denně, kdežto Neewa dával přednost jednomu — trvajícím nepřetržitě od svítání do tmy. Na cestě stále něco jedl.

Čtvrt míle podél úpatí horského hřebenu, v kamenitém žlebu, jímž se řinul drobný potůček, rostl nejpěknější planý rybíz v celém shammattawském kraji. Veliký jako třešně, černý jako inkoust a bobtnaje skoro až k prasknutí přesladdkou šťávou, visel v tak hustých hroznech, že Neewa jej mohl sbírat po plných ústech. Nic v celé pustině není docela tak dobré jako tento přezrálý, černý rybíz a na tento žleb, kde tak bohatě rostl, Neewa činil si nárok jako na své osobní vlastnictví. Miki také se naučil jísti rybíz; šli tedy tohoto odpoledne do žlebu, neboť takový rybíz, jako byl tento, možno jísti, i když je člověk již syt. Mimo to žleb byl bohatý pro Mikiho jiným způsobem. Bylo tu mnoho mladých koroptví a králíků — »bláznivých slepic« křehkého masa a rozkošné chuti, jež chytal zcela snadno, a jakýkoli počet goferů a veverek.

Dnes požili sotva svého prvního sousta velikých, šťavnatých rybízů, když k nim dolehl neklamný zvuk. Neklamný proto, že oba poznali hned, co to znamená. Kdosi rval rybízové keře dvacet nebo třicet loket výše ve žlebu. Nějaký lupič vnikl do jejich pokladnice a Miki hned obnažil své tesáky, zatím co Neewa skrčil svůj nos v zlověstném vrčení. Potichu se přibližovali ke zvuku, až přišli na pokraj malého otevřeného prostoru, jenž byl plochý jako stůl. Úprostřed tohoto prostoru byla skupina rybízových

keřů, jež neměla více než loket zšíři a černala se plody; a tu dřepěl na svém zadku, sbíraje obtížené keře do náručí, mladý černý medvěd, přibližně o čtyři »čísla« větší než Neewa.

V oné chvíli ohromení a vzteku nehleděl Neewa k objemu. Jeho stav byl velmi podoben rozpoložení člověka, vracejícího se domů, aby objevil, že jeho domov a vše, co obsahuje, je v plném vlastnictví jiného. Zároveň bylo zde snadno možno vyplniti jeho touhu — jeho touhu zpráskati člena vlastního rodu k smrti. Miki, zdálo se, cítil tuto skutečnost. Za obyčejných okolností byl by zahájil boj, a dříve než by byl Neewa jak se patří začal, byl by býval na hrdle nestoudného vetřelce. Ale nyní jej cosi zdržovalo a byl to Neewa, jenž první vyrazil — jako černý blesk — dopadaje přímo mezi žebra ničeho netušícího nepřítele.

(Kdyby byl býval starý Makoki, creejský posel, viděl onen útok, byl by hned našel jméno pro druhého medvěda — »Petoot-a-wapis-kum«, což znamená: »Povalený«. Snad by ho byl nazval pro stručnost »Pete«. Neboť Cree věří ve jména, přiléhající k činu, a Petoot-a-wapis-kum jistě přiléhalo neznámému medvědu jako ulito.)

Byv naprosto překvapen, s ústy plnými bobulí, byl povalen jako přeplněný pytel silou Neewova útoku. Tak dokonalá byla pro tu chvíli jeho porážka, že Miki, pozorující věc s toužebným zájmem, nemohl se zdržeti vzrušeného, pochvalného štěkotu. Než mohl Pete pochopiti, co se stalo, a zatím co mu šťáva z bobulí vytékala z úst, byl Neewa na jeho hrdle — a žert začal.

Nuže, medvědi a zvláště mladí medvědi mají svůj zcela zvláštní způsob boje. Upomíná člověka na zápas dvou žen stejného stáří, vzrůstu a váhy, jež si rvou vlasy. Není pravidel v této hře — naprosto žádných. Když se Pete a Neewa popadli, počaly jejich zadní nohy zápasiti a srst začala lítat. Pete, jsa již na zádech — prvotřídní bitevní poloha pro medvěda — byl by měl výhodu, kdyby ho nebyl Neewa zuřivě držel za hrdlo. Neewa tedy zaryl své tesáky po celou jejich délku a škrabal o život svými ostrými zadními drápy. Miki se přiblížil, vida lítati srst, a jeho duše byla naplněna radostí. Pak se jal Pete pracovati jednou nohou a pak druhou a Mikiovy čelisti se sklaply s náhlým cvaknutím. Znova a znova se kutáleli oba zápasníci, Neewa pevně držel protivníka za hrdlo a žádný z nich ani nezakvikl ani nezachrochtal. Oblázky a hlína litaly s chlupy a srstí. Kamení se valilo se hřmotem žlebem. Vzduch se přímo třásl vzrušením zápasu. V Mikiově postoji napiatého čekání bylo teď cosi z podezřívavé úzkosti. Zatím co osm kosmatých noh zuřivě škrábalo a rvalo a oba zápasníci se váleli, točili a kroutili jako dvojice šílených větrných mlýnů, bylo Mikimu skoro nemožno říci, kdo je v nevýhodě — Neewa či Pete; posléze pochyboval asi tři nebo čtyři minuty.

Pak poznal Neewův hlas. Byl velmi slabý, ale přes to vše byl to neklamný brekot bolesti.

Ztracen jsa pod těžším tělem Peteovým, Neewa začínal chápati po oněch třech či čtyřech minutách, že se pustil do většího úkolu, než bylo proň dobré. Příčinou toho byl zcela objem

Peteův a ne jeho zápasnické vlastnosti, neboť v tom jej Neewa převyšoval. Ale bojoval dále, doufaje v nějaký dobrý obrat štěstí, když jej Pete dostal právě tam, kde jej chtěl míti, a jal se jej drásati na bocích, že by byl býval za další tři minuty zpola sedřen s kůže, kdyby nebyl Miki uznal chvíli za zralou pro zakročení. I tehdy přijímal Neewa svůj trest bez vytí.

V příštím okamžiku držel Miki Petea za ucho. Bylo to kruté a hrozné sevření. Starý Soominitik byl by sám ze všech sil zařval za těchto okolností. Pete pozdvihl svého hlasu v mukyplném vytí. Zapomněl všeho jiného vyjma hrůzu a bolest tohoto nového *něčeho*, co jej drželo za ucho, a rval vzduch svým křikem. Jeho nářek vyléval se z hrdla v nepřetržitě křeči zvuku. Neewa věděl, že Miki je v činnosti.

Vyvlekl se zpod těla mladého vetřelce — a ani o vteřinu předčasně. Žlebem se blížila Peteova matka, ženouc se jako vzteklý býk. Neewa uskočil jako střela, právě když se po něm mocně rozmáchla. Rána se chybila a stará medvědice se rozčileně obrátila k svému brečícímu potomku. Miki, drže se radostně své oběti, zapomněl nebezpečí, až Peteova matka byla skoro u něho. Zahlédl ji právě, když její dlouhá paže vyrazila jako sochor. Vyhnul se; a rána myšlená pro něho, dopadla zplna se strany na hlavu nešťastného Petea silou, která jej nadobro zbavila rovnováhy a mrštila jím jako míčem dvacet loket žlebem.

Miki nečekal na další výsledky. Rychle jako blesk byl v rybízovém houští, uháněje malou roklinou za Ncewou. Spolu se dostali ven na

pláň a dobrých deset minut se nezastavili na svém útěku, aby se ohlédli. Když se konečně ohlédli, žleb byl na míli daleko. Sedli si, těžce oddychující. Neewův červený jazyk visel ven v jeho vyčerpání. Byl poškrábán a krvácel; vyrvaná srst visela mu po celém těle. Jak se podíval na Mikiho, v bolestném výraze Neewovy tváře bylo cosi, co bylo doznáním skutečnosti, že je si vědom, že mu Pete napráskal.

KAPITOLA XII.

Po boji v žlebu nepomyslili Neewa a Miki více na návrat do zahrady rajské, kde černý rybíz rostl tak rozkošně. Od špičky svého ocasu až na konec nosu byl Miki dobrodruh a jako dávní kočovní námořní lupiči byl nejšťastnější na cestě. Pustina si jej nyní přivlastnila s tělem i duší a je pravděpodobno, že by se byl vyhnul lidskému táboru na tomto stupni svého života, právě jako Neewa by se mu byl vyhnul. Ale v životě zvířat tak jako v životě lidí hraje Osud své šprýmy a kousky, a právě když zabočili do nesmírných a tajemných rozloh velikého jezerního a říčního kraje na západě, události se zvolna utvářely v to, co mělo snad býti nejtemnější a nejsoumračnější hodinou v životě Mikiho, syna Helova.

Po šest slavných a slunných týdnů pozdního léta a časného podzimku — až do polovice září — Miki a Neewa toulali se krajem směrem západním, míříce stále k zapadajícímu slunci, do kraje Jacksonova Kolena, Troudového dřeva (Touchwood) a Jasně vody (Clearwater) a Bo-

zího jezera. V tomto kraji viděli mnoho věcí.
Byla to krajina, zabírající sto mil na šířku, kterou dílo Přírody učinilo opravdovým královstvím zvěře. Přišli na veliké bobří osady na temných a tichých místech; pozorovali vydru při hře; přicházeli na losy a soby tak často, že se jich více nebáli a ani se jim nevyhýbali, nýbrž vycházeli otevřeně do luk nebo podél okraje bažin, kde se pásli. Zde se dostalo Mikimu velikého poučení, že spár a tesák byly stvořeny, aby lovily sudokopytníky a paroháče, neboť vlků bylo hustě a tucetkrátě přišli na jejich úlovky a dokonce ještě častěji slyšeli divoký hlas lovicích smeček. Od své zkušenosti s Mahegun neměl více touhy připojit se k nim. A nyní Neewa již nenaléhal na to, aby zůstali blízko potravy, když ji našli. Byl to u Neewy začátek *Kwaska-Hao* — pudové cítění Veliké změny.

Do začátku října Miki neviděl mnoho z této změny u svého druha. Tehdy však stával se Neewa čím dál tím neklidnějším a tento neklid rostl, jak přišly studené noci a podzim důrazněji dýchal vzduchem. Neewa se nyní ujal vedení na jejich cestách a zdálo se, že stále cosi hledá — tajemné cosi, čeho Miki nemohl věřit ani vidět. Nespal již celé hodiny ve svou dobu. V polovici října stěží vůbec spal, naopak toulal se většinu nočních hodin jakož i denních a jedl, jedl a stále číchal ve větru po oné prchavé věci, již mu Příroda kázala hledati a nalézt. Bez ustání číchal pod stromy větrem skácenými a mezi skalami a Miki byl stále blízko něho, stále na stráži pro boj s věcí, kterou Neewa hleděl uloviti. A zdálo se, že nikde jí nenalézá.

Pak se Neewa obrátil k východu, jsa váben pudem svých předků; zpět do kraje Noozak, své matky, a Soominitika, svého otce; a Miki následoval. Noci byly čím dále chladnější. Hvězdy zdály se vzdálenější a lesní měsíc nebyl více rudý jako krev. Křik potáplice měl v sobě naříkavou notu, notu žalu a nářku. A ve svých chyších a stanech lesní lidé vdechovali vzduch mrazivých jiter, namáčeli své pasti v rybím oleji a bobřím tuku, zhotovovali své mokasiny a opravovali lyže a sáně, neboť křik potáplice oznamoval, že zima se plíží ze severu. A bažiny zmlkaly. Losice nebučela již na své mládě. Místo toho s otevřené pláně a paseky zdvíhala se vzdorná výzva samce samci a smrtelný náraz parohu o paroh pod hvězdami noci. Vlk nevyhlázel již, aby slyšel svůj hlas. Do chůze hebkých tlapek dostala se plíživá lovecká opatrnost. V celém lesním světě tekla opět rudě krev.

A pak — listopad.

Snad nikdy nezapomene Miki onoho prvního dne, kdy přišel sníh. Zprvu myslil, že všichni okřídlení tvorové světa ztrácejí své bílé peří. Pak ucítil jemný, měkký dotek sněhu pod nohama a chlad. Rozproudilo mu to krev v těle jako nový druh ohně; divoká a rozechvívající radost, nesmírná radost, jaká proudí žilami vlkovými, když přijde zima.

Účinek na Neewu byl jiný — tak rozdílný, že i Miki cítil jeho tlak a čekal v pochybnosti a úzkosti na to, co mělo přijíti. A tu v den prvního sněhu spatřil, že jeho druh dělá podivnou a nevysvětlitelnou věc. Začal jísti věci, jichž se před tím nikdy jako potravy nedotekl. Sleptal

měkké borové jehličí a polykal je. Pojídal suchou, dřevnatou hmotu zpráchnivělých kmenů. A pak zašel do veliké rozsedliny, zející až do srdce skalnatého hřbetu, a našel konečně věc, kterou byl hledal. Byla to jeskyně — hluboká, tmavá a teplá.

Příroda pracuje podivnými cestami. Dává ptákům v povětrí oči, jichž lidé nikdy nebudou mít, a dává zvířatům země pud, jehož lidé nikdy nepoznají. Neboť Neewa se vrátil, aby spal svůj první Dlouhý spánek na místě svého zrození — v jeskyni, v níž Noozak, jeho matka, jej přivedla na svět.

Jeho staré lože bylo tu stále ještě, prohlubina v měkkém písku a pokrývka ze srsti, již nastlala Noozak; ale zápach jeho matky zmizel. Do hnízda, kde se zrodil, si Neewa lehl a naposled přátelsky zachrochtal na Mikiho. Bylo to, jako by cítil na sobě dotek ruky, jemný, jemuž však nebylo lze se vyhnouti a jemuž nemohl více odepřít poslušnosti, a Mikiovi pravil naposled: »Dobrou noc!«

Té noci *pipoo kestin* — první zimní bouře — přišla jako lavina ze severu. S ní přišel vítr, jenž byl jako řev tisíce býků, a v celé rozsáhlé divočině nebylo ničeho, co by se pohybovalo. I v hloubce jeskyně slyšel Miki její údery a úpění a svištivý zvuk nárazů sněhových za dveřmi, jimiž přišli, a přitulil se těsně k Neewovi, jsa spokojen, že našli přístřeší.

S příchodem dne postoupil do štěrbiny v průčelí skály a ve svém ohromení nevydal zvuku, nýbrž pohlížel ztrnule na svět, jenž nebyl více světem, jež včera večer opustil. Všude bylo bí-

— oslnivě, oslepivě bílo. Slunce vyšlo. Vysílalo tisíc blýskavých šípů zářivého světla do očí Mikiových. Pokud jeho zrak sahal, byla země jakoby pokryta démantovým šatem. Od skály, stromu a keře žehl oheň slunce; chvěl se ve vrcholech stromových, skloněných tíhou sněhu; odlesk byl jako jezero v údolí, tak živý, že nezamrzlá řeka, tekoucí jeho středem, byla tmavá. Nikdy nebušilo jeho srdce při pohledu na slunce tak, jako bušilo nyní, a nikdy neplála jeho krev divější radostí.

Zakňučel a vrátil se k Neewovi. Zaštěkal v temné jeskyni a šťouchl svého druha nosem. Neewa ospale zachrochtal. Natáhl se, zdvihl hlavu na okamžik a pak se opět svinul do klubka. Nadarmo Miki protestoval, že je den a čas, aby se hnuli. Neewa neodpovídal a po chvíli se Miki vrátil k ústí jeskyně a ohlížel se, zda Neewa ho následuje. Pak zklamán vyšel do sněhu. Hodinu se nehnul dále než deset stop od doupěte. Třikráte se vrátil k Neewovi a pobízel jej, aby vstal a vyšel ven, kde je světlo. V onom vzdáleném koutě jeskyně bylo tma a bylo to, jako by se pokoušel Neewovi říci, že je hlupec, leží-li tu. mysle stále, že je noc, když venku svítí slunce. Ale neměl úspěchu. Neewa byl na kraji svého Dlouhého spánku — na začátku *Uske-pow-amew*, medvědí země snů.

Mrzutost, touha téměř, zarýti své zuby do Neewova ucha, ustoupila pomalu jiné věci v Mikim. Pud, jenž mezi zvířaty jest podoben vyslovenému důvodu lidí, hnul se v něm podivným a znepokojujícím způsobem. Byl víc a více rozmrzelý. V jeho neklidu byla skoro bolest,

jak zůstával u ústí jeskyně. Naposled zašel k Neewovi a pak se vydal sám na cestu údolím.

Byl hladov, avšak tohoto prvního dne po bouři byla malá naděje, že najde něco k snědku, Sněžní králíci byli úplně pohřbeni pod skácenými kmeny a v jiných útulcích a leželi klidně ve svých teplých doupatech. Nic se nehnulo za hodinu bouře. Nebylo proň stop živých tvorů, jež by sledoval, a místy zapadal po plece do měkkého sněhu. Razil si cestu k potoku. Ale nebyl to již potok, ježž znával. Byl ovrouben ledem. Nyní bylo v něm cosi temného a zádumčivého. Zvuk, ježž způsoboval, nebyl více zurčivou písni léta a zlatého podzimu. V jeho jednotvárném bublání byla hrozba — nový hlas, jako by se ho byl zmocnil černý a zavržený duch a dával Mikimu výstrahu, že časy se změnily a že přišly nové zákony a nová síla, aby si osobovaly nejvyšší moc v zemi jeho zrození.

Napil se opatrně vody. Byla studená, ledově studená. Zvolna se mu vnucovalo poznání, že v kráse tohoto nového světa, jenž byl jeho, nebylo více teplého a bušícího tepu srdce, jež bylo životem. Byl sám, *SÁM!* Všechno ostatní bylo přikryto; všechno ostatní zdálo se mrtvo.

Vrátil se k Neewovi a ležel těsně u něho po celý den. A za noci, jež následovala, nehnul se zase z jeskyně. Šel pouze jen až ke dveřím a viděl nebeské prostory rozzářené hvězdami a měsíc, jenž stoupal na nebi jako bílé slunce. Měsíc a hvězdy nezdály se mu rovněž již podobny těm, ježž znával. Byly hrozně tiché a studené. A pod nimi byla země hrozně bílá a tichá.

S příchodem svítání znova se pokusil probuditi Neewu. Ale tentokráte tak nenaléhal. A neměl ani touhy štípnouti Neewu svými zuby. Co si se stalo — cosi, čemu nemohl porozuměti. Cítil tu věc, ale nemohl jí pochopiti. A byl naplněn podivnou bází a tušením.

Sešel opět dolů na lov. Pod slávou měsíce a hvězd byl to divý noční karneval pro králíky a na pokraji lesa našel Miki místy sníh udupán jejich stopami. Nebylo proň těžko vystopovati svou snídani tohoto rána. Ulovil svou kořist a hodoval. Potom znova ulovil králíka a ještě třetího. Mohl pokračovati ve vraždění, neboť nyní, kdy je sníh prozrazoval, úkryty králíků byly docela jako pasti pro ně. Mikiova odvaha se vrátila. Opět byl roznícen radostí života. Nikdy dříve nepoznal takového lovu, nikdy dříve nenalezl takové pokladnice — ani ve žlebu, kde rostl rybíz. Jedl, až již nemohl jísti, a pak se vrátil k Neewovi, nesa s sebou jednoho z králíků, jež zabil. Upustil jej před svým druhem a zakňučel. Ani tehdy mu Neewa neodpověděl, ledaže hlouběji vydechl a trochu změnil svou polohu.

Onoho odpoledne po prvé za tolik hodin zdvihl se Neewa na nohy, natáhl se a očichal mrtvého králíka. Ale nejedl. K Mikiovu ohromení svinul se hezky do klubka ve svém písečném hnízdě a jal se opět spáti.

Příštího dne asi touž dobou vzbudil se Neewa opět. Tentokráte popošel až k ústí doupěte a slízal několik soust sněhu. Ale stále odmítal pojísti králíka. Opět to byla Příroda, jež mu pravila, že nesmí rozrušiti borového jehličí a suché ků-

ry, již nacpal svůj žaludek a vnitřnosti. A znovu se oddal spánku. Potom nevstal.

Den následoval za dnem, a stává se osamělejším, jak zimy přibývalo, Miki lovil sám. Po celý listopad se vracel každou noc a spal s Neewou. A Neewa byl jakoby mrtev, ledaže jeho tělo bylo teplé a dýchal a občas vzbuzoval tiché zvuky ve svém hrdle. Ale to neuspokojovalo veliké touhy, jež víc a více doléhala v duši Mikiově, přemocné touhy po společnosti, po bratrství na stezce. Miloval Neewu. V prvních dlouhých zimních týdnech vracel se k němu věrně; přinášel mu potravu. Byl naplněn podivným žalem — dokonce větším, než kdyby Neewa byl býval mrtev. Neboť Miki věděl, že je živ, a nedovedl si vysvětliti věc, jež se udála. Smrt by byl chápal a od smrti by byl býval odešel — navždy.

Tak se stalo, že jedné noci, když lovil daleko, zůstal Miki po prvé vzdálen od doupěte a spal pod vysokou hromadou kmenů větrem skácených. Poté mu bylo čím dál těžší odolati *volání*. Odešel druhou a třetí noc; a pak přišla doba — nevyhnutelná jako příchod a odchod měsíce a hvězd — kdy si posléze pochopení prorazilo cestu jeho nadějí a bázní a cosi mu pravilo, že Neewa nikdy již nebude s ním putovati jako v oněch slavných, dávných dnech, kdy bok po boku pospolu čelili veselohrám i truchlohram života ve světě, jenž nebyl více vlídný, zelený a teplý zlatým sluncem, nýbrž bílý a tichý a naplněn smrtí.

Neewa nevěděl, kdy Miki odešel naposled z doupěte. A přece možná i ve spánku pošeptal

mu snad Dobrotivý Duch, že Miki odchází, neboť v Neewově zemi snů byl po mnoho dní potom neklid a nepokoj.

»Buď klidný — a spi!« šeptal snad Duch. »Zima je dlouhá. Řeky jsou tmavé a studené, jezera jsou pokryta ledovými podlahami a vodopády jsou zmrzlé jako velicí, bílí obři. Spi! Neboť Miki musí jíti svou cestou právě tak, jako vody proudu musí jíti svou cestou do moře. Neboť on je pes. A ty jsi medvěd. *Spi!*

KAPITOLA XIII.

Mnoho roků nebylo takové bouře na celém severu, jako bouře, jež následovala rychle v patách za prvními sněhy, jež zahnały Neewu do jeho doupěte — pozdní listopadová bouře onoho roku, jehož bude dlouho vzpomínáno jako *Kusketa Pippoon* (Černého roku), roku veliké a náhlé zimy, hladovění a smrti.

Přišla týden poté, co Miki opustil jeskyni, v níž Neewa spal tak pevně. Předtím, když celý lesní svět ležel pod svým pláštěm běli, svítilo slunce den jako den a měsíc a hvězdy byly tak jasné jako zlaté ohně na nočním nebi. Vítr vál od západu. Králíci byli tak četní, že udupávali pevně sněh v houští i na močále. Sobové i losi byli hojní a raný křik vlků na lovu byl jako hudba v uších tisíce traperů v chatách a stanech.

S hroznou náhlostí přišlo neočekávané. Nebylo výstrahy. Den se rozbřeskl za jasného nebe a jasné slunce následovalo po svítání. Pak svět tak rychle ztemněl, že se lidé v úžase zastavili na svých cestách k pastem. S přibývajícím tmou

přišlo podivné vytí a v tomto zvuku bylo cosi, co se podobalo víření velikého bubnu, hranám hrozícího osudu. Byl to *hrom*. Výstraha přišla příliš pozdě. Dříve než se mohli lidé vrátit do bezpečí nebo si zbudovat útulky, zastihla je veliká bouře. Po tři dni a tři noci zuřila jako vzteklý býk ze severu. V otevřených pustinách nemohl se žádný živý tvor udržeti na nohou. Lesy byly pokáceny a země zardoušena. Všechny bytosti, jež dýchaly, se zahrabaly — nebo zemřely; neboť sníh, který se navršil v závěje a hory, byl kulatý a tvrdý jako olověné broky a s ním přišla silná zima.

Třetího dne bylo šedesát stupňů pod nulou v kraji mezi Shamattawou a Jacksonovým Kolenem. Teprve čtvrtého dne začali se živí tvorové hýbati. Losi a sobové zdvihli se z husté pokrývky sněhové, jež jim byla ochranou; menší zvířata vyhrabala si cestu ze středu vysokých závějí a pahorků; polovice králíků a ptáků byla mrtva. Ale nejhroznější daň zaplatili lidé. Mnohým z těch, kdož byli zastiženi venku, podařilo se udržeti život v těle a dovlekli se zpět do stanů a chyší. Ale bylo také mnoho těch, kdož se nevrátili — pět set, kteří zemřeli mezi zálivem Hudsonovým a Athabascou v oněch třech hrozných dnech *Kusketa Pippoon*.

Na začátku veliké bouře zdržoval se Miki v mýtinatém kraji Jacksonova Kolena a pud jej rychle poslal do hlubšího lesa. Zde zalezl do hromady spletených kmenů a vrcholků stromových a po tři dni se nepohnul. Jsa pohřben uprostřed bouře, pocítil přemocnou touhu vrátiti se do Newova doupěte a přitulili se znova k němu, třebas

i Neewa ležel jako by mrtev. Zvláštní kamarádství, jež mezi oběma vyrostlo, jejich společné putování po celé léto, radosti a trampoty dní a měsíců, v nichž bojovali a hodovali jako bratři — byly vzpomínky tak živé v jeho mozku, jako by se to vše bylo přihodilo včera. A v tmavé skrýši, pohřben jsa hloub a hloub pod sněhem, snil...

Snil o Challonerovi, jenž byl jeho pánem ve dnech jeho radostného mládí; snil o době, kdy Neewa, osiřelé mládě, byl přinesen do tábora, a o událostech, jež jim nadešly potom; o ztrátě svého pána, o jejich podivných a vzrušujících dobrodružstvích v pustině a naposledy o Neewově spánku v doupěti. Nemohl toho pochopiti. Bdě a naslouchaje bouři, divil se, proč s ním Neewa více neloví, nýbrž svinul se v klubko a spí spánkem, z něhož ho nemůže probuditi. Po dlouhé hodiny tří dnů a nocí bouře byla to osamělost více než hlad, jež jej užírala v jeho vnitřnostech. Když ráno čtvrtého dne vylezl ze své skrýše, bylo na něm znáti žebra a na očích měl červenou blánu. Především pohlédl jihovýchodním směrem a zakňučel.

Dvacími mílemi sněhu putoval toho dne zpět ke hřbetu, kde zanechal Neewu. Tohoto čtvrtého dne svítilo slunce jako oslňující oheň. Bylo tak jasné, že odraz sněhu bodal jej do očí a červenavá blána ještě více zčervenala. Byla jen chladná záře na západě, když přišel na konec své cesty. Tma se již začala snášeti na lesní krov, když dosáhl hřbetu, kde našel Neewa jeskyni. Nebyl to více hřbet. Vítr nakupil na něm sníh v podivné a nestvůrné podoby. Balvauny a keře

byly setřeny. Kde mělo býti ústí jeskyně, byla závěj deset stop hluboká.

Studený a hladový, zmořený svými dny a nocemi postu a se svou poslední nadějí kamarádství, zničnou nelítostnými horami sněhu, vrátil se Miki po své stezce. Nezbývalo mu nyní nic než starší hromada skácených kmenů a jeho srdce nebylo již srdcem radostného kamaráda a bratra medvěda Neewy. Jeho nohy byly rozbolavěny a krvácely, ale stále pokračoval v cestě. Hvězdy vyšly; noc byla strašidelně bílá v jejich bledém ohni; a byla studená — hrozně studená. Stromy začaly pukati mrazem. Občas se rozlehla rána podobná výstřelu z pistole, jak mráz chňapl po srdci kmene. Bylo třicet stupňů pod nulou. A ještě se ochlazovalo. Se skrýší jako svým jediným vnuknutím v mysli bral se Miki dále. Nikdy nezkusil své síly nebo vytrvalosti tak, jako je napínal nyní. Starší psi byli by padli na cestě nebo byli by hledali útulku nebo odpočinku. Ale Miki byl pravý syn Hely, svého obrovského mackenzijského otce, a byl by pokračoval v cestě až ke zdaru — nebo smrti.

Ale stala se podivná věc. Putoval dvacet mil ke hřbetu a patnáct z dvacíti mil zpět, když sněhová plocha mu pod nohama povolila a on se náhle zřítíl dolů. Když sebral svůj omámený rozum a vstal na své polozmrzlé nohy, shledal se na zvláštním místě. Skutálel se docela do skrýše ze smrkových větví a hůlek na způsob stanu a silně ucítil v nozdrách *zápach masa*. Nalezl maso ne více než stopu od konce svého nosu. Byl to kus zmrzlého sobího masa propíchnutého hůlkou, a aniž se tázal po způsobu jeho

přítomnosti, jal se je hltavě hrýzti. Jen Jacques Le Beau, jenž bydlil osm nebo deset mil odtud na východ, byl by mohl vyložiti situaci. Miki se zřítíl do jedné z jeho pasťových jam, a co jedl, byla návnada.

Nebylo jí mnoho, ale roznítla Mikiovu krev novým životem. V jeho nozdrách byl nyní čich a on se jal hrabati ve sněhu. Po chvílce uhodily jeho zuby na něco tvrdého a studeného. Byla to ocel — past na kunu. Vytáhl ji zpod sněhu stopu hlubokého a zároveň s ní velikého králíka. Sníh tak uchránil králíka, že ačkoli byl několik dní mrtev, nebyl mrazem ztuhlý. Teprve když zmizela poslední kost z něho, skončila se hostina Mikiova. Pozřel dokonce i hlavu. Pak šel dále ke své hromadě kmenů a ve svém teplém hnízdě spal až do druhého dne.

Onoho dne Jacques Le Beau — jejž Indiáni nazývali »Muchet-ta-ao« — (Člověk se zlým srdcem) — šel po trati svých pastí a opravoval své jámy sněhem zasypané a znova lícel své pasti.

Bylo to odpoledne, když Miki, jenž byl na lovu, uhodil na jeho stopu v bažině několik mil od hromady skácených kmenů. Jeho duše se již nezachvívala divou touhou po pánu. Očichával podezíravě stopy Le Beauových lyží a hřeben jeho hřbetu se chvěl, když zachytil vítr a naslouchal. Následoval opatrně a sto loket dále přišel k jednomu z Le Beauových *kekeků* neboli pasťových skrýší. Zde bylo také maso — upevněné na kolíku. Miki sáhl po něm. Zpod jeho přední tlapy ozvalo se zlomyslné cvaknutí a ocelové čelisti pasti mrštily mu hůlkami a sušen:

do tváře. Zavrčel a po několik okamžiků čekal s očima na pasti. Pak se natáhl, až dosáhl masa, aniž postoupil nohama. Tak objevil skrytou hrozbu ocelových čelistí a pud mu řekl, jak jim uniknouti.

Další třetinu míle šel po stopách Le Beauových. Cítil přítomnost nového a vzrušujícího nebezpečí, a přece se neodvrátil od stezky. Popud, jemuž nemohl odolati, táhl jej dále. Přišel k druhé pasti a tentokráte oloupil kolík s návnadou, aniž spustil věc, o níž věděl, že je skryta hned pod ním. Jeho dlouhé tesáky klapaly, jak kráčel dále. Dychtil zahlédnouti člověka-zvíře. Ale nespěchal. Třetí, čtvrtou a pátou past oloupil o maso.

Pak, jak se končil den, zahnu! na západ a urazil rychle pět mil mezi bažinou a svým útulkem.

Po půl hodině potom vracel se Le Beau po trati. Spatřil první prázdný *kekek* a stopy ve sněhu.

»*Tonnerre*,*) vlk!« zvolal. »A za bílého dne!«

Pak se rozhostil pomalu po jeho tváři vzhled úžasu a on padl na kolena do sněhu a zkoumal stopy.

»*Non!*« vydechl. »Je to pes! Čertovský, divoký pes — olupuje mé pasti!«

Zdvihl se na nohy kleje. Z kapsy svého kabátu vytáhl cínovou krabičku a z této krabičky vyňal kouli tuku. Uprostřed tuku byla puštička strychninu. Bylo to otrávené vnadidlo, jež se lící na vlky a lišky.

*) *Drôme!* — Pozn. překl. — *Non.* — *ne!*

Le Beau se radostně zachechtal, když dával smrtící vnařidlo na konec kolíku.

»*Ou, divoký pes,*« zabručel. »Já ho naučím. Zítřa bude mrtev.«

Na každý z pěti oloupených kolíků dal strychninovou pušičku, obalenou lákavou koulí tuku.

KAPITOLA XIV.

Příštího rána Miki zamířil opět k pasťové trau Jacquesa Le Beau. Nebyla to myšlenka na potravu snadno dosažitelnou, jež ho pokoušela. Více bylo by jej vzrušovalo loviti sám pro sebe. Byla to stezka se svým zápachem člověka-zvířete, jež jej přitahovala jako magnet. Kde byl onen zápach velmi silný, chtěl si lehnouti a čekati. Ale s touhou byl tu také strach a stále rostoucí opatrnost. Nezahrával si s prvním *kekekem* ani s druhým. Při třetím byl Le Beau neobratný, umisťuje své vnadidlo, a z té příčiny kulička tuku silně zaváněla zápachem jeho rukou. Liška byla by se od ní rychle odvrátila. Miki však ji stáhl s kolíku a upustil do sněhu mezi své přední nohy. Pak se rozhlížel a naslouchal celou minutu. Potom olizoval kouli tuku svým jazykem. Zápach Le Beauových rukou zdržel jej, že ji nespokl, jako spokl maso sobí. Trochu podezíravě chroustal ji pomalu mezi svými čelistmi. Tuk byl lahodný. Hodlal jej spolknouti, když objevil jinou chut méně příjemnou, i vyplivl na sníh, co mu zůstalo v tlamě.

Ale štiplavá příchut jedu zůstávala mu na jazyku a v hrdle. Postupovala hloub — i popadl sousto sněhu a spokl je, aby odstranil palčivý pocit, jenž lezl blíž k jeho vnitřnostem.

Kdyby byl požřel kouli tuku, jako snědl jiná vnadidla, byl by býval mrtev za čtvrt hodiny a Le Beau nebyl by šel daleko, aby našel jeho tělo. Takto začal za patnáct minut churavěti. Předtucha nemoci, jež mu nastávala, pudila jej se stezky směrem ke skrýši pod skácenými kmeny. Ušel pouze krátkou vzdálenost, když náhle nohy pod ním povolily a padl. Počal se třásti. Každý sval v jeho těle se chvěl. Zuby mu cvakaly. Oči se rozšířily a bylo mu nemožno pohybovati se. A pak jako ruka jej rdousící přišla podivná ztrnulost do jeho šíje vzadu a jeho dech dusivě syčel z hrdla. Ztrnulost prošla jako ohnivá vlna jeho tělem. Kde jeho svaly před chvilkou se chvěly a třásly, nyní ztrnululy a byly bez života. Rdousivé sevření jedu na spodku jeho mozku táhlo mu hlavu dozadu, až jeho čumák byl namířen přímo k nebi. Stále ještě nevydal hlasu. Chvilí každý nerv v jeho těle byl v posledním tažení.

Pak přišla změna. Jako by byla praskla struna, hrozné sevření popustilo týl jeho šíje; ztrnulost vyšla z jeho těla záplavou třesavé zimy a v dalším okamžiku se svíjel a trhal sebou na sněhu v šílených křečích. Křeč trvala asi minutu. Když pominula, lapal Miki po dechu. Proudny slin kapaly mu z čelistí do sněhu. Ale byl živ. Smrt jej minula o vlásek a po chvilce se vrávoravě postavil na nohy a pokračoval ve své cestě k polomu.

Pak mohl Jacques Le Beau položit milion jedovatých puštiček na jeho cestu a nedotkne se jich. Nikdy již neukradne masa s vnadidlového kolíku.

Dva dni potom uzřel Le Beau, kde Miki bojoval svůj zápas se smrtí ve sněhu, a jeho srdce bylo černé vztekem a zklamáním. Jal se sledovati otisky noh psových. Bylo poledne, když přišel k polomu a uviděl vyšlapanou stezku, kudy Miki vcházel do skrýše. Kleče na kolenou pátral v její jeskyňové hloubce — a neviděl ničeho. Ale Miki leže ostražitě viděl člověka a byl jako černá, vousatá obluda, která jej již před dávnou dobou div nezabila kyjem. A také v jeho srdci bylo zklamání, neboť daleko vzadu v jeho paměti věci byla stále myšlenka na Challonera — pána, jejž ztratil; a nikdy nenalézal Callonera, když přišel na lidský zápach.

Le Beau slyšel vrčení a krev mužova bila vzrušeně, když se zdvihl na nohy. Nemohl vlézt za divokým psem a nemohl ho vylákati. Ale byla jiná cesta. Vyžene jej ohněm!

Hluboko vzadu ve své tvrzi slyšel Miki vrzání Le Beauových nohou ve sněhu. Za několik málo minut potom spatřil opět člověka-zvíře, jak nahlíží do jeho brlohu.

»*Bête**), *bête*«, volal zpola uštěpačně a Miki znova zavrčel.

Jacques byl spokojen. Polom neměl více než třicet či čtyřicet stop v průměru a kolem něho byl les otevřen a bez podrostu. Bude nemožno divokému psu, aby unikl jeho ručnici.

¹⁾ Bestia — Pozn. překl. — Iskoo = oheň.

Po druhé obešel nahromaděnou spoustu skáceného dřeva. Na třech stranách byla nadobro zasypána hlubokým sněhem. Pouze tam, kde ústila Mikiova stezka, byla volná.

Maje vítr za sebou, udělal Le Beau svůj *iskoo* z březové kůry a suchého dřeva na vzdáleném konci polomu. Vyschlé kmeny a stromové vrcholky chytly jako troud a za několik málo minut začaly plameny praskat a hučet způsobem, jenž naplnil Mikiho podivem, co se to děje. Chvíli nedosahoval kouř k němu. Le Beau, dávaje pozor s puškou v holých rukou, ani na okamžik nespustil očí s místa, kudy musí divoký pes vyjít.

Pojednou štíplavý závan kouře naplnil Mikiovy nozdry a tenký bílý mrak vplížil se jako strašidelný závoj mezi něj a otvor. Plíživý, hadovitý pruh jeho začal pronikat mezi dvěma kmeny na loket od něho a s ním se přibližoval a stával hrozivějším podivný hukot. Pak po prvé uzřel bleskové zášlehy žlutého plamene směsí trosek, jak se oheň zažíral do středu spousty smolnatých smrků. V dalších desíti vteřinách plameny šlehaly dvacet stop do vzduchu a Jacques Le Beau stál se svou puškou zpola u ramene, jsa hotov zabít.

Jsa poděšen nebezpečím, jež mu hrozilo, Miki nezapomínal Le Beaua. Pudem, zostřeným k liščí bystrosti, jeho mysl okamžitě pochopila pravdu postavení. Byl to člověk-zvíře, jenž postavil proti němu tohoto nového nepřítele, a tam venku, právě za východem, čekal člověk-zvíře. Jako liška učinil tedy to, co Le Beau nejméně očekával. Lezl rychle zpět směsí vrcholků, až přišel

k sněhové zdi, jež uzavírala polom, a v ní si vyhrabal svou cestu skoro tak rychle, jak by to byla učinila liška. Čelistmi prolomil vnější kůru půl palce ztloušti a v okamžiku poté stál na volném prostranství, maje oheň mezi sebou a Le Beauem.

Polom byl plápolající výhni a pojednou Le Beau běžel tucet kroků dozadu, takže mohl viděti dále. Ve vzdálenosti sto loket spatřil Mikiho, jak prchá do hlubšího lesa.

Byla to jistá rána. Na onu vzdálenost byl by Le Beau vsadil svůj život, že je proň nemožno, aby se chybil. Nespěchal. Jedna rána a bude potom. Zdvihl ručnici a v tom okamžiku přišel s větrem kotouč dýmu jako šleh bičem a dostal se mu přímo do očí a jeho kulka přeletěla tři palce nad Mikiovou hlavou. Její úpějí hvízdot byl Mikimu novou věcí. Ale poznal rachot pušky — a věděl, co může puška učinit. Le Beauovi, pálicímu stále po něm milosrdným oblakem kouře, zdál se jako šedý pruh, pádící do hustého lesa. Třikráte ještě Le Beau vypálil. S pokraje skupiny smrků zavyl Miki vyzývavě v odpověď. Zmizel, když poslední střela Le Beauova vyhrnula sních u jeho pat.

Ookolnost, že jen stěží unikl člověku-zvířeti, nezapudila Mikiho z kraje Jacksonova Kolena. Jestliže co, tedy ona udržovala jej tu těsněji. Zaměstnávala jeho myšlenky kromě Neewy a jeho osamělosti. Jako se vrací liška, aby se kradmo podívala na padací past, která ji skoro chytla, tak měla nyní trať pastí novou přitažlivost pro Mikiho. Až potud měl proň lidský zápach pouze neurčitý význam; nyní značil pří-

tomnost skutečného a hmotného nebezpečí. A on je vítal. Jeho rozum se zbystřil. Kouzlo pašťové trati bylo hroznější než dříve.

Od spáleného polomu učinil širokou okliku k místu, kde stopa Le Beauových lyží ústila do okraje bažiny; a zde, skryt jsa v husté skupině keřů, pozoroval jej, když se ubíral za půl hodiny domů.

Od onoho dne lpěl jako strašný šedý duch na pašťové trati. Na tichých nohách, obezřelý, vždy na stráži vůči nebezpečí, které mu hrozilo, pronásledoval myšlenky i stopy Jacquesa Le Beaua s unikající vytrvalostí vlkodlaka — *loup-garou* Černého lesa. Dvakráte v příštím týdnu zahlédl jej Le Beau se mihnout. Třikráte slyšel jej výti. A dvakráte sledoval jeho stopu, až v zoufalství a vyčerpání se vrátil. Nikdy nebyl Miki přistižen nepozorný. Nežral již vnadidel v pašťových jamách. I když jej Le Beau vnadil celým tělem králíčím, nedotkl se ho ani se nedotkl králíka, jenž zmrzl v oku. Z Le Beauových pašťí bral pouze živé tvory, hlavně ptáky a veverky a veliké sněžné králíky s třásněmi na nohách. A poněvadž kdysi po něm skočil mink a rozdrásal mu nos, zničil řadu minků tak dokonale, že jejich kožišiny byly zkaženy. Nalezl si jiný polom, ale pud ho nyní naučil tomu, aby nikdy k němu nešel přímo, nýbrž přibližoval se k němu a opouštěl jej oklikou.

Ve dne v noci Le Beau, člověk-zvíře, strojí mu úklady. Lícel mnoho otrávených vnadidel. Zabil laň a roztrousil strychnin v jejích vnitřnostech. Zbudoval padací pasti a jako vnadidlo dal do nich maso, namočené do vařícího tuku.

Udělal si zákryt ze smrkových a cedrových větví a seděl dlouhé hodiny, pozoruje se svou puškou. A přece Miki byl vítězem.

Jednoho dne našel Miki ohromnou kunu kanadskou v jedné z pastí. Nezapomněl dávného boje s Oochekem, jinou kunou, nebo výprasku, jehož se mu dostalo. Ale nebylo myšlenky na pomstu v jeho srdci za časného večera, kdy se seznámil s druhým Oochakem. Obyčejně byl ve své skrýši za soumraku, ale tohoto odpoledne zdržela jej veliká a ničivá osamělost na stezce. Duch Kuskayetum — ruka boha páření — mocně naň doléhala: stravující touha masa a krve po přátelství jiného masa a krve. Pálila v jeho žilách jako horečka. Zbavovala jej každé myšlenky na hlad nebo lov. V jeho duši byla nesmírná, nesplněná touha.

Bylo to tenkrát, že přišel na Oochaka. Snad to byl týž Oochak z doby před měsíci. Jestliže ano, tedy vyrostl zrovna tak, jako Miki vyrostl. Byl nádherný se svou dlouhou hedvábnou kožišinou a štíhlým tělem, a nezápasil, nýbrž seděl, očekáváje svůj osud bez vzrušení. Mikiovi připadal teple, pokojně a příjemně. Připomnělo mu to Neewu a sto a jednu noc, v nichž spolu spali. Jeho touha vzplanula k Oochakovi. Kňučel tiše, jak se přibližoval. Chtěl se spřáteliti. I s Oochakem, svým starým nepřítelem, chtěl si lehnouti v míru a štěstí, tak veliká byla hlodající prázdnota v jeho srdci.

Oochak neodpovídal a ani se nehýbal, nýbrž seděl v kožišině jako ohromná, hebká koule, pozoruje Mikiho, jak se plížil blíže k jeho břichu. Coci ze starého štěněte se vrátilo do psa. Vrtěl

ocasem a bil jím do země, a když opět zakňučel, zdálo se, že praví:

»Zapomeňme staré nepříjemnosti, Oochaku. Budme přáteli. Mám pěknou skrýš v polomu — a ulovím ti králíka.«

A stále ještě se Oochak nehýbal ani neozýval. Konečně mohl Miki skoro vztáhnouti své přední tlapy a dotknouti se ho. Plazil se stále blíž a jeho ohon bil do země důrazněji.

»A vysvobodím tě z pasti,« říkal asi. »Je to past člověka-zvířete — a já jej nenávidím.«

A pak tak náhle, že Miki neměl možnosti se ochrániti, vyskočil Oochak, pokud stačila délka pasťového řetězu, a pustil se do něho. Zuby i drápy, ostrými jako břitva, rozdrásal Mikiův nos hlubokými sečnými ranami. I tehdy zdvíhala se v něm bojovná krev jen zvolna a byl by ustoupil, kdyby ho nebyly Oochakovy zuby padly za plece. S řevem pokoušel se setřásti útočníka, ale Oochak držel se dále. Pak jeho čelisti chňaply po týlu kuní šíje. Když byl hotov, byl Oochak mrtev.

Odplížil se, ale nebylo v něm již vítězného vzrušení. Zabil, ale v zabití nenalezl radosti. Padla na něj — čtvernožce — posléze tíseň věci, jež pudí lidi k šílenství. Stál uprostřed nesmírného světa a tento svět byl pro něj prázdný. Byl vyvržencem. Zatím co jeho srdce volalo po kamarádství, shledával, že všichni tvorové se ho bojí nebo ho nenávidí. Byl pariou; poutníkem bez přítele nebo domova. Nepromyslíl rozumně těchto věcí, ale jejich soumračnost se naň snesla jako černá noc.

Nevrátil se k své skrýši v polomu. Na malém otevřeném prostoru seděl na zadku, naslouchaje nočním zvukům a pozoruje hvězdy, jak vycházely. Byl raný měsíc, a jak vzešel nad lesem, veliký, rudý kotouč, který se zdál naplněn tepem života, zavyl žalostně, obrácen jsa k němu. Trochu později odebral se na velikou paseku a tu byla noc jako den, tak jasná, že jeho stín ho následoval a všechny ostatní věci kolem něho vrhaly stíny. A potom zachytil najednou v nočním větru zvuk, jež slýchal mnohokrát předtím.

Přicházel zdaleka a byl zprvu jako šepot, ozvěna podivných hlasů, plujících s větrem. Stokrát slyšel ono vlčí vytí. Od doby, co vlčice Maheegun zranila jeho plece tak krutě v uplynulých dnech jeho dětství, vyhýbal se stezce onoho vytí. Naučil se jaksi je nenáviděti. Ale nemohl vyhladiti zcela vzrušení, jež přicházelo s tímto voláním krve. A dnes přemáhalo všecku jeho bázeň a nenávisť. Tam venku byla *společnost*. Tam, odkud přicházelo vytí, divocí bratři běželi po dvou a po třech a bylo tam *kamarádství*. Jeho tělo se chvělo. Odpovídající zavytí zdvihlo se v jeho hrdle, zmírajíc kňučivým zvukem, a hodinu potom neslyšel více vlčího vytí ve větru. Smečka zahnula na západ — tak daleko odtud, že její hlasy se ztratily. A mýjela — s měsícem, stojícím přímo nad nimi — těsně mimo chatu míšence Pierrota.

V Pierrotově chatě byl běloch, jenž se tu zastavil na své cestě k Fort O'God (Tvrzi boží). Viděl, jak se Pierrot žehná křížem a mluví polohlasem.

»Je to vzteklá smečka,« vykládal pak Pierrot. »M'sieu, byli *keskmao* od začátku nového měsíce. V nich jsou duchové d'áblů.«

Pootevřel dveře chaty, takže vzteklé vytí šelem přímo k nim zaléhalo. Když je zavřel, byl v jeho očích pohled podivné bázně.

»Občas bývají vlci takoví — *keskmao* (docela vzteklí) — uprostřed zimy,« zachvěl se. »Před třemi dny bylo jich dvacet, m'sieu, neboť jsem je viděl na vlastní oči a spočítal jejich stopy ve sněhu. Od té doby byli někteří zadáveni a roztrháni v cáry ostatními členy smečky. Poslechněte jejich zuřivé volání! Můžete mně říci proč, m'sieu? Můžete mně říci, proč se vlci vztekou někdy uprostřed zimy, kdy není horka nebo zasmrádlého masa, z něhož by onemocněli? *Non?* Ale já vám mohu říci. Jsou to *loup-garou* (vlkodlaci); v jejich tělech rejdí duchové d'áblů a budou v nich rejdit, až těla pojdou. Neboť vlci, kteří se vztekou v hlubokých sněžích, pojdou vždy, m'sieu. To je při tom podivné. *Pojdou!*«

A tehdy se stalo, že vzteklí vlci od Jacksonova Kolena, zahnuvše na východ od Pierrotovy chaty, přišli do kraje veliké bažiny, kde stromy nesly značku dvojího X sekery Le Beauovy. Bylo jich čtrnáct, běžících v měsíčním světle. Co to je, co občas činí vlčí smečku vzteklou uprostřed zimy, nikdo ještě zcela nezvěděl. Možná, že se to začíná vzteklým vlkem; právě tak, jako vzteklý pes sáňový, štípající a kousající své druhy, rozšíří mezi nimi svou nemoc, až spřežení se změní v ošklivou, svárlivou hordu. Takového psa zkušený pohaněč zabije — nebo vypráhne a pustí na svobodu.

Vlci, kteří zamířili do kraje Le Beauova, měli červené oči a byli vychrtlí. Jejich těla byla pokryta šrámy a tlamy některých byly zpěněny krví. Neběželi, jako běží vlci za potravou. Byla to neblahá a podezřelá cháska s potměšile podkleslými kyčlemi a jejich vytí nebylo hlubokohrdlé vytí lovecké smečky, nýbrž lačné hlučení, jež se zdálo bez vůdcovství nebo příčiny. Sotva se ztratil zvuk jejich vytí z doslechu Pierrotových uší, když jedna z vychrtlých, šedých šelem otřela se o plece druhé a tato se obrátila s rychlostí hada, jako vzteklý pes v postrančkách, a zaryla své tesáky hluboko do masa prvního vlka. Kdyby to byl Pierrot viděl, byl by pochopil, jak čtyři, jež našel, došli svého konce.

Rychle jako prásknutí bičem se rozpoutal boj mezi oběma. Ostatních dvanáct ze smečky se zastavilo. Ustoupili, opatrně uzavírajíce kruhem své zápasící kamarády a pochmurně mlčíce. Seřadili se do kruhu, jako se shromažďují lidé kolem pěstního zápasu; a tu čekali se slintajícími čelistmi, cvakajícími tesáky a tichým a dychtivým kňučením, zdušeným v hrdlech. A pak se stala ta věc. Jeden ze zápasících vlků se dostal na zemi. Octl se na zádech — a přišel konec. Dvanáct vlků vrhlo se naň rázem a jako ti, jež viděl Pierrot, byl roztrhán na kusy a jeho maso pozřeno. Poté brala se třináctka hlouběji do kraje Le Beauova.

Miki je opět uslyšel po hodinové přestávce ticha. Dále a dále se vzdaloval z lesa. Přešel paseku a octl se na otevřené pláni s drsnými hřbety ji přerývajícími a velikou řekou na jejím po-

kraji. Zde venku nebylo tak tma a jeho osamělost netížila ho tak těžce jako v hlubokém lese.

A napříč touto plání přicházel hlas vlků.

Neprchal dnes před ním. Čekal, rýsuje se na pozadí živého světla hvězd na vrcholku skalnatého pahorku a vršek tohoto pahorku byl tak malý, že někdo druhý nebyl by mohl vedle něho státi, aby se jejich plece nedotýkaly. Na všechny strany kolem něho prostírala se pláň v bílém svitu hvězd a měsíce; nikdy naň nedoléhala touha, odpověděti divokým bratřím, prudčeji, než nyní. Pohodil hlavu dozadu, až jeho čumák s černou špičkou směřoval vzhůru k hvězdám a hlas se mu vyhrnul z hrdla. Ale bylo to jen poloviční zavytí. I tehdy, kdy byl stísněn svou velikou osamělostí, jalo jej cosi pudového, co jej varovalo před zradou. Potom zůstal tiše, a jak se vlci blížili, jeho tělo se napialo, svaly se ztužily a v jeho hrdle bylo tiché šep-tavé vrčení místo vytí. Cítil nebezpečí. Zaslechl v hlase vlků lačnou notu, jež přiměla Pierrota k tomu, aby se pokřižoval a zamumlal o *loup-garou*; i schoulil se na břicho na vrcholu skalnatého pahorku.

Pak je uviděl. Uháněli jako temné a rychle se pohybující stíny mezi ním a lesem. Náhle se zastavili a několik málo okamžiků nebylo slyšeti od nich žádného zvuku, jak se těsně shlukli nad zápachem jeho čerstvé stopy ve sněhu. A pak se hnali směrem k němu; tentokráte byla ještě zuřivější vzteklost v divokém vytí, jež se zdvíhalo z jejich hrdel. Za několik málo vteřin byli u pahorku. Hnali se kolem něho a mimo něj, všichni kromě jednoho — ohromného, šedého zvířete,

jež se vyřítilo na pahorek přímo na kořist, již ostatní ještě neshlédli. V Mikiově hrdle bylo vrčení, jak se vlk blížil. Znova čelil vzrušení velikého zápasu. Znova se mu horce rozproudila krev v žilách a bázeň byla z něho vypuzena, jako žene vítr kouř z ohně. Kdyby tu jen nyní byl Neewa, aby jej chránil vzadu, zatím co on bojoval vpředu! Zdvihl se na nohy. Utkal se s vybíhajícím statným zvířetem čelem proti čelu. Jejich čelisti se srazily a divoký vlk našel konečně čelisti, jež rozdrtily jeho chrup jako kost štěněte, i kutálel se a motal zpět na pláň v smrtelném zápase. Ale hned se objevila jiná šedá postava, aby vyplnila jeho místo. Do hrdla tohoto druhého vlka zaryl Miki své tesáky, jak se objevil na vrcholku. Byla to drásavá rána severního psa, podobná ráně šavlí, a hrdlo vlkovo bylo docela rozerváno a krev se z něho lila, jako by byla vypuštěna čepelí nože. Zřítíl se dolů, aby se připojil k prvnímu, a v onom okamžiku smečka se vyřítla nahoru a zaplavila Mikiho a on byl ztracen pod spoustou jejich těl.

Kdyby ho byli dva nebo tři napadli najednou, byl by skončil tak rychle, jako oba jeho první nepřátelé došli svého konce. Množství jej zachránilo v prvním náběhu. Na rovné pláni byl by býval roztrhán na kusy jako kousek plátna, ale na prostoru vrcholku *kopje*, ne větším než deska stolu, zmizel na několik málo vteřin pod vrčící a rvoucí hordou nepřátel. Tesáky, mířící na něj, zaryly se do masa jiného vlka; vzteklost smečky stala se slepou zběsilostí a útok na Mikiho změnil se ve vzájemné vraždění vlků. Leže

na zádech a přidržován jsa vahou těl, Miki opět a opět zatínal své tesáky do masa.

Dvojice čelistí popadla jej za slabiny a mukyplný otřes jím prošel. Bylo to smrtelné sevření, zarývající se pevně do jeho vnitřností. Právě včas jiná dvojice čelistí popadla vlka, který jej držel, a sevření v jeho slabinách povolilo. V tom okamžiku cítil Miki, že se řítí po příkré straně pahorku, a za ním přicházela polovice vlků, kteří zůstali naživu ze smečky.

Bojovní ďábli v Mikiově mozku ustoupili pojednou oné liščí zchytralosti, jež mu v dobách velikého nebezpečí prospěla dokonce více než spár a tesák. Sotva se octl na pláni, již byl na nohách, a sotva se jeho nohy dotkly půdy, již prchal jako vítr směrem k řece. Získal náskok padesáti loket, než první z vlků objevil jeho útěk. Bylo jich nyní pouze osm, kdož ho pronásledovali. Z třinácti vzteklých zvířat pět bylo mrtvo nebo zmíralo na úpatí pahorku. Z nich zabil Miki dva. Ostatní padli tesáky svých vlastních bratří.

Půl míle daleko byly srázné skály řeky a na pokraji těchto skal byla veliká hromada balvanů, v níž si Miki pro jednu noc vyhledal útulek. Nezapomněl chodby, vedoucí do zřícené spousty skalních trosek, ani jak snadno lze jí hájiti z vnitřku. Jakmile bude v chodbě, otočí se ve vchodu a bude pobíjet své nepřátele jednoho po druhém, neboť mohou naň útočiti pouze jeden za druhým. Ale nepočítal s onou ohromnou šedou postavou za sebou, již by bylo bývalo možno nazvati Blesk, nejzuřivější a nejrychlejší ze všech vzteklých vlků smečky. Hnal se v čele

svých pomalejších druhů jako pruh světla a Miki urazil teprve půl vzdálenosti k oné hromadě, když uslyšel za sebou těžké oddychování Bleska. I Hela, jeho otec, nebyl by mohl rychleji běžeti než Miki, ale třeba Mikiova rychlost byla veliká, Blesk běžel rychleji. Ve dvou třetinách vzdálenosti od srázu čumák ohromného vlka octl se po boku Mikiově. Náhlým zrychlením běhu získal Miki málo. Pak se hnál Blesk stále v jedné čáře s ním, příšerný a krutý stín osudu.

Sto loket dále a trochu vpravo byla hromada balvanů. Ale Miki nemohl běžeti vpravo, aby se neoctl v čelistech Bleskových, a uvědomil si nyní, že dosáhne-li hromady, pustí se do něho nepřítel, dříve než může vběhnouti do chodby a obrátiti se. Zastaviti se a bojovati znamenalo by smrt, neboť vzadu mohl slyšeti ostatní vlky. Ještě deset vteřin a propast řeky zela před nimi.

Zrovna na jejím okraji se Miki otočil a napadl Bleska. Cítil nyní smrt a tváří v tvář smrti všechna jeho nenávist se obrátila proti jedinému zvířeti, jež běželo po jeho boku. V okamžiku byli na zemi. Dva lokte od kraje srázu, a Mikiovy čelisti sevřely Bleskovo hrdlo, když smečka se na ně vrhla. Byli vrženi vpřed. Země jim zmizela pod nohama a padali prostorem. Miki držel krutě svého nepřítele za hrdlo. Znova a znova se otočili ve vzduchu a pak přišel děsný náraz. Blesk byl vespod. Ale náraz byl tak veliký, že třeba bylo pod ním ohromné tělo vlkovo jako poduška, Miki byl omráčen. Uplynula minuta, než se vrávoravě postavil na nohy. Blesk ležel tiše, život z něho prchl prudkým úrazem. Něco málo za ním ležela těla jiných

dvou vlků, kteří ve svém divém běhu přeletěli přes kraj srázu.

Miki pohlédl vzhůru. Mezi sebou a hvězdami mohl viděti vrchol srázu, v nesmírné vzdálenosti nad sebou. Očichal těla tří mrtvých vlků jedno po druhém. Pak kulhal zvolna podél základny srázu, až přišel k rozsedlině mezi dvěma ohromnými skalami. Zalezl do ní a lehl si, olizuje své rány. Kolem a kolem vzato, byly na světě horší věci než pasťová trať Le Beauova. Snad byly i horší věci než lidé.

Po chvíli natáhl svou velikou hlavu mezi přední tlapy a ponenáhlu světlo hvězd sláblo a sníh byl méně bílý a on usnul.

KAPITOLA XV.

V zátočině řeky Tří zakrslých sosen, pohřbená jsouc v lesní hlubině mezi krajem shamatawským a zálivem Hudsonovým, byla chata, v níž bydlil traper Jacques Le Beau. Nebylo druhého muže v celé té pustině, jenž by byl roven Le Beauovi v zlovolnosti — leda snad Durant, jenž lovil lišky sto mil odtud na sever a jenž byl Jacquesovým sokem v některých věcech. Obr co do velikosti, s hrubou, posupnou tváří a očima, jež se zdály pouze napolo skrytými zelenavými střílnami pro krutou duši uvnitř — měli vůbec jakou duši — Le Beau byl ukázkou atavismu nejhoršího druhu. Ve svých chyších a stanech šeptali si Indiáni tiše, že se v něm shromáždili všichni ďáblové jeho předků.

Byl to krutý osud, jenž dal Le Beauovi ženu. Kdyby to byla bývala čarodějnice, žena, činící zlo a myslící zlo jako on, nebyla by ta věc bývala takovou úchylkou od toho, co mělo být. Ale taková právě nebyla. Příjemné tváře, se stopami neobyčejné krásy stále ještě v bledých lících a

s mroucíma očima — třesouc se při jeho přiblížení a jsouc otrokyní v jeho přítomnosti — byla tak jako psi *vlastnictvím* surovcovým. A tato žena měla dítě. Jedno již zemřelo; a byla to myšlenka, že by také toto mohlo zemřít, jako zemřelo první, jež působila občas nový záblesk ohně v jejich tmavých očích.

»*Le bon Dieu**) — modlím se k svatým andělům — přísahám, že *budeš žít!*« volávala občas k němu, vinouc je těsně k ňadrům. A bývalo to tenkrát, že oheň se jí objevoval v očích a její bledá líce se zardívala doutnavým ždibcem plamene, jenž býval kdysi její krásou. »Kteréhosi dne — *kteréhosi dne* — —«.

Ale nikdy nedokončila ani před dítětem toho, co bylo v její mysli.

Někdy byly její sny naplněny viděními. Svět byl ještě mlád a *ona* nebyla stará. Myslíla na to, když stála před prasklým kouskem zrcadla v chatě, pročesávajíc si vlasy, jež byly černé, lesklé a tak dlouhé, že jí padaly až ke kyčlím. Z její krásy zůstaly jí vlasy. Vzdurovaly Surovci. A hluboko vzadu v jejích očích a v její tváři byly stále ještě živoucí, skryté stopy jejího dívčího dědictví, hotovy jsouce znova rozkvést, jen odstraní-li Osud, opravě konečně svůj omyl, navždy drtivou přítomnost Pánovu. Stála trochu déle před kouskem skla, když zaslechla vrzání kročejů ve sněhu venku.

Rychle zmizelo to, co bylo v její tváři. Le Beau byl od včerejška vzdálen na své pašové trati a jeho návrat plnil ji starou hrůzou. Dva-

*) Dobrý Bože. — Pozn. překl.

kráte ji přistihl před zrcadlem a nadal jí surově, že maří čas, obdivujíc se sama sobě, zatím co mohla oškrabovati tuk s jeho kožišin. Po druhé jí strčil, až se odpotácela ke stěně, a rozbil zrcadlo, takže kousek, jejíž nyní uchovávala, nebyl větší než její dvě malé ruce. Nechtěla býti znova přistižena. Běžela se sklem k místu, kde je skrývala, a pak rychle zapletla těžké prameny svých vlasů do copu. Podivný, strašný pohled bázně a předtuchy zavřel se jako závoj nad tajemstvími, jež její oči jí otevřely. Obrátila se, jako se vždy obracela ve své ženské naději a touze, aby jej pozdravila, když vstupoval.

Surovec vstoupil, temná a nevlídná obluda. Byl v zlém rozmaru. Svými čerstvě chycenými kožišinami mrštil na zem. Ukázal na ně a jeho oči se zúžily v hrozivé štěrbiny, když padly na ni.

»Byl tu zase — ten ďábel!« zabručel. »Hleď, zkazil mi kuní kožišinu, sebral má vnadidla a spustil pasti. *Par les mille cornes du diable,**) ale já jej zabiji! Přísahal jsem, že jej nožem rozřeži na kousky, chytne-li jej — a chytit jej chci, zítra. Podívej se na to — na ty kožišiny — až mně schystáš něco k jídlu. Sešij kuní kožišinu, kde je roztržena ve dvě, a pokryj šev dobře tukem, tak aby jednatel tam na stanici nepoznal, že je zkažena. *Tonnerre de dieu!* do toho fakana! Proč pak jej vždy necháš brečet, až přijdu? Odpověz mi, bestie!«

Takový byl jeho pozdrav. Hodil své lyže do kouta, strásl sních s nohou a vzal si čerstvý žva-

*) U tisíce rohů ďáblových! — Pozn. ptekl, — *Tonnerre de dieu!* = Blesky boží!

nec černého tabáku s police nad kamny. Pak vyšel opět, nechávaje ženu s chladným chvěním v srdci a bledým hořem beznaděje v tváři, jak se dala do přípravy jídla pro něj.

Z chaty šel Le Beau do svého psince, ohrady z mladých stromků s ochranným přístřeším uprostřed. Bylo chloubou Surovcovou, že má nejdivější smečku sáňových psů mezi zálivem Hudsonovým a Athabascou. Byl to hlavní předmět sporu s Durantem, jeho soupeřem dále na severu; a jeho ctižádostí bylo vypěstiti štěně, jež by usmrtilo bojovné psisko, které Durant každé zimy o Novém roce s sebou na stanici brával. V tomto období zvolil Netaha (»Zabijete«) k velikému zápasu u Božího jezera. Onoho dne bude hráti s Durantem o své peníze a o svou pověst a jeho psu budou právě dva roky bez měsíce. Byl to Netah, ježž nyní zavolal ze smečky.

Pes se k němu plížil s tichým vrčením v hrdle a po prvé cosi jako radost zasvítilo Le Beauovi v tváři. Slyšel rád toto vrčení. Viděl rád rudý a zrádný zážeh v Netahových očích a slyšel hrozivé cvakání jeho čelistí. Ať byla v Netahově krvi jakákoli ušlechtilost, vše člověk vypráskal z něho kyjem. Byli si rovni v tom, že jejich duše byly mrtvy. A Netah — na psa — byl ďábel. Z toho důvodu vybral Le Beau jej, aby bojoval veliký zápas.

Le Beau se naň podíval a oddychl si zhluboka uspokojením.

»Ou, ale vypadáš hezky, Netahu«, zaradoval se. »Mohu téměř vidět, jak ti v těch ďábelských očích obíhá krev — *oui* — rudá krev, jež voní

a teče, jako má téci krev Durantova *poose*, *az* zatneš tyto zuby do jeho krční žíly. A zítra hodláme s tebou udělat zkoušku — takovou krásnou zkoušku! — s divokým psem, jenž olupuje mé pasti a rve mé kuny na kusy. Neboť chci ho chytit a ty s ním budeš bojovat, až bude skoro po něm; a pak mu vyříznu za živa srdce, jak jsem slíbil, a ty je sníš, ještě když bude bít, tak aby nebylo pro tebe omluvy, podlehněš-li tomu *poosovi*, jež přivede s sebou M'sieu Durant. *Comprenez?**) Bude to krásná zkouška — zítra. A selžeš-li, zabijí tě. *Oui*, jestliže jen docela málo zakňučíš, zabijí tě — do smrti.«

¹⁾ Rozumíš — Pozn. překl.

KAPITOLA XVI.

Téže noci, deset mil odtud na západ, spal Miki pod hromadou větrem skácených kmenů a stromových vrcholků ne více než půl míle od Le Beauovy pasťové trati.

Časně za svítání, když Le Beau opouštěl svou chatu v průvodu Netaha Zabiječe, vylézal Miki zpod své hromady po noci nepokojných snů. Snil o oněch prvních týdnech, když ztratil svého pána a Neewa byl stále po jeho boku; a vidění, jež se dostavila, plnila jej neklidem a pocitem osamělosti, jenž jej nutil kňučeti, jak stál, pozoruje temné stíny, mizející před příchodem dne. Kdyby ho tu byl uviděl Le Beau, když první paprsky studeného slunce naň padly, slova, jež znova a znova opakoval Zabiječi, byla by mu uvázla v hrdle. Neboť v jedenácti měsících věku byl Miki mladý obr svého rodu. Vážil šedesát liber a nic z těchto šedesáti liber nebyl tuk. Jeho tělo bylo tak štíhlé a hubené jako vlčí. Jeho hrud' byla plná a svaly na ní hrály jako provazy, když se pohyboval. Jeho nohy byly jako nohy Hely, velikého psa mackenzijského

jenž byl jeho otcem; a svými čelistmi dovedl rozdrtit kost sobí, jako by ji byl Le Beau rozdrtil kamenem. Po osm z jedenácti měsíců jeho života byla pustina jeho učitelkou; ustrojila jej k tvrdosti živoucí ocele; utvářela jej bez zřetele k věku v kadlubu svého krutého školení — naučila jej bojovati o život, zabíjeti, aby mohl žít, a užívatí svého mozku, než užil svých čelistí. Byl tak silný jako Netah Zabiječ, jenž byl dvakrát tak stár jako on, a spolu se svou silou měl zběhlost a rychlost, již Zabiječ nikdy nepozná. Tak jej připravila drsná pustina na tento den.

Když slunce zanítilo les studeným plamenem, vyrazil Miki směrem k pašové trati Le Beauově. Přišel tam, kudy včera Le Beau přešel, a podezřívavě čichal lidský zápach, jenž byl stále silný ve stopách lyží. Zvykl tomuto zápachu, ale nezbavil se podezření vůči němu. Byl mu protivný právě tak, jako jej okouzloval. Plnil jej nevysvětlitelnou bází, a přece shledával, že je bezmocen, aby od něho utekl. Třikráte v posledních desíti dnech uzřel člověka-zvíře. Jednou se skrýval tucet loket od Le Beaua, když šel mimo.

Tohoto rána zamířil přímo k bažině, v níž byly položeny pasti Le Beauovy. Zde bylo králíků co nejhustěji a právě v bažině se nejčastěji dostávali do Jacquesových *kekeků* — malých domků, jež budoval z holí a cedrových větví, aby uchránil svá vnadidla před sněhem. Byli tak četní, že byli hotovou morovou ranou, a po každé, když Le Beau konal svou cestu po trati, našel vždy aspoň dvě ze svých tří pastí spuštěny od nich a tím vyřaděny z možnosti, že se do

nich chytí kožišínová zvěř. Ale kde bylo mnoho králíků, byly také kuny a rysové, a přes vztek, do něhož jej uváděla tato králičí pohromka, Le Beau neustával klásti tam své pasti. A nyní musil nádavkem ke králíkům zápasiti ještě s divokým psem.

Jeho srdce bylo zapáleno mstivou předtuchou, jak spěchal září raného slunce se Zabijedem v patách, veda jej na řemenu. Miki očichával první pašťový domek, když Netah a Le Beau vstoupili na pokraj bažiny tři míle odtud na východ.

V tomto *kekeku* zabil Miki kunu kanadskou předešlého rána. Nyní byl prázdný. Dokonce i kolík na vnadidlo zmizel a nebylo tu známky po pasti. Čtvrt míle dále přišel k druhému pašťovému domku a tento byl také prázdný. Byl trošku zmaten. A pak šel dále k třetímu domku. Stál několik minut, čichaje ve vzduchu ještě podezřívavěji, dříve než se k němu přiblížil. Stopy lidské byly tu hustší. Sníh byl jimi udupán a zápach Le Beauův byl tak silný ve vzduchu, že Miki myslil chvíli, že je na blízku. Pak postoupil na tolik, že mohl nahlédnouti do dveří pašťového domku. Seděl tam na bobku, upřeně naň pohlížeje velikýma, kulatýma očima, ohromný sněžný králík. Výstraha nebezpečí zdržovala Mikiho zpět. Bylo cosi podivného v držení Wapoose, starého králíka. Nebyl takový jako ostatní, jež chytil na trati Le Beauově. Nezmítal se v pasti; nebyl natažen zpola zmrzlý a neklátil se na konci smyčky. Byl celý schoulen v teplou kouli, jež vypadala příjemně. Ve skutečnosti chytil jej Le Beau rukama v dutém

kmeni a uvázal jej k vnadidlovému kolíku kusem šňůry z kozloviny; a poté, právě mimo dosah Wapoosův, položil celé hnízdo pastí a zakryl je sněhem.

Víc a více přibližoval se Miki k této hrozbě přes nevysvětlitelný popud, který mu dával výstrahu, aby se držel zpět. Wapoos, jsa očarován jeho zvolným a příšerným postupem, se nehýbal, ale seděl jakoby zmrzlý na kámen. Pak se naň Miki vrhl. Jeho mocné čelisti se zavřely s drtivým zvukem. V témž okamžiku rozlehlo se zlostné cvaknutí ocele a kuní past se zavřela nad jeho zadní nohou. Se zavrčením pustil Wapoos a obrátil se k ní. *Cvak — cvak — cvak* spustily ještě tři z Jacquesova hnízda pastí. Dvě z nich se chybyly. Třetí jej chytila za přední tlapu. Jako chytil Wapoos a jako zabil kunu, tak nyní popadl tohoto nového divokého nepřítele do čelistí. Jeho tesáky zaskřípěly na studené oceli; serval ji doslova se své tlapy, takže krev proudila a barvila rudě sněh. Šíleně se stočil, aby se dostal k své zadní noze. Na této noze zachytila se kuní past sevřením, jež bylo nezlomné. Hryzl ji v čelistech, až mu tekla z tlamy krev. Zápasil s ní, když Le Beau vystoupil zpoza skupiny smrků dvacet loket odtud se Zabijedem v patách.

Surovec se zastavil. Lapal dech a jeho oči plály. Na vzdálenost dvou set loket ustlyšel řinčení pasťového řetězu.

»Ou! on je tu,« vydechl, svíraje pevněji řemen, na němž vedl Zabijedce. »Je tu, Netahu, Rudé Oko! To je ten ďábelský lupič, kterého

máš zabít — tak skoro. Odváží tě a pak — *Na něj!*«

Miki, nezápase dále s pastí, hleděl na ně, jak se přibližovali. V tomto okamžiku nebezpečí necítil strachu z člověka. V žilách zuřila mu horká krev s vražednou vzteklostí. Pravda vysvitla mu v záblesku pudového probuzení. *Tito doa* byli jeho nepřátelé místo tvora u jeho nohy — člověk-zvíře a Netah Zabiječ. Vzpomněl si — jako by to bylo včera. Nebylo to po prvé, co viděl člověka s kyjem v ruce. A Le Beau držel kyj. Ale nebál se. Jeho pevné oči pozorovaly Netaha. Odvázán byv pánem, Zabiječ stál na ztuhlých nohách tučet stop opodál, máje štětinatý hřeben na svém hřbetě zježen a svaly napiaty.

Miki slyšel hlas člověka-zvířete.

»Na něj, ďáble! *Na něj!*«

Miki čekal bez záchvěvu svalů. Tolik se naučil ze svých tvrdých lekcí v pustině — čekati a pozorovati a užití obratnosti. Ležel na břiše s nosem mezi předními tlapami. Jeho rty byly ohrnuty trochu, právě jen trochu; ale neozýval se a jeho oči byly tak pevné jako dva ohnivé body. Le Beau hleděl jako u vyjevení. Cítil pojednou nové vzrušení, a nebylo to vzrušení jeho pomstychtivosti. Nikdy neviděl rysa nebo lišku nebo vlka v pasti jako toto zvíře. Nikdy neviděl psa s očima jako oči, jež spočívaly na Netahovi. Na okamžik zatajil dech.

Stopu za stopou a pak skoro palec za palcem plížil se Zabiječ. Deset stop, osm, šest — a po celou tu dobu se Miki nehnul a ani okem nemrkl. Se zavrčením, podobným tygřímu, přistoupil Netah k němu.

Co se pak stalo, byla nejpodivuhodnější věc, jakou kdy Jacques Le Beau viděl. Tak rychle, že jeho oči mohly stěží shlédnouti pohyb, mihl se Miki jako blesk pod břicho Netahovo a otočiv se pak na konci svého pasťového řetězu, dostal se Zabiječi na hrdlo, dříve než mohl Le Beau napočítati deset. Octli se na zemi a Surovec se vřel kyj v ruce a hleděl vyjeveně jako očarován. Slyšel skřípavý zvuk čelistí a věděl, že jsou to čelisti divokého psa; slyšel vrčení, dusící se zvolna v sípavém, mukyplném vzlyku a věděl, že tento zvuk pochází od Zabiječe. Krev mu stoupala do tváře. Rudý oheň v jeho očích zesílnal — přešel v žár nesmírné radosti, vítězoslávy.

»*L'onnerre de dieu!* udusí život v Netahovi« vydechl. »*Non*, nikdy jsem nespatriil takového psa. Nechám ho na živu, a má bojovati s Durantovým *poosem* tam na stanici Fort O'God! U břicha svatého Šedivého, povídám — —«

Zabiječ byl by býval mrtev, kdyby je byl ještě minutu tak nechal. Se zdviženým kyjem přistoupil Le Beau k nim. Jak zarýval své tesáky hloub do hrdla Netahova, spatřil Miki nové nebezpečí koutkem svého oka. Povolil čelisti a uskočil od Zabiječe, když se kyj snesl. Vyhnul se jen zčásti drtivé ráně, jež jej zasáhla na pleci a srazila dolů. Rychle jako blesk byl na nohách a skočil po Le Beauovi. Francouz vládl mistrovsky kyjem. Po celý život ho užíval a zamával jím náhlým postranním rozmachem, jenž dopadl hroznou silou na Mikiovu hlavu. Krev se mu vyřinula z tlamy a nozder. Byl omámen a pola oslepen. Skočil znova a kyj znova jej za-

sáhl. Slyšel Le Beauův zuřivý křik radosti. Po třetí, po čtvrté a po páté padl na zemi pod kyjem a Le Beau se více nesmál, nýbrž mával svou zbraní s pohledem, jenž choval zpola strach v očích. Po šesté se kyj chybil a Mikiovy čelisti se sevřely na prsou Surovcových, urvavše tlustý kabát a košili, jako by byly z papíru a zanechávající na kůži Le Beauově krvácející ránu. O deset palců dále — kdyby byl trochu lépe viděl svýma krví zakalenýma očima — a byl by zasáhl hrdlo mužovo. Le Beau strhl veliký křik. Na okamžik cítil hroznou blízkost smrti.

«Netahu! Netahu!» volal a mával kyjem.

Netah neodpovídal. Možná, že v tomto okamžiku cítil skutečnost, že právě jeho pán učinil jej obludou. Kolem něho byla pustina, otvírajíc své dveře svobody. Když Le Beau opět zavolal, Zabiječ plížil se odtud, krváčeje při chůzi — a to bylo naposledy, co jej Le Beau viděl. Patrně se připojil k vlkům, neboť Zabiječ byl z jedné čtvrtiny z divokého plemene.

Le Beau jej celkem jen zahlédl, jak zmizel. Jeho ramě s kyjem vyrazilo znova, ale chybil se docela; a tentokráte jej zachránila čirá náhoda. Pastový řetěz strhl Mikiho, jenž padl zpět, když jeho horký dech skoro ovíval krční žílu Surovcovu. Padl na bok. Než se mohl vzchopit, kyj vrazil mu hlavu do sněhu. Svět zčernal. Neměl déle síly k pohybu. Leže jako by mrtev, slyšel ještě nad sebou udýchaný, jásavý hlas člověka-zvířete. Neboť Le Beau, jakkoli bylo jeho srdce černé, nemohl potlačit zbožného výkřiku vděčnosti, že je vítězem — a že unikl smrti, ačkoli o délku ne větší než článek řetězu.

KAPITOLA XVII.

Žena Nanetta spatřila Jacquesa, jak vychází z okraje lesa pozdě odpoledne a cosi za sebou po sněhu vleče. Ve svém srdci, stále od doby, kdy její manžel začal o něm mluvit, utajovala sama sobě soucit s divokým psem. Dávno předtím, než přišlo poslední dítě, měla ráda psa. Tento pes jí poskytl jedinou skutečnou náklonnost, již poznala ve společnosti Surovcově, a s barbarskou krutostí jej Le Beau od ní odehnal. Nanetta sama jej pobídla, aby hledal volnost v pustině, jako Netah posléze hledal svou. Proto se modlila, aby divoký pes pašové trati unikl.

Jak se Le Beau přibližoval, viděla, že to, co táhne za sebou po sněhu, je sáňový smyk, zrobený ze čtyř délek stromku, a když po chvílce popatřila na jeho břímě, uklouzl jí malý výkřik hrůzy.

Mikiovy čtyři nohy byly přivázány tak pevně ke kusům stromku, že se nemohl hnouti. Provaz kolem jeho šíje byl upevněn k jedné příčce a nad jeho čelistmi zrobil Le Beau na rychlo ja-

kýsi koš z pevného kozlího řemene. Byl s tím vším hotov, dříve než Miki nabyl opět vědomí po ranách kyjem. Žena hleděla vyjeveně a zatajila náhle dech po malém vykřiku, který se vydral z jejích rtů. Mnohokrát viděla Jacquesa tlouci své psy kyjem, ale nikdy nespatriła žádného tak ztlučeného jako tento. Mikiova hlava a plece byly hmotou zmrzlé krve. A pak uzřela jeho oči. Vzhlížely přímo k ní. Obrátila se, bojíc se, že by Jacques uviděl, co bylo v její tváři.

Le Beau zavlekl své břímě přímo do chaty a pak podstoupil a mnul si ruce, dívaje se na Mikiho na podlaze. Nanetta viděla, že je ve zvlášť dobré náladě, a čekala:

»U všech svatých, ale mělas jej vidět, jak div nezabil Netaha,« zajásal. »*Oui*; měl jej dole za hrdlo rychleji, než bys mžikla okem, a dvakrát o vlas — — tak tak, že mne nepřipravil o život, když jsem s ním zápasil kyjem. *Dieu!* Jářku, co se stane Durantovu psu, až se setkají na stanici Fort O'God? Učiním postranní sázku, že ho usmrtí dříve, než vteřinová ručička faktorových hodinek oběhne dvakrát dokola. Je skvostný! Pohlídej ho, Nanetto, zatím co půjdu udělat ohradu jen pro něj. Pustím-li jej mezi smečku, všechny je usmrtí.«

Mikiovy oči ho sledovaly, jak odcházel dveřmi chaty. Pak pohlédl rychle zpět na Nanettu. Přistoupila blíže. Její oči zářily, když se nad ním sklonila. Zavrčení zdvihlo se v Mikiově hrdle a zase odumřelo. Po prvé pohlížel na ŽENU. Cítil pojednou rozdíl tak nesmírný jako svět sám. V jeho pohmožděném a zlomeném těle zastavilo

se srdce. Nanetta k němu mluvila. Nikdy ve svém životě neslyšel podobného hlasu — laskavého a jemného, s propukajícím vzlykem v něm; a pak — zázrak nad zázraky — klesla na kolena a její ruce spočinuly na jeho hlavě!

V tom okamžiku jeho duch spěšně přelétl minulá pokolení — jeho otce i děda; a zalétl zpět k onomu dávnému dni, kdy krev v žilách jeho plemene byla zcela psí a on dováděl s dětmi a naslouchal volání ženy a vzdával poctu u oltáře lidstva. A nyní žena běžela rychle ke kamnům a vrátila se opět s mísou teplé vody a měkkou látkou a omyla mu hlavu, mluvíc k němu stále oním jemným, polovzlykavým hlasem soucitu a lásky. Zavřel oči — neboje se již. Velký vzdech se mu vyrval z těla. Chtěl vypláznouti jazyk a lízati štíhlé, bílé ruce, jež mu přinášely mír a úlevu. A pak se udála nejpodivnější věc ze všeho. V kolébce dítě se posadilo a jalo se žvatlati. Byla to pro Mikiho nová nota, nový zpěv náhlého přílivu života k němu, ale vzrušilo jej to, jak nic jiného na celém světě ho dosud nevzrušilo. Otevřel oči dokořán — a zakňučel.

Smích radosti — nový a nezvyklý i jí samé — přišel do hlasu ženina a ona běžela ke kolébce a vrátila se s děckem v náručí. Opět k němu přiklekla a dítě při pohledu na tuto divnou hračku na zemi vztáhlo ručky a kopalo svýma drobnýma nožkama v mokasinech, vrkalo, smálo se a kroutilo, až Miki napínal se ve svých řemelech, aby se dostal trochu blíže, aby se mohl dotknouti tohoto podivného stvoření nosem. Zapomněl své bolesti. Necítil déle muky svých pohmožděných a ztlučených čelistí. Necítil ztrnu-

losti svých pevně svázaných a zmrzlých noh. Každý pud v něm byl soustředěn v těchto dvou.

A žena byla teď krásná. *Chápala*; a jemné srdce bilo v jejích nadrech, zapomínajíc Surovce. Její oči zářily vlídným třpytem hvězd. Do jejích bledých tváří vstoupil sladký ruměnec. Posadila dítě na zemi a látkou i teplou vodou omývala dále Mikimu hlavu. Kdyby byl býval Le Beau lidský, byl by ji musil zbožňovati tehdy, jak tu klečela, při čemž vše, co bylo čistého a krásného v mateřství, andělu milosrdenství, zazářilo na chvíli, kdy zapomněla na něj. A Le Beau *oskutku* vstoupil — a uzřel ji — tak tiše, že na chvíli si neuvědomila jeho přítomnosti; a zatím co na ni vyjeveně hleděl, neustávala povídat, smát se a zpola vzlykat a dítě kopalo, žvatlalo a vztahovalo své ručky jako divé v radosti těchto vzrušujících okamžiků.

Tlusté pysky Le Beauovy se ohrnuly v oškli-vém úšklebku a on divoce zaklel. Nanetta se uhnula, jako by ji byla zasáhla rána.

»Vstaň, blázne!« zavrčel.

Poslechla, couvajíc s děckem v náručí. Miki spatřil změnu a zelenavý oheň se vrátil do jeho očí, když shlédl Le Beua. Hluboké vlčí zavřčení zdvihlo se mu v hrdle.

Le Beau se obrátil k Nanettě. Záře a ruměnec nezmizely ještě zcela z jejích očí a lící, jak tu stála s dítětem přitisknutým k prsům a její veliký, lesklý cop padl jí přes plece, skvěje se hedvábným ohněm v světle, jež vnikalo západním oknem. Ale Le Beau neviděl ničeho z toho.

»Uděláš-li z tohoto psa *poose* (domácí kotě) — takovou věc, jako jsi udělala z Minoo, plemenné čubky, tedy —«

Nedokončil, ale jeho ohromné ruce byly sevřeny a v jeho očích byla ošklivá vášeň. Nanetta nepotřebovala více než tolik. Rozuměla. Dostala mnoho ran, ale vzpomínka na jednu jí neopouštěla ve dne ani v noci. Kteréhosi dne, dostane-li se kdy na stanici Fort O'God a bude-li míti dosti odvahy, řekne faktorovi o té ráně — jak Jacques Le Beau, její manžel, jí zasadil onu ránu, když kojila, a její prsy byly tak zraněny, že dítě v době před dvěma roky zemřelo. Řekne to, až bude vědět, že ona i dítě budou bezpečni před pomstou Surovcovou. A jen faktor — Veliký muž na stanici Fort O'God, vzdálené odtud sto mil — byl tak mocný, aby ji zachránil.

Bylo dobře, že Le Beau nečetl nyní této myšlenky v její mysli. Se svou výstrahou obrátil se k Mikimu a vyvlekl jej z chaty ke kleci, udělané z mladých stromků, v níž předešlé zimy choval dvě živé lišky. Malý řetěz deset stop dlouhý upevnil Mikimu kolem šíje a pak k jedné z dřevěných mříží, dříve než uvrhl svého vězně do vězení a uvolnil jej, přerežav nožem řemeny z kozlí kůže.

Po několik minut potom ležel Miki tiše, zatím co si krev zvolna razila cestu jeho ztrnulými a zpola zmrzlými údy. Posléze se vrávoravě postavil na nohy a tehdy se Le Beau vesele zachechtal a vrátil se do chaty.

A nyní následovalo mnoho dní, jež byly pro něj dny pekla a muk — nerovný zápas mezi mocí Surovcovou a duchem Psa.

»Musím tě zkrotit — Ou, přísahám bohu! *Chci* tě zkrotit!« — říkával Le Beau občas, když přišel s kyjem a bičem. »Donutím tě, aby ses ke mně plazil — *oui*, a řeknu-li bojuj, budeš bojovat!«

Byla to malá klec, tak malá, že Miki nemohl uniknouti z dosahu kyje a biče. Rozzuřovaly jej — nějaký čas a šeredná duše Le Beauova byla naplněna radostí, jak Miki znova a znova se vrhal na dřevěné mříže, rva je svými zuby a jsa zpěněn u tlamy krví jako vzteklý vlk. Po dvacet let cvičil Le Beau zápasnické psy a takový byl jeho způsob. Tak činil s Netahem, až Zabiječ byl ovládnut a na jeho zavolání plazil se k němu po břiše.

Třikráte z okna v chatě vyhlédla Nanetta na tyto hrozné zápasy mezi člověkem a psem a po třetí zakryla si tvář pažemi a vzlykala; a když Le Beau vstoupil a našel ji plačící, přitáhl ji k oknu a donutil ji, aby se znova podívala na Mikiho, jenž ležel krvácející a polomrtev v kleci. Bylo to jitro, kterého se vydal na obchůzku po svých pastech a odcházel vždy na dlouho, vračeje se teprve pozdě druhého dne. A vždycky, sotva zmizel z dohledu, Nanetta vybíhala a šla ke kleci.

Tehdy Miki zapomínal Surovce. Jsa časem tolik bit a oslepován, že sotva mohl státí nebo viděti, plazíval se k mřížím klece a lísal se k měkkým rukám, jež mu Nanetta bez bázně nastavovala. A pak po krátkém čase Nanetta jala se vynášeti s sebou dítě, svázané do rance jako Eskymáček, a Miki ve své radosti kňučel,

vrtěl ocasem a plazil se po zemi v zbožňování před oběma těmito bytostmi.

V druhém týdnu jeho zajetí přihodila se ona podivuhodná věc. Le Beau odešel a venku se právě rozzuřila prudká sněhová vánice, jíž se Nanetta neodvážila vystaviti dítěte. Šla tedy ke kleci a se srdcem divě bijícím otevřela dveře — a zavedla Mikiho do chaty! Kdyby tak Le Beau objevil, co učinila —!

Myšlenka ta způsobila jí zamrazení.

Po tom prvním případě přiváděla jej do chaty znova a znova. Jednou se jí srdce zastavilo, když Le Beau spatřil krev na podlaze a jeho oči ji podezíravě změřily. Tehdy selhala.

»Řízla jsem se do prstu,« řekla a po chvílce, obrácena jsouc zády k němu *oskutku* se řízla, a když se Jacques podíval na její ruku, uzřel plátno okolo prstu, potřísněné krví.

Poté vždy Nanetta pečlivě podlahu prohlédla.

Tato chata s ženou a dítětem uvnitř stávala se víc a více rájem pro Mikiho. Pak přišel čas, kdy Nanetta se odvážila chovati jej s sebou v chatě po celou noc, ležícího těsně u drahé kolébky, s níž Miki ani jednou oka nespustil. Pozdě se chystala na lože. Převlekla se do dlouhého, hebkého šatu a pak sedíc blízko Mikiho se svýma bosýma nožkama v záři ohně, rozpletla své podivuhodné vlasy a jala se je česati. Bylo to po prvé, co Miki spatřil na ní tento nový, zářačný šat. Padal přes plece a nadra skoro až na zem v lihotavé slávě a vůně jeho byla tak sladká, že Miki se o několik palců přisunul blíže a tiše zakňučel. Když skončila česání, pozoroval ji Miki, jak její štíhlé prsty splétaly jej ve

dva copy; a pak než zhasla světlo, stala se ještě podivnější věc. Přistoupila k svému loži, udělanému z mladých stromků, u stěny a z úkrytu pod pokrývkami vytáhla něžně křížek ze slonoviny. Držíc jej v rukou, poklekla na podlahu z klad a Miki naslouchal její modlitbě. Nevěděl, že prosí Boha, aby byl dobrotivý k jejímu děcku — malé Nanettě v kolébce.

Pak vzala něžně dítě do náručí, zhasla světlo a šla na lože; a po všechny hodiny noční Miki nevydal zvuku, který by je byl vzbudil.

Ráno, když Nanetta otevřela oči, našla Mikiho, jak spočívá hlavou na pelesti lože, těsně vedle děcka, jež bylo přituleno k jejím nadržům.

Onoho jitra, když rozdělávala oheň, cosi zvláštního a vzrušujícího v Nanettiných prsou pohnulo ji ke zpěvu. Le Beau bude vzdálen až do tmy oné noci a nikdy se neodváží říci mu, co ona, dítě a pes hodlají učinit. Byly její narozeniny. Dvacet šest; a jí se zdálo, že žila již dobu dvou životů! A osm z oněch let se Surovcem! Ale dnešek oslaví, oni tři. Celé ráno byla chata naplněna novým duchem — novým štěstím.

Před lety, než se setkala s Le Beauem, Indiáni, daleko vzadu u Waterfoundu, nazvali Nanettu »Tanta Penashe« (»Ptáčkem«) pro zázračnou sladkost jejího hlasu. A dnes ráno zpívala, jak připravovala sváteční hostinu; slunce zaplavovalo chatu okny, Miki šťastně kňučel a bil ohonem a dítě štěbetalo a žvatlalo a Surovec byl zapomenut. V tomto zapomenutí byla Nanetta opět dívkou, sladkou a krásnou jako v oněch dnech, kdy starý Cree, Zakrslý smrk — jenž byl nyní mrtev — řekl jí, že se zrodila z květin. Po-

divuhodný oběd byl posléze hotov a k radosti dítěte Nanetta přiměla Mikiho, aby si sedl na židli ke stolu. Cítil se tam nejapný a vypadal tak nejapně, že se Nanetta smála, až její dlouhé, tmavé řasy zvlhly slzami; a pak, když se Miki odplížil se židle, pociťuje hrozný stud, běžela k němu a objala jej pažemi a domlouvala mu, až se opět posadil ke stolu.

Tak míjel den až k poledni, kdy Nanetta odklidila všechny známky slavnosti a zavřela Mikiho do klece. Bylo štěstí, že si pospíšila, neboť sotva byla hotova, objevil se Le Beau na pokraji paseky a s ním Durant, jeho známý a soupeř s pokraje Pustin dále na severu. Durant poslal svou výzbroj dále do Fort O'God po Indiánovi a dal se na jihozápad se dvěma psy a sáněmi, aby na den či dva navštívil příbuzného. Byl na cestě do stanice, když přišel na Le Beaua na pašové trati.

Tolik pověděl Le Beau Nanettě a Nanetta pohlížela na Duranta polekanýma očima. Hodili se k sobě dobře Jacques i jeho host, jen že Durant byl starší. Zvykla si jaksí na brutálnost v tváři Le Beauově, ale myslila, že Durant jest obluda. Děsil ji a byla ráda, když vyšli z chaty.

»Teď vám ukáži bestii, jež usmrtí vašeho *poose* tak snadno, jako váš vůdčí pes zabil dnes onoho králíka, m'sieu,« jásal Jacques. »Vypravoval jsem vám, ale ještě jste neviděl!«

A vzal s sebou kyj a bič.

Miki odpovídal dnes na kyj a bič jako tygr přivedený právě z džunglí, až Durant sám stál ohromen a zvolal bez dechu: »*Mon Dieu!* to je ďábel!«

Z okna viděla Nanetta, co se děje, a vykřikla úzkostí. Náhle jako vypuknutí ohně povstala v ní — vítězná konečně a nebojácná — ona věc, kterou po léta Surovec v ní deptal: její ženství vzkříšené! Její duše, strhavší svá pouta! Její víra, její síla, její odvaha! Obrátila se od okna a běžela ke dveřím a ven po sněhu ke kleci; a po prvé ve svém životě uhodila Le Beaua a udeřila jej zuřivě do ramene, jež třímalo kyj.

»Ty bestie!« křičela. »Pravím ti, že *nesmíš!* Slyšíš? *Nesmíš!*«

Jsa ochromen úžasem, Surovec stál tiše. Byla to Nanetta, jeho otrokyně? Tato podivuhodná bytost s očima, jež žhnuly ohněm a vzdorem, a s pohledem v tváři, jehož nikdy dosud nespatriil v tváři žádné ženy? *Non* — nemožno. Horký vztek se v něm zdvihl a jediným vzmachem svého mocného ramene mrštil jí zpět, takže padla na zemi. S divokou kletbou zdvihl závoru dvířek klece.

»Teď ho zabiji; *zabiji ho!*« křičel téměř. »A ty — TY — dáblice! musíš snísti jeho srdce za živa! Dostanu je dolů tvým hrdlem! Já ti —«

Táhl Mikiho za řetěz. Kyj se zdvihl, jak Mikiova hlava prošla dvířkami. V příštím okamžiku byl by mu rozbil hlavu na kaši — ale Nanetta skočila mezi něj a psa jako blesk a rána šla mimo. Tentokráte se rozehnal Le Beau svou pěstí a rána zasáhla Nanettu do ramene a srazila její křehké tělo na zemi, až to zadunělo. Surovec na ni skočil. Jeho prsty zajely do jejích hustých, hnědých vlasů.

A pak — —

Durant výstražně vzkřikl. Bylo příliš pozdě. Jako hubený, šedý pruh pomsty a odplaty dostal se Miki na konec svého řetězu a Le Beauovi na hrdlo. Nanetta *slyšela!* Omámenýma očima *viděla!* Tápavě hmátla před sebe a postavila se namáhavě na nohy a pohlédla právě jen jednou dolů na sních. Pak s hrozným výkřikem vrátila k chatě.

Když si Durant dodal odvahy a odtáhl Le Beua z dosahu Mikiova, Miki neučinil ani pohybu, aby mu ublížil. Zase snad mu řekl Dobrotivý Duch, že jeho povinnost je vykonána. Vrátil se do své klece a leže tu na břicho hleděl na Duranta.

A Durant, hledě na pokrvácený sních a mrtvolu Surovcovu, opět sám pro sebe zašeptal.

»*Mon Dieu!* to je ďábel!«

V chatě klečela Nanetta na kolenou před křucifixem.

KAPITOLA XVIII.

Jsou doby, kdy smrt jest otřes, ale ne hoře. A tak tomu bylo s Nanettou Le Beauovou. Svýma vlastníma očima patřila na hrozný osud manželův a nebylo v její jemné duši myšlenky, oplakávati jej nebo přát si, aby opět ožil. Konečně ho stihlo to, co dobrý Bůh zamýšlel, aby kteréhosi dne ho stihlo: spravedlnost. A více pro dítě než pro sebe samu se Nanetta nermoutila. Durant, jehož duše byla jen málo méně zlá než duše mrtvého muže, nečekal ani na modlitbu — nezeptal se jí, co učinit. Vysekal díru v zmrzlé zemi a pohřbil Le Beua skoro ještě dříve, než jeho tělo vychladlo. A Nanetta se nad tím nermoutila. Surovec zmizel. Zmizel navždy. Nikdy jí už nebude bít. A pro dítě věnovala modlitbu vděčnosti Bohu.

Ve své kleci ze stromkových mříží schoulil se Miki na břicho na konci svého řetězu. Sotva se pohnul od oněch hrozných chvil, kdy vyrval život z hrdla člověka-zvířete. Nezavrčel ani na Duranta, když odtáhl mrtvolu. Padla na něj strašná a přemocná sklíčenost. Nemyslí na své

vlastní surové bití ani na smrt, již mu Le Beau hodlal způsobiti kyjem; necítil přítomnost bolesti ve svém pohmožděném a ztlučeném těle, ani ve svých krvácejících čelistech a zbičovaných očích. Myslil na ženu Nanettu. Proč utekla s oním hrozným výkřikem, když zabil člověka-zvíře? Nebyl to člověk-zvíře, jenž ji srazil a jehož ruce byly na jejím bílém hrdle, když skočil na délku svého řetězu a rozerval mu krční žílu? Proč tedy utekla a nevracela se?

Kňučel tiše.

Odpoledne skoro již uplynulo a časná tma zimního slunovratu na severu snášela se hustě na lesy. V této tmě objevila se temná tvář Durantova u mříží Mikiova vězení. Pudově Miki nenáviděl tohoto lovce lišek s pokraje Pustin, právě jako nenáviděl Le Beaua, neboť svými zvířeckými tvářemi jakož i srdci byli jako bratři. Ale nezavrčel na Duranta, když naň nahlížel. Ani se nehnul.

»*Uf! le diable!*« otřásl se Durant.

Pak se zasmál. Byl to tichý, hrozný smích, zpola zdušený v jeho hrubých, černých vousech, a pronikl Mikiho zvláštním zamrazením.

Potom se obrátil a odešel do chaty.

Nanetta vstala mu v ústřety a její veliké, tmavé oči žhnuly v tváři mrtvě bílé. Ještě se nezbavila otřesu z tragické smrti Le Beauovy, a přece bylo již v oněch očích cosi znovuzrozeného. Nebylo toho tam, když Durant přišel onoho odpoledne s Le Beauem do chaty. Podíval se na ni zvláštně, jak tu stála s děckem v náručí. Byla to jiná Nanetta. Necítil se v své kůži. Proč pak se před několika hodinami směle smál, když

její manžel ji proklínal a říkal sprosté věci v její přítomnosti — a nyní nemohl snést pevného pohledu jejích očí? *Dieu!* nikdy předtím si nevšiml, jak je půvabná. Sebral se a ujasnil si věc ve své mysli.

»Nebudete potřebovat psa,« řekl. »Vezmu si ho.«

Nanetta neodpověděla. Zdálo se, že sotva dýchá, jak se naň dívala. Zdálo se mu, že čeká na jeho výklad; a pak mu pojednou napadlo vnuknutí lži.

»Víte, měl býti veliký zápas mezi jeho psem a mým na stanici Fort O'God při novoročním karnevalu,« pokračoval, šoupaje svýma těžkýma nohama. »Proto Jacques — váš manžel — cvičil divokého psa. A když jsem uzřel toho *oochuna* — toho vlčího ďábla — jak lomcuje mřížemi klece, věděl jsem, že usmrtí mého psa, jako liška usmrtí králíka. Udělali jsme tedy obchod a koupil jsem jej za dvě křížové lišky a deset ryšavých, jež mám venku.« (Pravděpodobnost jeho lži dodala mu odvahy. Znělo to jako pravda a nebylo tu mrtvého Jacquesa, aby odmítl jeho nárok.) »Je tedy můj,« skončil trochu jásavě, »a vezmu jej na stanici a dám mu bojovat proti kterémukoli vlčímu psu na celém severu. Mám přinést kůže, *madame?*«

»Není na prodej,« pravila Nanetta, při čemž záře jejích očí ztemněla. »Je to můj pes — můj a dítěte. Rozumíte, Henri Durante? *Není na prodej!*«

»*Oui,*« vydechl Durant zmateně.

»A až dostihnete stanice Fort O'God, m'sieu, řekněte faktorovi, že Jacques je mrtev a jak

zemřel, a řekněte, že někdo musí být poslán pro dítě a pro mne. Zůstaneme zde až do té doby.«

»*Oui*,« řekl opět Durant, couvaje ke dveřím.

Nikdy jí takto neviděl. Divil se, jak Jacques Le Beau mohl ji proklínati a bít. Pokud se týkalo jeho, bál se. Jak tu stála s těma podivuhodnýma očima a bílou tváří, s dítětem v náruči a lesklými vlasy přes prsa, připomněla mu obraz Panny Marie, jež kdysi viděl.

Vyšel ze dveří a vrátil se ke kleci, kde ležel Miki. Mluvil tiše skrze mříže.

»*Ou, bête*,« zavolal; »nechce tě prodati. Nechává si tě, poněvadž jsi za ni bojoval a zabil mého přítele, Jacquesa Le Beau. Musím tě tedy vzít svým vlastním způsobem. Za chvílku vyjde měsíc a pak prostrčím ti nad hlavu smyčku upevněnou na tyči a zadržnu ti hrdlo tak rychle, že neuslyší ani hlásku. A kdo zví, kam ses poděl, nechají-li se dvířka otevřena? A ty budeš za mne bojovati na stanici Fort O'God. *Mon Dieu!* jak budeš zápasit! Přísahám, že to potěší ducha Jacquesa Le Beaua, uzří-li, co se tam stane.«

Odešel tam, kde zanechal své lehké saně a dva psy na kraji lesa, a čekal, až vyjde měsíc.

Miki se stále ještě nehýbal. Světlo se objevilo v okně chaty a jeho oči upíraly se toužebně na ně, jak se mu tiché kňučení zase zvedalo v hrdle. Jeho svět neleželo již mimo ono okno. Žena a dítě zahladily v něm každou touhu vyjma touhu býti s nimi.

V chatě myslila Nanetta na něj — a na Duranta. Připomněla si opět slova mužova, živě, významně: »*Nebudete potřebovati psa*.« Ano,

všichni lesní lidé řeknou totéž — i faktor sám, až o tom uslyší. *Nebude potřebovati psa!* A proč ne? Protože zabil Jacquesa Le Beau, jejího manžela, bráně jí? Protože ji osvobodil z otroctví Surovcova? Protože Bůh jej pustil na konec řetězu v onom hrozném okamžiku, aby dítě Nannetta mohlo žít, jako *druhé* dítě nemohlo, a aby vyrůstalo se smíchem na rtech místo se vzlykáním? Zdvihla se v ní pojednou myšlenka, jež rozdmýchala nový plamen v jejím srdci. Byl to *jistě dobrý Bůh!* Jiní ať pochybují, ale ona nikdy. Připomněla si vše, co jí řekl Le Beau o divokém psu — jak po mnoho dní olupoval pasti a jak hrozně zápasil, když byl posléze chycen. A ze všeho, co Surovec pravil, nejvíce vyvstávala slova, jež pronesl jednoho dne.

»Je to ďábel, ale nezrodil se z vlka. *Non*, kdysi před dávným časem byl psem bílého muže.«

Psem bílého muže!

Její duše se zachvěla. Kdysi — před dlouhým časem — znal pána s bílým srdcem, právě tak jako ona poznala dívčí věk, v němž kvetly květy a zpívali ptáci. Pokoušela se pohlédnouti do minulosti, ale neviděla příliš daleko. Nemohla dohlédnouti onoho dne před necelým rokem, kdy Miki jako hranaté štěně přišel s Challonerem ze vzdálenějšího severu; nemohla dohlédnouti zvláštního kamarádství mezi štěnětem a Neewou, malým mládětem černého medvěda, ani onoho tragického dne, kdy vypadli z kanoe Challonerova do rychlého proudu, který je zanesl přes vodopád do Velikého Dobrodružství, jež změnilo Neewu v dospělého medvěda a Mikiho v divokého psa. Ale ve svém srdci *cítila*

věci, jichž nemohla zříti. Miki nepřišel náhodou. Cosi většího než náhoda jej poslalo.

Vstala tiše, tak aby nevzbudila dítěte v ko-lébce, a otevřela dveře. Měsíc právě vycházel nad lesem a jeho září brala se ke kleci. Zaslechla radostné kňučení psovo a pak ucítila teplé licho-cení jeho jazyka na holých rukou, když je pro-strčila mřížemi.

»*Non, Non*; nejsi ďábel,« zvolala tiše a její hlas byl pln divného chvění. »O-o-í, můj *Soke-taao*, modlila jsem se, *modlila* — a tys přišel. Ano, na kolenou jsem se modlila každé noci k Panně Marii, aby se smilovala nad mým děckem a dala slunci na nebi svítiti pro ně po celý čas. *A tys přišel!* A milý Bůh neposílá ďáblů v odpověď na modlitbu. *Non*; nikdy! nikdy!«

A Miki, jako by mu byl dal nějaký duch sílu rozumění, spočinul tíží své pohmožděné a ztlučené hlavy na její ruce.

S pokraje lesa díval se Durant. Zachytil zá-blesk světla ze dveří a spatřil Nanettu, jak jde ke kleci a nespustil s ní oka, až se vrátila do chaty. Smál se, jda k ohni a dokončuje *wahgun*, jež připevnil na konec dlouhé tyče. Tento *wah-gun* a tyč spolu s jeho obratností ušetří mu dva-náct dobrých liščin a neustále se pochechtával v záři ohně, mysle na to, jak je snadno zvítěziti nad ženským rozumem. Nanetta byla blázen, že odmítla kožišiny a Jacques byl — mrtev. Bylo to nejšťastnější spojení okolností pro něj. Štěstí jej jistě potkalo. Na *bestii*, jak nazýval divokého psa, vsadí vše, co má, při velikém zápase. A vv-hraje.

Čekal, až zhaslo světlo v chatě, než se zase přiblížil ke kleci. Miki slyšel jej přicházet. Spatřil jej na značnou vzdálenost, neboť měsíc měnil již noc v den. Durant znal způsoby psů. Užíval u nich vyššího důvodu, kde Le Beau používal kyje a drsného výprasku. Přišel tedy otevřeně a směle a jako by náhodou pustil konec tyče mezi mříže. S rukama na kleci, bez bázně jal se hovořiti příležitostným způsobem. Byl jiný než Le Beau. Miki ho chvíli upřeně pozoroval a pak dal svým očím opět spočinouti na ztemnělém okně chaty. Kradmo jal se Durant využívat své příležitosti. Časem trochu pohnul koncem tyče, až byl nad Mikiovou hlavou se smrtící šňůrou a otevřenou smyčkou visící dolů. Vyznal se v užívání *wahgunu*. Mnoho lišek a vlků a dokonce i medvěda chytil tím způsobem. Miki, jsa ztrnulý zimou, sotva cítil smyčku z kozlí kůže, jak se potichu kladla kolem jeho šíje. Neviděl, jak se Durant opírá nohama o posuvný peň klece.

Pak se Durant najednou nahnul dozadu a Miki mu se zdálo, jako by mu byla obrovská oceľová past sevřela šíji. Okamžitě byl zbaven dechu. Nemohl se ozvati, když šíleně zápasil, aby se osvobodil. Ruku za rukou táhl jej Durant ke mřížím a tu s nohama stále ještě opřenýma škrtil jej celou svou váhou, až — když popustil konečně *wahgun* — Miki se zhroutil jakoby mrtev. Deset minut potom upevňoval Durant košík na jeho zavřených čelistech. Nechal dvířka klece otevřena, když se vracel ke svým saním, nesa Mikiho v náručí. Nanettin zdlouhavý rozum

nikdy toho neuhodne, řekl sám k sobě. Bude mysliti, že *bestie* utekla do lesa.

Nebylo jeho plánem kyjem uvésti Mikiho v otroctví, což se nezdařilo Le Beauovi. Durant byl moudřejší. Svým nevzdělaným a krutým způsobem dospěl ke znalosti jistých jevů zvířecího ducha. Nebyl psycholog; na druhé straně nezaslepila ho zcela nelidskost. Místo toho tedy, aby přivázal Mikiho k saním, jako jej Le Beau přivázal k svému smyku udělanému na rychlo, Durant udělal svému zajatci pohodlí, pokrýv jej teplou pokrývkou, než se vydal na cestu na východ. Ujistil se však, že koš na Mikiových čelistech je bezvadný a že volný konec řetězu, k němuž byl stále přivázán, je dobře připevněn k oji jeho saní.

Když to bylo hotovo, Durant vyrazil směrem k Fort O'God, a kdyby ho byl Jacques Le Beau mohl vidět, byl by měl dobrý důvod hádati na jeho povznesenou náladu. Dědictvím rodu a krve byl Durant nejprve hráčem a pak trapezem. Kládl pasti, aby mohl pak prožívat vzrušení, dávaje svůj zisk v sázku, a po půltucet let za sebou jdoucích vyhrával při velikém každoročním psím zápase na stanici Fort O'God. Ale tohoto roku se zpola strachoval. Nebál se Jacquesa Le Beau a Netaha, nýbrž míšence tam daleko u jezera Red Belly (Červené Břicho). Grouse Piet (Tetřívěk Petr) bylo jméno míšencovo a »pes«, jež hodlal postaviti v zápase, byl zpola vlk. Proto, v bláznivé dychtivosti své touhy, nabídl Durant dvě křížové lišky a deset ryšavých — cenu pěti psů a ne jednoho — aby nabyl divokého psa Le Beauova. A nyní, kdy

ho měl zadarmo a Nanetta byla chudší o dvanáct koží, byl šťasten. Neboť stačil nyní dobře na polovlka Grouse Pieta a chtěl dáti na stanici zcela v sázku své peníze a úvěr.

Když Miki nabyl opět smyslů, Durant zastavil své psy, neboť dával dobře pozor na tento okamžik. Sklonil se nad sáně a jal se mluvit, ne zvířeckým způsobem Le Beauovým, ale hlasem nedbale družným a svou rukou v dlouhé rukavici popleskával svého zajatce na hlavě. To bylo novou věcí Mikimu, neboť věděl, že to není ruka Nanettina, nýbrž ruka člověka-zvířete, a jeho měkké hnízdo v pokryvce, přes niž dal Henri medvědí kůži, bylo též novin-kou. Krátce předtím byl zmrzlý a ztrnulý. Teď mu bylo teplo a příjemně. Nehýbal se tedy. A Durant jásal ve své chytrosti. Necessoval daleko v noci, nýbrž zastavil čtyři nebo pět mil od Nanettiny chaty a rozdělal oheň. Uvařil na něm kávu a upekl maso. Nechal maso, aby se zvolna opékalo, obraceje je kolem a kolem na rožni, tak aby jeho lákavá vůně se se rozšířila ve vzduchu. Uvázal své dva sáňové psy padesát kroků odtud, ale sáně byly těsně u ohně a on pozoroval účinek pekoucího se masa na Mikiho. Ode dnů jeho dětství s Challone-rem podobná vůně, pocházející z masa, nena-plnila nozder Mikiových a Durant spatřil ko-nečně, jak si olizuje hubu, a zaslechl klapání jeho zubů. Zachechtal se do vousů. Čekal ještě další čtvrt hodiny. Pak stáhl maso s rožně, roz-řezal je a dal ho polovici Mikimu. A Miki je hltavě pojídal.

Henri Durant byl jistě obratný muž!

KAPITOLA XIX.

Za posledních několika málo dní prosincových všechny stezky v okruhu desíti tisíc čtverečných mil vedly do stanice Fort O'God. Byl předvečer *Ooske Pipoon* — Nového roku — doby veselí o zimním slunovratu pro obyvatele pustiny, kdy ze stanů a chat z daleka i blízka přicházejí trapeři a jejich rodiny, aby prodali své kožišiny a slavili po několik dní svátky s jinými příslušníky svého druhu. K tomuto novoročnímu shromáždění vzhlíželi mužové, ženy a děti po dlouhé a krušné měsíce. Traperova žena nemá sousedů. »Trať« jejího manžela je malé neporušené království bez jiného lidského života na mnoho mil její oblasti; je tedy *Ooske Pipoon* pro ženy dobou radosti; pro děti je to »velký cirkus«; a pro muže odměnou za práci a námahu při chytání kožišinových zvířat. Za těchto několika dní obnovují se staré známosti a dělají nové. Zde se šíří »noviny« bezcesté pustiny, noviny o úmrtích, manželstvích a narozeních; o tragických událostech, jež způsobují hrůzu, hoře a slzy, a o jiných, jež způsobují

smích a radost. Po prvé a naposledy za celé sedmiměsíční zimy lesní lidé »přicházejí do města.« Indián, míšenec, »čistokrevný« a bílý muž sbližují se o svátcích bez rozdílu pleti nebo víry.

Letos měla býti ve Fort O'God ohromná hostina při veliké pečení sobí a v době, kdy Henri Durant dorazil na půl tuctu mil od stanice, stezky ze severu, jihu, východu a západu byly udupany stopami psů a lidí. Onoho roku přijelo sto saní z lesů a s nimi tři sta mužů, žen a dětí a půl tisíce psů.

Durant se opozdil o den proti svému plánu, ale dobře využil svého času. Neboť Miki, stále ještě s košíkem, následoval nyní na konci řemene z kozlí kůže, jenž byl uvázán k Henriovým saním. Odpoledne třetího dne poté, co opustil chatu Nanetty Le Beauové, Durant odbočil s hlavní stezky, až přijel k chatě André Ribona, jenž zásoboval faktora a jeho lidi na stanici čerstvým masem. André, jenž se již velmi znepokojoval nad průtahem Durantovým, čekal stále ještě, když jeho přítel konečně přišel. Zde zůstavil Henriův Indián jeho bojovného psa, velikého vlčáka. A zde zůstavil Mikiho, zavřeného v Andréově chatě. Pak se odebrali oba mužové na stanici, jež byla jen míli odtud.

Ani on ani Ribon se té noci nevrátili. Chata byla prázdná. A s počátkem tmy začaly k Mikimu doléhati tajemné a podivné zvuky, jež byly čím dál hlasitější, jak se temnota hlouběji snášela. Byl to zvuk karnevalu na stanici — vzdálená vřava lidských hlasů, promíšených vytím sterých psů. Nikdy před tím neslyšel ni-

čeho podobného a dlouhou dobu naslouchal bez hnutí. Pak se vztyčil jako člověk před oknem, spočívaje svými předními tlapami na těžkém okenním rámu. Ribonova chata byla na vrcholu pahorku, s něhož bylo lze přehlédnouti zamrzlé jezero a v dálce, přes vrcholky lesního podrostu, jenž lemoval jeho kraj, spatřil Miki rudou záři na nebi, již způsobovalo množství velikých táborových ohňů. Zakňučel a spustil se zase na své čtyři nohy. Bylo to dlouhé čekání až do příštího dne. Ale chata byla příjemnější, než byla klec Le Beauova. Po celou noc byl jeho neklidný spánek naplněn obrazy Nanetty a dítěte.

Durant a Ribon se vrátili až skoro v poledne druhého dne. Přinesli s sebou čerstvého masa, jehož Miki hltavě požil, neboť měl hlad. Němým způsobem snesl přiblížení obou mužů. I druhou noc byl ponechán sám v chatě. Když se Durant a Ribon zase vrátili časně za svítání, přinesli s sebou klec, čtyři stopy zšíři, zhotovenou z březových stromečků. Otevřená dvířka této klece přitáhli těsně ke dveřím chaty a prostřednictvím kousku čerstvého masa pohnuli Mikiho, aby do ní vstoupil. Okamžitě past se zavřela a on byl vězněm. Klec byla již připevněna na širokých klouzacích sáňkách, a sotvaže vyšlo slunce, byl Miki na cestě do Fort O'God.

Byl to veliký den veselí — den sobí pečeně a zápasu. Po mnoho minut, dříve než přišli na dohled Fort O'God, slyšel Miki rostoucí hluk. Uvádělo jej to v úžas a on se vzpřímil na nohách ve své kleci, ztrnulý a bdělý, zcela zapomínaje mužů, kteří ho táhli. Hleděl dopředu před ně a

Durant se jásavě zachechtal, když ho slyšeli vrčet a cvakat zuby.

»*Oui*, bude bojovat! Bojoval by již *nyní*«, smál se.

Sledovali břeh jezera. Pojednou obešli konec ostrohu a celá Fort O'God (Tvrz boží) ležela na stoupající plošině břehu před nimi. Vrčení odumřelo v hrdle Mikiově. Jeho zuby se zavřely s posledním cvaknutím. Zdálo se, že jeho srdce na okamžik zmírání a tichne. Až do této chvíle choval jeho svět pouze půl tuctu lidských bytostí. Nyní tak náhle, že neměl sebe menší výstrahy, uzřel jich sto, dvě stě, tři sta. Když shlédli Duranta a klec, zástup jich dal se do běhu dolů k břehu. A všude byli vlci, tolik jich, že jeho smysly byly omámeny, jak vyjeveně hleděl. Jeho klec byla středem hlučící, posunkující hordy mužů a hochů, jak byla tažena vzhůru na svah. Ženy se začaly připojovati k zástupu, mnohé z nich s dětičkami v náručí. Pak se jeho cesta skončila. Octl se těsně po boku jiné klece a v této kleci bylo zvíře podobné jemu. Vedle této klece stál veliký, snědý míšenc s kosmatou hlavou, který vypadal jako námořní lupič. Byl to Grouse Piet, soupeř Durantův.

Pohrdavý výraz spočíval na jeho tlustoreté tváři, když se díval na Mikiho. Obrátil se a skupině Indiánů a míšenců tmavé tváře okolo něho řekl *cosi*, co vzbudilo hrdelný smích.

Durantova tvář vzplála do ruda.

»Smějte se, vy pohané,« vyzýval je, »ale nezapomeňte, že Henri Durant je zde, aby sebral vaše sázky!« Pak potřásal dvěma křížovými

liščinami a desíti ryšavými před tváří Grouse Pieta.

»Pokryjte je svými, Grouse Piete,« zvolal. »A já mám ještě desetkrát tolik tam, odkud přišly!«

Zdviženým čumákem čichal Miki ve vzduchu. Byl naplněn zvlášními zápachy, těžkými zápachy lidí, psů a pěti ohromných sobů, pekoucích se na rožnících ve výši patnácti stop nad velikými ohni, jež byly rozdělány pod nimi. Deset hodin budou se tito sobi péci, obracejíce se zvolna na rožnících ztloušti lidské nohy. Zápas měl se odbývat před hostinou.

Hodinu vznášel se lomoz a vřava hlasů nad oběma klecemi. Mužové oceňovali zápasníky a činili své sázky a Grouse Piet a Henri Durant do ochraptění hrdel metali po sobě navzájem posměchem a pohrdáním. Po hodině počal zástup řidnouti. Místo mužů a žen půl sta dětí temných obličejů se hromadilo kolem klecí. Teprve tehdy zahlédl Miki stáda zvířat, přivázaných po jednom, po dvou a po skupinách na pokraji mýtiny. Jeho nozdry zachytily konečně rozdíl. Nebyli to vlci. Byli jako on.

Dlouho to trvalo, než jeho oči spočinuly pevně na psu vlčáku v druhé kleci. Popošel na kraj svých mříží a větril. Vlčák obrátil svůj vychrtlý čumák k němu. Připomněl Mikimu ohromného vlka, s nímž bojoval jednoho dne na pokraji srázu, a pudově vycenil své tesáky a zavrčel. Vlčák zavrčel v odpověď. Henri Durant si radostně mnul ruce a Grouse Piet se tiše zasmál.

»*Oui; budou bojovat!*« řekl Henri opět.

»Vlk bude bojovati, oui,« pravil Grouse Piet.
 »Ale váš pes, m'sieu, bude velmi nemocen, tak asi, jako bývají štěňata, až přijde zápas.«

Trochu později uzřel Miki bílého muže, stojícího těsně u jeho klece. Byl to Mac Donnell, skotský faktor. Hleděl na Mikiho a vlčáka zarmoucenýma očima. Deset minut potom ve světničce, již udělal svou kancelář, pravil mladšímu muži:

»Chtěl bych to zamezit, ale nemohu. Nesnesli by toho. Způsobilo by nám to ztrátu kožišinového úlovku za půl období. Podobný zápas býval ve Fort O'God posledních padesát let a nemyslím celkem, že je to horší než pěstní zápas, jaké bývají tam dole.

»Jenom že v tomto případě — —.«

»Se zabíjí,« dodal mladší muž.

»Ano, to je to. Obyčejně jeden pes zahyne.«

Mladší muž vyklepal popel ze své dýmky.

»Mám rád psy,« řekl prostě. »Nikdy nebude zápasu na mé stanici, Macu — leda snad mezi lidmi. A nepůjdu se podívat na tento zápas, protože se bojím, že bych někoho zabil, kdybych šel.«

KAPITOLA XX.

Byly dvě hodiny odpoledne. Sobi se opékali do hněda. Ještě dvě hodiny a počne se hostina. Hodina zápasu byla tu.

Ve středu mýtiny bylo shromážděno tři sta mužů, žen a dětí v těsném kruhu kolem klece z mladých stromků deset stop široké. Těsně k této kleci, po jedné na každé straně, byly přitaženy obě menší klece. Vedle jedné z těchto klecí stál Henri Durant; vedle druhé Grouse Piet. Jeden druhému se nyní již nevysmíval. Jejich tváře byly tvrdé a nehybné. A tři sta dvojic očí na ně upřeně pohlíželo a tři sta dvojic uší čekalo na vzrušující znamení.

Ozvalo se — dal je Grouse Piet.

Rychlým pohybem vytáhl Durant dvířka Mikiovy klece. Pak jej náhle pobodl zezadu vidličnatou větví a jediným skokem octl se Miki ve veliké kleci. Skoro v témž okamžiku vyskočil vlčák z klece Grouse Pieta a oba dva stanuli proti sobě v aréně.

Příštím dechem, jež učinil, byl by mohl Durant vzdychnouti. Co se stalo v následující půl

minutě, bylo věcí okolí pro Mikiho. V lese byl by ho zajímal vlčák s vyloučením všeho ostatního a byl by na něj pohlížel jako na druhého Netaha nebo divokého vlka. Ale v jeho přítomném okolí byla myšlenka na zápas poslední, která se ho mohla zmocnit. Byl upoután oním krutým, čekajícím kruhem tváří, uzavírajícím velikou klec; zkoumal je, obraceje svou hlavu ostře s místa na místo, jako by doufal, že uzří Nanettu a dítě nebo dokonce Challonera, svého prvního pána. Vlčákovi dal Grouse Piet jméno Taa pro neobyčejnou délku jeho tesáků; a na Taa u rostoucí hrůze Durantově Miki naprosto zapomněl po onom prvním přímém pohledu. Odklusal na kraj klece a strčil nos mezi mříže a posměšný smích zdvihl se z hrdla Grouse Pieta. Pak se jal Miki obcházení dokola v kleci, upíraje své bystré oči na mlčící kruh tváří. Taa stál ve středu klece a ani jednou nespustily se jeho červenavé oči Mikiho. Co bylo vně klece, choválo proň malý zájem. Rozuměl své věci a vraždění bylo jeho srdci vrozeno. Chvíli, v níž Durantovo srdce tlouklo jako kladivo, se Taa točil jakoby kolem osy, sleduje pohyby Mikiovy a hřeben na jeho hřbetě se mu zježil jako štětiny.

Pak se Miki zastavil a v tom okamžiku viděl Durant konec všech svých nadějí. Beze zvuku vrhl se vlčák na svého protivníka. Zařvání zdvihlo se ze rtů Grouse Pieta. Hluboké oddychnutí prošlo kruhem diváků a Durant pocítil, jak mu studené zamrazení přeběhlo po zádech až ke kořínkům jeho vlasů. Co se stalo v příštím okamžiku, způsobilo, že se srdce lidí zastavila. V onom prvním náběhu byl by měl býti Miki

mrtev. Grouse Piet čekal, že zahyne, i Durant čekal, že zahyne. Ale v poslední zlomkové části vteřiny, v níž se zavřely čelisti vlčákovy, Miki se změnil v živý blesk. Nikdo nikdy neviděl rychlejšího pohybu, než byl pohyb, jímž se obrátil na Taau. Jejich čelisti se srazily. Bylo slyšeti odporné skřípání kosti a v příštím okamžiku váleli se a proplétali spolu na hliněné podlaze. Ani Grouse Piet ani Durant nemohli viděti, co se děje. Zapomněli i na své vlastní sázky v hrůze onoho zápasu.

Nikdy nebylo takového zápasu ve Fort O'God.

Zvuk zápasu zalehl do skladiště Společnosti. Ve dveřích, hledě k veliké kleci, stál mladý bílý muž. Slyšel vrčení, skříp pot zubů a jeho čelisti se pevně stiskly a kalný plamen zahořel v jeho očích. Nabyl dechu náhlým vydychnutím.

»*Proklatě!*« zvolal tiše.

Jeho ruce se sevřely a on zvolna sestupoval ode dveří a šel ke kleci. Bylo po tom, když sirazil cestu kruhem diváků. Zápas skončil se tak náhle, jak se začal, a vlčák Grouse Pieta ležel ve středu klece s rozervanou krční žilou. Miki vypadal, jako by umíral. Durant otevřel dveře a hodil mu přes hlavu provaz a Miki stál kolísavě na svých nohách, jsa rudý krví a zpola oslepen. Jeho maso bylo červené a krvácelo asi na dvanácti místech a proud krve kapal mu z huby. Výkřik hrůzy vyrval se ze rtů mladého bílého muže, když se na něj podíval.

A pak skoro tímž dechem ozval se ještě podivnější výkřik.

»Dobrý Bože! Miki — Miki — Miki — —.«

Miki uslyšel onen hlas, bijící na jeho mozek jakoby z nesmírné dálky a přicházející k němu slepotou jeho ran.

Ten *hlas!* Ten hlas, který žil s ním ve všech jeho snech, hlas, na který čekal a kterého hledal a ježž věděl, že kteréhosi dne najde. Hlas Challonera, jeho pána!

Spustil se na břicho, kňuče a pokoušeje se prohlédnouti blanou krve ve svých očích; a jak tu ležel, jsa zraněn skoro až k smrti, jeho ohon bil do země na znamení, že poznává. A pak k úžasu všech, kdož se dívali, Challoner klekl vedle něho a objal jej pažemi a Mikiův rozervaný jazyk vztahoval se mu po ruku, tváři, šatech.

»Miki — Miki — Miki!«

Durantova ruka dopadla těžce na Challonerovo ramě.

Bylo to Challonerovi jako dotek do ruda rozžhaveného železa. Okamžitě byl na nohou, hledě mu do očí.

»Je můj —« zvolal Challoner, pokoušeje se udržeti svou vášeň. »Je můj, vy — vy ďáble!«

A pak, ježto byl bezmocen, aby potlačil svou touhu po pomstě, jeho sevřená pěst jako skála zasáhla těžkou čelist Durantovu a Francouz se skácel na zemi. Okamžik stál Challoner nad ním, ale nehýbal se. Zuřivě se obrátil ke Grouse Pietovi a davu. Miki se opět choulil u jeho nohou. Ukazuje naň zvolal Challoner hlasitě, tak aby všichni slyšeli:

»Je to můj pes. Kde ho tato bestie popadla, nevím. Ale je můj. Podívejte se sami! Hleďte — hleďte, jak mně líže ruku. Udělal by to *jemu?* A podívejte se tu na to ucho. Není druhého ucha

na celém severu podobně uříznutého. Ztratil jsem ho téměř před rokem, ale poznal bych ho mezi desíti podle onoho ucha. Hrome! — kdybych byl věděl —«

Razil si cestu lokty středem míšenců a Indiánů, veda Mikiho na provaze, jež Durant mu přehodil přes hlavu. Odebral se k Mac Donnellovi a řekl mu, co se stalo. Vypravoval o předcházejícím jaru a o nehodě, při níž Miki a medvědí mládě vypadli z jeho člunu a byli strženi přes vodopád. Dav zapsati svůj nárok proti všemu, co by Durant mohl uvést, odešel do chaty, v níž bydlil ve Fort O'God.

Za hodinu potom seděl Challoner s velikou hlavou Mikiovou ve svých rukou a mluvil k němu. Omyl mu a ošetřil rány a Miki mohl viděti. Jeho oči spočívaly na tváři jeho pána a jeho tvrdý ohon bil podlahu. Oba zapomněli zvuků radujícího se davu venku: křiku mužů, výskání hochů, smíchu žen a neustálého štěkotu psů. V Challonerových očích byla tichá záře.

»Miki, starý hochu, tys nezapomněl ani jedné věci — ani jedné zpropadené věci, že? Byl jsi tehdy jen obyčejné, nohaté štěně, ale nezapomněls! Vzpomeň, co jsem ti povídal, že vezmu tebe i mládě dolů k Děvčeti? Vzpomínáš si? K Děvčeti, o němž jsem řekl, že je anděl a že tě bude mít k smrti ráda atd.? Nuže, jsem rád, že se cosi přihodilo — a žes nešel. Nebylo to totéž, když jsem se vrátil, a ona nebyla tatáž, Miki. Pane, ona se vdala a měla dvě děcka! Považ, starý stopaři — dvě! Jak, u kozla, byla by se mohla starati o tebe a mládě, co? A nic kromě toho nebylo již stejné, Hochu. Tři léta v Božím

kraji — zde nahoře, kde by sis roztrhl plíce jen pro žert, abys nabral vzduchu — mne hodně, tuším, změnila. Za týden jsem toužil po návratu, Miki. Ano, pane, *stonal* jsem po návratu. Přišel jsem tedy. A teď se budeme držeti pospolu, Miki. Půjdeš se mnou nahoru na onu novou stanici, kterou mi Společnost dala. Od nynějška jsme kamarádi. Rozuměj, starý stopaři, jsme *kamarádi!*«

KAPITOLA XXI.

Bylo pozdě v noci, již po veliké slavnosti na stanici Fort O'God, když faktor Mac Donnell poslal pro Challonera. Challoner se chystal na lože, když indiánský hoch zatloukl na dveře jeho chyše a za okamžik potom podával mu zprávu. Podíval se na hodinky. Bylo jedenáct hodin. Nač ho faktor asi potřebuje tak pozdě? divil se. Leže na břiše poblíž teplých kamínek, pozoroval Miki zkoumavě svého nově nalezeného pána, jak si obouval boty. Jeho oči byly nyní široko otevřeny. Challoner omyl jej z krve hrozného zápasu onoho odpoledne.

»To bude jistě něco s tím ďábelským Duran-tem,« zabručel Challoner, patře na psa zjízveného bojem. »Nuže, doufá-li, že dostane opět tebe, Miki, zmýlil se v adrese. Jsi můj!«

Miki bil svým tvrdým ohonem o podlahu a plazil se k svému pánovi v němém zbožňování. Vyšli spolu do noci.

Byla to noc bílé měsíční záře a nesčetných hvězd. Čtyři veliké ohně, nad nimiž byli se pekli sobi pro divokou hostinu onoho dne, hořely ještě

jasně. Na kraji lesa, jenž uzavíral stanici v kruhu, byl doutnající popel řady menších ohňů. Za těmito ohni slabě se rýsovaly šedé stíny indiánských teepee i malých stanů. V těchto přístřeších spalo tři sta míšenců a Indiánů, kteří přišli s lesních stezek k novoročnímu karnevalu na stanici. Jen tu a tam bylo lze zahlédnouti pohyb života. I psi byli tiše po předešlých hodinách vzrušení a žravosti.

Mimo veliké ohně, jichž ohromné rozně ještě stály, kráčel Challoner k obydlí faktorovu. Miki očichával čerstvě ohlodané kosti. Na těchto kostech nebylo ani památky po dvou tisících liber masa, jež se peklo toho dne na rožních. Muži, ženy, děti a psi se nacpali, až nezůstalo ničeho. Bylo to ticho Mutaie — »boha břicha« — boha, jenž se nají před spaním každou noc — jež se vznášelo podivně nad touto stanicí Fort O'God, tři sta mil od civilisace.

Ve světnici faktorově bylo světlo a Challoner vstoupil s Mikim v patách. Skot Mac Donnell mrzutě bafal ze své dýmky. V jeho narudlé tváři byl ustaraný výraz, jak si mladý muž sedal, a jeho oči spočinuly na Mikim.

»Durant zde byl,« pravil. »Je to ošklivec. Bojím se nepříjemností. Kdybyste ho nebyl uhodil —«

Challoner pokrčil rameny, plně si dýmku faktorovým tabákem.

»Vidíte — nerozumíte právě situaci ve Fort O'God,« pokračoval Mac Donnell. »Býval zde vždy o Novém roce posledních padesát let veliký psí zápas. Stal se částí historie, částí Fort O'God samé, a proto jsem se za svých vlastních patnáct

let zde nepokusil ho zameziti. Věřím, že by to přivodilo jakousi — revoluci. Vsadil bych se, že by polovice mých lidí šla se svými kožišinami na jinou stanici. Proto zdá se, je všechna sympatie na straně Durantově. I Grouse Piet, jeho sok, mu říká, že je blázen, dopouští-li, abyste jej takto odbýval. Durant říká, že pes je *jeho*.«

Mac Donnel kývl na Mikiho, jenž ležel Challonerovi u nohou.

»Pak lže,« pravil Challoner klidně.

»Říká, že ho koupil od Jacquesa Le Beau.«

»Pak prodal Le Beau psa, který mu nepatřil.«

Na okamžik se Mac Donnell odmlčel. Pak pravil:

»Ale proto jsem vám nekázal přijít, Challonere. Durant mi něco řekl, co mně dnes v noci zmrazilo krev. Vaše výstroj vyrazí na cestu do vaší stanice v okreseu Sobího jezera zítra, není-liž pravda?«

»Ráno.«

»Mohl byste s jedním mým Indiánem a spřežením zařídit věc tak, že byste zahnul cestou přes Jacksonovo Koleno? Ztratil byste týden, ale mohl byste dohoniti svou výstroj dříve ještě, než dostihne Sobího jezera — a mně byste tím prokázal ohromně velkou laskavost. Tam — se stala totiž *pekelná* věc.«

Opět se podíval na Mikiho.

»Bože!« vydechl.

Challoner čekal. Myslí, že vidí, jak faktoremými rameny prošlo zachvění.

»Šel bych sám — měl bych, ale mé zmrzlé plíce mne přiměly, abych seděl doma tuto zimu, Challonere. *Měl* bych jít. Nuže —« náhlá záře

vstoupila mu do očí — »znal jsem tuto Nanettu Le Beauovou, když byla *takhle veliká*, před patnácti lety. Viděl jsem ji, jak vyrůstala, Challonere. Kdybych nebyl býval ženat — tehdy — byl bych si ji zamiloval. Znáte ji, Challonere? Viděl jste kdy Nanettu Le Beauovou?«

Challoner zavrtěl hlavou.

»Anděl — stvořil-li kdy bůh jakého,« prohlásil Mac Donnell ze svých rudých vousů. »Žila tam za Jacksonovým Kolenem se svým otcem. A on zemřel, zmrzl do smrti jedné noci, přecházeje jezero Rudé Oko. Vždycky jsem myslel, že Jacques Le Beau *přiměl* ji potom, aby si ho vzala. Nebo snad ho neznala či byla šílená nebo se děsila samoty. Ať tomu bylo jakkoli, vzala si ho. Před pěti lety jsem ji posledně viděl. Občas jsem slyšel věci, ale nevěřil jsem — všemu. Nevěřil jsem, že ji Le Beau bije a sráží k zemi, kdy se mu zachce. Nevěřil jsem, že ji jednoho dne vláčel za vlasy sněhem, až byla skoro mrtva. Byly to právě jen pověsti a on byl sedmdesát mil odtud. Ale nyní jim věřím. Durant přišel s jejich místa a myslím, že mně řekl celou pravdu, aby zachránil toho psa.«

Opět se podíval na Mikiho.

»Vidíte, Durant mi praví, že Le Beau chytil psa do jedné své pasti, vzal jej do chaty a mučil jej výcvikem k velikému zápasu. Když Durant přišel, byl tak nadšen psem, že ho koupil, a tehdy, když Le Beau doháněl psa k šílenství v jeho kleci, aby ukázal jeho zuřivost, Nanetta zakročila. Le Beau ji srazil k zemi a pak na ni skočil, tahal ji za vlasy a škrtil ji; tu se však naň vrhl pes a usmrtil ho. To je ta historie. Durant

pověděl mi pravdu se strachem, že dám psa zastřelit, je-li dokonalým vražedníkem. A proto chci, abyste se dal cestou přes Jacksonovo Kolenno. Chci, abyste věc vyšetřil, a chci, abyste učinil, co jen můžete, pro Nanettu le Beauovou. Můj Indián ji dopraví zpět do Fort O'God.«

Se skotskou pevností potlačil Mac Donnell všechno vzrušení, které snad cítil. Mluvil klidně. Ale zvláštní zachvění prošlo znova jeho rameny. Challoner hleděl naň vyjeveně v čirém úžase.

»Chcete říci, že Miki — tento pes zabil člověka?«

»Ano. Zabil ho, praví Durant, právě jako zabil dnes Grouse Pietova vlčáka ve velikém zápase. *Uf!*« Jak Challonerovy oči padly zvolna na Mikiho, faktor dodal: »Ale pes Grouse Pieta byl lepší než Le Beau. Bylo-li pravda, co slyším o Le Beauovi, jest mu lépe mrtvému než živému. Challonere, kdybyste to nepovažoval za příliš mnoho námahy a chtěl tamtudy jít — a podívat se na Nanettu — —.«

»Půjdu,« řekl Challoner, klada Mikimu ruku na hlavu.

Pak asi půl hodiny vypravoval mu Mac Donnell věci, jež věděl o Nanettě Le Beauové. Když se Challoner zdvihl k odchodu, následoval ho faktor ke dveřím.

»Dejte si dobrý pozor na Duranta,« varoval. »Onen pes má proň větší cenu než všechny jeho dnešní výhry a povídají, že jeho sázky byly veliké. Vyhrál velmi mnoho na Grouse Pietovi, ale míšenec je s ním nyní jedna ruka. Vím to. Dejte si tedy pozor!«

Venku na otevřeném prostranství, ve světle měsíce a hvězd, stál Challoner na okamžik s Mikiem, jenž spočíval předními tlapami na jeho hrudi. Hlava psova byla skoro v jedné rovině s jeho rameny.

»Vzpomínáš si, když jsi vypadl z kanoe, Hochu?« zeptal se tiše. »Vzpomínáš, jak ty a mládě byli jste svázáni na přídě a začali jste se rváti a vypadli přes okraj člunu právě nad peřeji? Pamatuješ? U sta hromů, ony peřeje div nestrhly také *mne*. Myslíl jsem, že jste jistě mrtvi — oba dva. Divím se, co se stalo s mládětem?«

Miki zakňučel v odpověď a celé jeho tělo se chvělo.

»A od té doby jsi zabil člověka,« dodal Challoner, jako by stále ještě nemohl tomu zcela uvěřiti. »A já tě mám vzít zpět k ženě. To je při tom žertovné. Vrátiš se k ní a řekne-li zabít tě — —«

Spustil přední nohy Mikiovy na zemi a šel dále do chaty. Na prahu zdvihlo se v Mikiově hrdle tiché zavrčení. Challoner se zasmál a otevřel dveře. Vešli a vrčení psovo nabylo hrozivého rázu. Challoner před odchodem stáhl svou lampu a v jejím svitu uzřel Henri Duranta a Grouse Pieta, kteří naň čekali. Vytáhl knot a kývl na pozdrav.

»Dobrý večer. Dosti pozdě na návštěvu, že ano?«

Tupá tvář Grouse Pieta nezměnila svého výrazu. Challonera napadlo, jak se naň podíval, že hlavou i plecemi se podivně podobá mroži. Durantovy oči kalně plály. Jeho tvář byla oteklá tam, kde ho Challoner uhodil. Miki, jsa ztu-

žen v tvrdost suku a stále ještě přidušeně vrče, zalezl pod Challonerovu pryčnu. Durant naň ukázal.

»Přišli jsme pro toho psa,« pravil.

»Nemůžete ho dostat, Durante,« odpověděl Challoner, pokoušeje se usilovně, aby si dodal klidného vzezření v situaci, nad níž mu běžel mráz po zádech. Jak mluvil, ujasňoval si, proč přišel s Durantem Grouse Piet. Oba dva byli obři; ba spíše — obludy. Pudově postavil se proti nim tak, že jej dělil od nich stolek. »Mrzí mne, že jsem se tam venku přenáhlil,« pokračoval. »Neměl jsem vás uhodit, Durante. Nebyla to vaše chyba — a omlouvám se. Ale pes je můj. Ztratil jsem ho tam v kraji Jacksonova Kolena, a chytil-li ho Jacques Le Beau do pasti a vám prodal, prodal psa, který mu nepatřil. Jsem ochoten nahraditi vám, co jste zaň dal, jen abych jednal slušně. Kolik to činilo?«

Grouse Piet zdvihl se na nohy. Durant přistoupil k protějšímu kraji stolu a nahnul se nad něj. Challoner se divil, jak jej jediná rána mohla srazit k zemi.

»Non, není na prodej.« Durantův hlas byl tičný, že se zdálo, že ho dusí, má-li jej dostat z hrdla. Byl naplněn potlačeným záštím. Challoner viděl veliké provazce jeho uzlinatých rukou, jak mu pod koží vyvstávají, když se chopil okraje stolu. »M'sieu, přišli jsme pro toho psa. Necháte nás, abychom si ho vzali?«

»Nahradím vám, co jste zaň zaplatil, Durante. Přidám vám ještě k oné ceně.«

»Non. Je můj, Vráte jej — teď?«

»Ne!«

Sotva vypustil to slovo z úst, Durant vrhl se celou svou vahou na stůl. Challoner neočekával pohybu — v tu chvíli právě. S řevem vzteku a záští vrhl se naň Durant a pod tíží obrovou skácel se na podlahu. S nimi se převrhl stůl a lampa. Plamen živě prskl a chata octla se ve tmě vyjma místo, kam proudil měsíční svit jediným oknem. Challoner očekával něco jiného. Čekal, že Durant bude vyhrožovati, než přikročí k jednání, a odhaduje oba dva, rozhodl se, že za rozmluvy bude hledět, aby se dostal k okraji své pryčny. Pod poduškou byl jeho revolver. Teď bylo příliš pozdě. Durant byl na něm, tápaje ve tmě po jeho hrdle, a jak vztáhl jednu paži, aby sevřel šíji Francouzovu, slyšel Grouse Pieta, jak odhazuje stůl. V příštím okamžiku se váleli v měsíčním svitu na podlaze a Challoner zahlédl ohromný trup Grouse Pieta, sklánějící se nad nimi. Durantova hlava byla zkroucena pod jeho ramenem, ale jedna ruka obrova dosáhla jeho hrdla. Míšenec to viděl a vykřikl cosi hrdelným hlasem. Úžasným úsilím převalil Challoner sebe i protivníka z pruhu světla zase do tmy. Durantova tlustá šíje zapraskala. Grouse Piet zнова zavolal oním hrdelným, tázavým hlasem. Challoner vložil každou unci své energie do ohbí své paže a Durant neodpověděl.

Pak na ně dopadla tíže Grouse Pieta a jeho veliké prsty hmataly po šíji Challonerově. Jeho tlusté prsty našly nejprve vousy Durantovy, pak hmataly po Challonerovi a chopily se ho. Deset vteřin jejich hrozného sevření bylo by mu zlomilo šíji. Ale jeho prsty se nezavřely. Divý výkřik muky vydral se ze rtů Grouse Pieta a

s tímto výkřikem, končícím se skoro pronikavým zaječením, ozvalo se cvaknutí velikých čelistí a rvavý zvuk tesáků v temnotě. Durant jej uslyšel a mocným nadzdvihnutím svého ohromného těla osvobodil se ze sevření Challonerova a vyskočil na nohy. V okamžiku byl Challoner u své pryčny, stojí proti svým nepřátelům s revolverem v ruce.

Všechno se událo rychle. Sotva uplynulo více času než minuta od převržení stolu a teď, v okamžiku, kdy se situace změnila v jeho prospěch, pojednou rychlá a oslabující hrůza pojala Challonera. Krvavě a hrozně vyvstal před ním výjev, jehož byl svědkem onoho dne ve veliké kleci, kde zápasil Miki s vlčákem. A tu — ve tmě chaty — —

Uslyšel skučivý nářek a pád těla na podlahu.

»Miki, Miki,« zvolal. »Sem! Sem!«

Upustil revolver a skočil ke dveřím, otvíraje je dokořán.

»Pro Boha, vyjděte!« zvolal. »*Vyjděte!*«

Tělo vyrazilo mimo něj do noci. Věděl, že je to Durant. Pak skočil k temným stínům na podlaze a zaryl obě své ruce do volné kůže v týlu Mikiovy šíje, odtahuje ho a volaje jeho jméno. Viděl, jak Grouse Piet leze ke dveřím. Viděl, jak se zdvíhá na nohy, rýsuje se na okamžik proti svítu hvězd, a vrávorá do noci. A pak cítil, jak tíže Mikiova sklouzá na podlahu a jak pod jeho rukama svaly psovy povolují a klesají. Dvě nebo tři minuty neustále klečel vedle něho, než zavřel dveře chaty a rozsvítil jinou lampu. Postavil převrácený stůl a dal na něj lampu. Miki se nepohnul. Ležel docela na bříše, maje hlavu:

mezi předními tlapami a vzhlížeje k Challone-
rovi s němým dovoláváním v očích.

Challoner vztáhl obě své paže.

»Miki!«

V okamžiku byl Miki u něho, opíraje se mu předníma nohama o prsa, a maje paže položeny kolem psových plecí, prohlížel si Challoner podlahu. Byly na ní mokré louže a kousky roztrhaných šatů.

»Miki, milý brachu, jsem ti velmi zavázán,«
pravil.

KAPITOLA XXII.

Příštího rána Challonerova výstroj tří spřežení a čtyř mužů vyrazila k severozápadu do krajiny Sobího jezera na cestu do jeho nové stanice při ústí Cochranu. Za hodinu potom vyjel Challoner přímo na západ s lehkými saněmi a spřežením pěti psů k Jacksonovu Kolenu. Za ním následoval jeden z Mac Donnellových Indiánů se spřežením, jež mělo dopravit Nanettu do Fort O'God.

Nespatřil již Duranta a Grouse Pieta a přijal výklad Mac Donnellův, že nepochybně opustili stanici krátce po svém útoku na něj v chatě. Bezpochyby bylo jejich zmizení urychleno skutečností, že hlídka Královské severozápadní jízdní policie na cestě do Yorské faktorie byla toho dne očekávána ve Fort O'God.

Teprve v konečném okamžiku odjezdu byl Miki přiveden z chaty a uvázan k oji Challonerových saní. Když uzřel pět psů, dřepících na svých zadcích, ztuhl a staré vrčení zdvihlo se mu v hrdle. Z chlácholivých slov Challonerových rychle pochopil, že tato zvířata nejsou ne-

přátelé a z dosti podezřívavé snášlivosti k nim se v něm velmi brzy vyvinul o ně nový zájem. Bylo to krotké spřežení, odchované na jihu a bez příměsi vlčí krve.

Události se sběhly tak rychle a tak živě v Mikiově životě za minulých čtyřadvacet hodin, že mnoho mil potom, co opustili Fort O'God, byly jeho smysly v neklidném stavu očekávání. Jeho mozek byl naplněn zmatkem podivných a vzrušujících obrazů. Velmi daleko vzadu a skoro nezřetelné byly obrazy věcí, jež se udály, než byl uvězněn Jacquesem Le Beauem. Dokonce i vzpomínka na Neewu bledla pod vzrušením událostí v chatě Nanettině a ve Fort O'God. Obrazy, jež nyní poznamenávaly svou cestu jeho mozkiem, byly obrazy lidí a psů a mnoha jiných věcí, jichž nikdy před tím nespatriil. Jeho svět přetvořil se náhle v zástup Henri Durantů, Grouse Pietů a Jacquesů Le Beauů, dvounohých zvířat, která jej bila kyji a div nezabila a jež jej přiměla k boji, aby zachoval si život v těle. Okusil jejich krve ve své pomstě. A měl se před nimi nyní na pozoru. Obrazy mu pravily, že jsou všude. Mohl si je představit tak bez počtu jako vlky a jako je viděl stěsnané okolo veliké klece, v níž zabil vlčáka.

V celém tomto vzrušeném a pokřiveném světě byl jen jeden Challoner, jedna Nanetta a jedno dítě. Všecko ostatní byla neladná směs nejistoty a temné hrozby. Dvakráte, když Indián se dostal těsně za ně, Miki se otočil s divým zavrčením. Challoner ho pozoroval a chápal.

Z obrazů v jeho mozku jeden vyvstával nade všechny ostatní, určitý a nezakalený, a to byl

obraz Nanettin. Ano, dokonce i nad samého Challonera. Žilo v něm povědomí jejích jemných rukou; jejího sladkého, lahodného hlasu; vůně jejích vlasů, šatů a těla — jejího *ženství*; a částí ženy — jako ruka je částí těla — bylo dítě. Právě této části Mikiho nemohl Challoner pochopiti a mátna jej, když rozdělali tábor oné noci. Seděl dlouho vedle ohně, pokoušeje se vyvolati staré kamarádství ze dnů Mikiova dětství. Ale setkal se pouze s částečným zdarem. Miki byl umíněný, každý nerv v jeho těle, zdálo se, byl na ostří. Opět a opět se díval k západu a po každé, když větril v onom směru, ozvalo se tiché zakňučení v jeho hrdle.

Té noci, s pochybností v srdci, Challoner jej uvázal blízko stanu pevným provazem z kozlí kůže.

Dlouhý čas poté, co Challoner odešel na lože, seděl Miki na zadku těsně u smrku, k němuž byl přivázán. Bylo asi deset hodin a noc byla tak tichá, že zapraskání zmírajícího uhle v ohni bylo jeho uším jako prásknutí bičem. Mikiovy oči byly dokořán otevřeny a na stráži. Blízko zvolna hořících kmenů mohl rozeznati nehybnou postavu spícího Indiána, zahaleného do tlustých pokrývek. Za ním vyhrabali si sáňoví psi své pelechy ve sněhu a byli tiše. Měsíc byl skoro přímo nad hlavou a míli či dvě odtud obrátil vlk svůj čumák k jeho jasné záři a vyl. Tento zvuk jako vzdálený volající hlas dodal nového ohně rostoucímu vzrušení v Mikiově krvi. Obrátil se směrem k žalujícímu hlasu. Chtěl zavolat v odpověď. Chtěl zdvihnouti svou hlavu a zavýt na lesy, měsíc a hvězdami rozsvícené nebe. Ale

jeho čelisti pouze zaklapaly a podíval se na stan, v němž spal Challoner. Spustil se na břicho do sněhu. Ale jeho hlava byla stále na stráži a naslouchala. Měsíc začal již svůj sestup k západu. Oheň dohořel, takže kmeny byly pouze mdlý a dřímající žár; ručička Challonerových hodinek přešla půlnoc a Miki stále ještě zíral široce rozevřenýma očima a byl neklidný vzrušením z věci, jež na něj doléhala. A pak konečně *Volání*, jež k němu přicházelo z noci, jej ovládlo a on přehryzal provaz ve dvě. Bylo to volání Ženy — Nanetty a dítěte.

Jsa na svobodě, Miki očichával okraj Challonerova stanu. Jeho hřbet se prohnul. Ohon měl schlíplý. Věděl, že v této hodině zrazuje pána, na nějž čekal tak dlouho a jenž žil tak živě v jeho snech. Nebylo to usuzování, nýbrž pudový tlak skutečnosti. Chtěl se vrátit. Toto přesvědčení hořelo nejasně v jeho mozku. Ale teď — tuto noc — musí odejít. Odplížil se do tmy. Kradmo jako liška bral se mezi spícími psy. Narovnal se teprve, když byl čtvrt míle od tábora, a spěchal pak na západ jako šedý a prchající stín pod světlem měsíce.

Ve způsobu jeho chůze nebylo váhání. Jsa prost bolesti svých ran, silných údů, hlubokých plic jako nejsilnější vlk lesů, běžel dále bez únavy. Králíci, kteří uskakovali s jeho stezky, nepřiměli ho, aby se zastavil; ani silný zápach kuny kanadské skoro pod jeho nosem neodchýlil ho na stopu s jeho stezky. Bažinou i hlubokým lesem, přes jezero i proud, napříč otevřenými, pustými i spálenými mýtinami jeho neomylný orientační smysl vedl jej dále. Jednou se zasta-

vil, aby se napil, kde rychlý proud potoka udržoval vodu otevřenou. I to se jen spěšně nalokal — a pádil dále. Měsíc sestupoval níže a níže, až klesl v zapomenutí. Hvězdy počaly blednouti. Malé zmizely a veliké byly ospalé a matné. Veliké, sněhové přízračné šero sneslo se na lesní svět.

Za šest hodin od půlnoci do svítání urazil třicet pět mil.

A pak se zastavil. Spustiv se na břicho vedle balvanu na vrcholu hřebene, pozoroval, jak se rodí den. Se slintajícími čelistmi a těžkým oddechováním odpočíval, až konečně mdlé zlato zimního slunce počalo barviti východní nebe. A pak přišly první paprsky živého slunečního svitu, vyrážející nad východními hradbami jako záblesky děl z opevnění, a Miki se zdvihl na nohy a obzíral jitřní zázrak svého světa. Za ním ve vzdálenosti padesáti mil byla Fort O'God; před ním chata — dvacet mil odtud. Obrátil se k chatě, sestupuje s hřebenu.

Jak mil mezi ním a chatou více a více ubývalo, cítil opět cosi z oné sklíčenosti, která jej jímala u Challonerova stanu. A přece to bylo jiné. Proběhl svou dráhu. Poslechl volání. A teď, na konci, byl jat bázní, jaké bude jeho uvítání. Neboť v chatě usmrtil muže — a muž ten náležel ženě. Jeho postup byl čím dále tím váhavější. Poledne shledalo jej pouze půl míle od domova Nanetty a dítěte. Jeho bystré nozdry zachytily slabý dech kouře ve vzduchu. Nesledoval ho, nýbrž kroužil jako vlk, přicházeje kradmo a nejistě, až posléze vyhlédl na malou paseku, kde proň začal existovati nový svět. Uzřel

klec ze stromků, v níž jej věznil Jacques Le Beau; dveře oné klece byly stále ještě otevřeny, jak je zanechal Durant ukradnuv jej; viděl rozrytý sníh, kde skočil na člověka-zvíře — a zakňučel.

Pohlížel na dveře chaty — a dveře byly dokořán otevřeny. Nemohl viděti života, ale mohl jej *čichati*. A kouř zdvíhal se z komína. Plížil se otevřeným prostranstvím. Ve způsobu jeho chůze bylo nízké pokoření — žádost za milost, ukřivdil-li, modlitba k bytostem, jež zbožňoval, aby nebyl odehnán.

Přišel ke dveřím a nahlédl dovnitř. Pokoj byl prázdný. Nanetta tam nebyla. Pak jeho uši střelhbitě se obrátily vpřed a jeho tělo se náhle napialo a on naslouchal, naslouchal, *naslouchal* tichému, broukavému zvuku, přicházejícímu z kolébky. Polykal usilovně; velmi slabé zakňučení zdvihlo se mu v hrdle a jeho drápy se slabým *tap, tap, tap* přeběhly po podlaze a on nadzdvihl svou velikou hlavu nad okraj postýlky. Dítě bylo tu. Políbil je svým teplým jazykem — právě jednou — a pak s druhým hlubokým oddychnutím lehl si na podlahu.

Uslyšel kroky. Nanetta vešla s plným náručím pokrývek; zanesla je do menšího pokoje a uzřela jej teprve, když se vrátila. Na okamžik hleděla vyjeveně. Pak se zvláštním slabým výkřikem běžela k němu; a znova cítil její paže kolem sebe; a štěkal jako štěně s čumákem na jejích prsou a Nanetta se smála a vzlykala a v kolébce dítě se kopalo, kvívalo a zdvíhalo své drobné nožky v mokasínech do vzduchu.

»*Ao-ú tap-wa-mukun*« (»Když čert odejde, nebe přijde«), říkají Creeové. A se smrtí Le Be-
 aua, jejího manžela, odešel čert ze života pro
 Nanettu. Byla krásnější než kdy předtím. Nebe
 bylo v tmavé, čisté záři jejích očí. Nebyla více
 jako pes pod kyjem a bičem hrubého člověka a
 ve znovuzrození své duše byla slavná. Mladí se
 jí vrátilo — když byla osvobozena z tísnivého
 jha. Byla šťastna. Šťastna svým dítětem, svobo-
 dou, sluncem a hvězdami, zářícími opět pro ni;
 a novou nadějí, největší hvězdou ze všech. Opět
 v noci onoho prvního dne svého návratu Miki
 se k ní připlazil, když česala své krásné vlasy.
 Rád kladl do nich svůj čenich; měl rád jejich
 sladkou vůni; rád kladl svou hlavu na kolena a
 cítil, jak jej dusí. A Nanetta jej pevně objíma-
 la, právě jako objímala dítě, neboť Miki jí při-
 nesl svobodu, naději a život. Co se stalo, nebylo
 více truchlohrou. Byla to spravedlnost. Bůh po-
 slal Mikiho, aby učinil pro ni, co by byl učinil
 otec nebo bratr.

A druhé noci potom, když Challoner přišel
 časně za tmy, stalo se, že Nanetta měla své vlasy
 rozpuštěny tímž způsobem; a Challoner, vida ji
 takto s odleskem svitu lampy v očích, cítil, že
 svět se mu začal náhle pod nohama rychle to-
 čiti — že po všechna svá léta pracoval k této
 hodině.

KAPITOLA XXIII.

S příchodem Challonerovým do chaty Nanetty Le Beauové nebylo více ve světě soumráčeného stínu pro Mikiho. Nepromyslíl úplně tohoto divu ani neměl předtuchy, pokud se týče budoucnosti. Žil v přítomnosti — ve vzácných hodinách, v nichž všechny bytosti, jež kdy miloval, byly pospolu. A přece daleko vzadu v jeho paměti oněch věcí, jež hluboko mu vrostly do duše, byl obraz medvěda Neewy; Neewy, jeho druha, jeho bratra, jeho spolubojovníka v mnoha bojích, a on myslil na chladnou a sněhem zavátou jeskyni na vrcholu hřebene, v níž se Neewa pohroužil v onen dlouhý a tajemný spánek, který byl tolik podoben smrti. Ale přece žil v přítomnosti. Hodiny se prodlužovaly ve dni a Challoner stále ještě neodcházel a ani Nanetta neodešla s Indiánem do Fort O'God. Indián se vrátil s lístkem Mac Donnellovi, v němž Challoner oznamoval faktorovi, že plíce dítěte nejsou jaksi v pořádku a že nemůže cestovati, leda až se oteplí počasí, jež bylo velmi studené. Žádal, aby poslal zpět Indiána s jistými zásobami.

Přes hroznou zimu, jež následovala po zrození nového roku, rozbil Challoner svůj stan na pokraji lesa, sto loket od chaty a Miki rozdělil svůj čas mezi chatu a stan. Byly to proň slavné dni. A pro Challonera — —

Miki jaksi viděl, ač mu bylo nemožno pocho-
pit. Jak se dni prodlužovaly v týden a týden ve
dva, bylo cosi v záři Nanettiných očí, čeho tam
nikdy dříve nebývalo, a v sladkosti jejího hlasu
bylo nové vzrušení a v jejích modlitbách večer-
ních vděčnost za novou a velikou radost.

A pak jednoho dne Miki vzhlédl s místa, kde
ležel vedle dětské kolébky, a spatřil Nanettu
v náručí svého pána s obličejem obráceným
vzhůru k němu a očima naplněnými slávou
hvězd a Challoner cosi říkal, co změnilo její
tvář v tvář andělskou. Miki byl zmaten. A byl
ještě více zmaten, když Challoner přistoupil od
Nanetty ke kolébce a přivinul dítě do náručí; a
žena — patříc chvilku na oba oním podivuhod-
ným pohledem svých očí — pojednou zakryla
si tvář rukama a zavzlykala. V Mikiově hrdle
zdvihlo se poloviční zavrčení, ale v tu chvíli
Challoner ovinul též svou paži kolem Nanetty
a Nanetta objala svýma pažema jej i dítě a vzly-
kala cosi, v čem se Miki za živý svět nemohl vy-
znati. A přece věděl, že nesmí vrčeti ani napad-
nouti. Cítil podivuhodné vzrušení nové věci, jež
přišla do chaty; usilovně polykal a díval se. Za
chvilku potom klečela Nanetta vedle něho a ob-
jíkala jej svýma pažema právě tak, jako jimi
objala muže. A Challoner tančil jako hoch —
cukruje se s děckem v náručí. Pak se také spu-
stil na zemi vedle Mikiho a křičel:

»Bože! Miki — *mám rodinu!*«

A Miki se snažil pochopiti.

Oné noci po večeři spatřil Challonera, jak rozplétá a češe Nanettiny krásné vlasy. Smáli se jako dvě šťastné děti. Miki se snažil ještě usilovněji, aby pochopil.

Když Challoner se vzchopil k odchodu do svého stanu na kraji leasa, vzal Nanettu do náručí, políbil ji a pohladil po lesklých vlasech; a Nanetta vzala jeho tvář do rukou, smála se a skoro plakala radostí.

Potom Miki *pochopil*. Věděl, že štěstí přišlo ke všem, kdož byli v oné chatě.

Teď, kdy se jeho svět uspořádal, jal se Miki znova lovit. Vzrušení stezky se mu vrátilo a jeho toulky z chaty byly čím dále tím vzdálenější. Sledoval opět starou pašovou trať Le Beauovu. Ale pasti byly nyní spuštěny. Ztratil velmi mnoho ze své staré opatrnosti. Žtučněl. Necítil více nebezpečí v každém závanu větru. Bylo to třetího týdne Challonerova pobytu v chatě v den, jenž znamenal konec studeného období a začátek teplého počasí, když Miki přišel na starou smrtící past v bažině plných deset mil od paseky. Le Beau ji nasadil na rysa, ale nic se netklo v nadidla, jež tvořil kousek sobího masa, mrazem ztvrdlého jako skála. Zvědavě počal je Miki očichávati. Nebál se více nebezpečí. Hrozba zmizela z jeho světa. Okusoval. Zatáhl — a kmen se s rachotem zřítíl, aby mu přerazil hřbet. Minul se ho jen o kousek. Dvacet čtyři hodiny držel jej bez pomoci a zmrzačeného. Pak, když byl zápasil po všechny ony hodiny, vyvlekl se zpod něho. Se stoupající teplotou na-

padalo měkkého sněhu, jenž pokryl všechny stopy a stezky. Tímto sněhem se Miki vlekl, zanechávaje stezku podobnou stezce vydry v blátě, neboť jeho zadek byl ochromen. Nebyl mu přeražen hřbet; byl však dočasně ochromen ranou a vahou kmene.

Bral se směrem k chatě, ale každá stopa, o niž se pošinul kupředu, byla naplněna mukou a jeho postup byl tak pomalý, že za hodinu neušel více než čtvrt míle. Druhá noc shledala jej méně než dvě míle od smrtící pasti. Odvlekl se pod ochranu houští a ležel tam až do svítání. Po celý ten den se nehnul. Příštího dne, čtvrtého od doby, kdy opustil chatu, aby lovil, nebyla bolest v jeho hřbetě tak veliká. Ale mohl se vléci sněhem jen několik loket bez zastávky. Opět přál mu dobrý duch lesů, neboť dopoledne přišel na mrtvolu jelena, zabitého a zčásti sežraného vlky. Maso bylo zmrzlé, ale on je hltavě hryzl. Pak si našel skrýš pod spoustou skácených stromových vrcholků a dalších deset dní ležel mezi životem a smrtí. Byl by zemřel, kdyby nebylo bývalo jelena. K mrtvole se dovedl dovléci někdy každodenně, někdy každého druhého dne a zachoval se před smrtí hladem. Byl konec druhého týdne, než mohl dobře stát na nohách. Patnáctého dne se vrátil k chatě.

Na kraji paseky padla naň znenáhla předtucha veliké změny. Chata tu byla. Nebyla nijak rozdílná od chaty, jak byla před patnácti dny. Ale z komína nevystupoval kouř a okna byla bílá mrazem. Kolem ní ležel sníh čistý a bílý jako neposkvrněný rubáš. Razil si váhavě cestu pasekou ke dveřím. Nebylo tu stop. Navátý

sníh se vysoko navršil na prahu. Zakňučel a zaškrábal na dveře. Nebylo odpovědi. A neuslyšel zvuku.

Vrátil se na kraj lesa a čekal. Čekal po celý ten den, popocházeje občas k chatě a čichaje kolem ní, aby se ujistil, že se nezmýlil. Když přišla tma, vyhloubil si lože v čerstvém sněhu těsně u dveří a ležel tu po celou noc. Den přišel zase, šedý a prázdný, a stále ještě nestoupal z komína kouř a neozýval se zvuk z vnitřku stěn sroubených z klad a on konečně poznal, že Chaltoner, Nanetta i dítě odešli.

Ale byl pln naděje. Nenaslouchal více, až se ozve zvuk z vnitřku chaty, nýbrž dával pozor a naslouchal, zda přijdou z lesa. Konal krátká pátrání, honě brzy na této, brzy na oné straně chaty, očicháváje marně čerstvý a bezestopý sníh a zkoumaje občas celé minuty vítr. Odpoledne se zoufale schlíplým tělem zašel hlouběji do lesa, aby ulovil králíka. Když zabil a snědl svou večeři, vrátil se opět a spal druhou noc v pelechu vedle dveří. Zůstal ještě třetí den a třetí noc a třetí noci slyšel vlky výti pod jasným a hvězdami naplněným nebem a ozval se prvním svým pláčem — toužebným, žalostným pláčem, jenž se zdvihl naříkavě z paseky; byla to žádost po jeho pánu, Nanettě a dítěti. Nebyla to odpověď vlkům. V jeho notě byla chvějná bázeň, výraz věci, jež vyrostla v beznadějnost.

A nyní snesla se na něj osamělost, větší než každá osamělost, kterou kdy poznal. Così, zdálo se, šeptalo jeho psímu mozku, že všechno, co viděl a procítil, bylo pouhým snem a že se octl zase tváří v tvář svému starému světu, jeho ne-

bezpečím, jeho nesmírné a srdcervoucí prázdnotě, jeho opuštěnosti a neustálému zápasu o bytí. Jeho pudy, zeslabené zbožňováním obyvatel chaty, byly opět bystré a živé. Cítil opět ostré vzrušení nebezpečenství, jež přichází z *osamělosti*, a jeho stará opatrnost padla na něj, takže čtvrtého dne se plížil na okraji paseky jako vlk.

Páté noci nespal na pasece, nýbrž našel si hromadu kmenů skácených větrem na míli hluboko v lese. Té noci měl podivné a neklidné sny. Nesnil o Challonerovi ani o Nanettě a děcku, ani o zápase a nezapomenutelných věcech, jež spatřil na stanici. Snil o vysokém a pustém hřbetu, zavátém hluboko sněhem, a o jeskyni, jež byla tmavá a hluboká. Byl opět se svým bratrem a kamarádem z minulých dnů — medvědem Neewou. Snažil se ho probudit a mohl cítit teplo jeho těla a slyšet jeho ospalé, odpírající chrochtání. A pak později bojoval opět v ráji černých rybízů a s Neewou utíkal o život před rozzuřenou medvědicí, jež vpadla do jejich žlebu. Když se náhle vzbudil z těchto snů, chvěl se a jeho svaly byly napiaty. Zavrčel v temnotě. Jeho oči byly koulemi pátravého ohně. Zakňučel tiše a toužebně v oné temné jámě pod hromadou břeven a naslouchal také chvíli, neboť myslel, že by Neewa mohl odpovědět.

Měsíc po oné noci zůstával poblíž chaty. Aspoň jednou každý den a někdy také v noci vracíval se na paseku. A častěji a častěji myslel na Neewu. Záhy v březnu přišlo *Tiki-Swao* (Veliké tání). Týden svítilo slunce bez mráčku na nebi. Vzdúch byl teplý. Sníh měkl pod nohou a na slunných stranách svahů a hřbetů tál v řinoucích se potůč-

cích nebo valil se dolů v »sesutích«, jež byla drobnými lavinami. Svět se zachvíval novým vzrušením. Bil vzrůstajícím srdečním tepem jara a v Mikiově duši vstávala zvolna nová naděje, nový dojem, nové vnuknutí, jež bylo vzrušujícím nutkáním podivuhodného pudu. *Neema se nyní probudí!*

Přišlo mu to konečně jako hlas, jemuž mohl rozuměti. Řinoucí se hudba vzrůstajících proudů mu to zpívala; slyšel to v teplých větrech, jež nebyly více naplněny dechem zimy; zachycoval to v nových vůních, jež vstávaly ze země; čichal to ve vlhké, sladké vůni černé lesní půdy. Věc jej rozechvívala. Volala jej. A on *věděl!*

NEEWA SE NYNÍ PROBUDÍ!

Poslechl volání. Bylo v povaze věcí, že žádná moc menší než hmotná síla nemohla ho zadržeti. A přece necestoval tak, jako cestoval z Challoverova tábora do chaty Nanetty a dítěte. Tam to byl určitý předmět, něco, čeho bylo třeba dosíci, něco, co jej pobádalo k bezprostřednímu provedení. Nyní věc, která jej vábila, byla zprvu neodolatelný *popud*, ne skutečnost. Dva nebo tři dni jeho stezka na západ byla bludná a neurčitá. Pak se napřímila a časně zrána pátého dne vyšel z hlubokého lesa na pláň a napříč touto plání uzřel táhnoucí se hřbet. Dlouho zíral přes rovné prostranství, než pokračoval v cestě.

V jeho mozku jasnily se obrazy Neewovy víc a více. Kolem a kolem vzato zdálo se, že odešel teprve včera nebo předevčírem s onoho hřbetu. Tenkrát byl zavát sněhem a šedé, hrozné temno sneslo se na zemi. Nyní bylo tu jen málo sněhu, slunce svítilo a nebe bylo opět modré. Šel dále

a věřil podél úpatí hřbetu; nezapomněl cesty. Nebyl rozčilen, neboť čas přestal míti pro něj určitý význam. Včera sestoupil s onoho hřbetu a dnes se vracel. Šel přímo k ústí Neewova doupěte, jež bylo nyní nezakryto, a strčil do něho hlavu a plece a věřil. Ach! ale byl to ospalec ten líný medvěd! Stále ještě spal. Miki mohl jej ucítiti. Naslouchaje dobře, mohl jej *slyšeti*.

Přešel nízkou sněhovou závějí, jež se nahromadila v šíji jeskyně a vstoupil důvěřivě do tmy. Slyšel tiché, ospalé zachrochtání a veliký vzdech. Klopýtl téměř o Neewu, jenž změnil své lože. Neewa opět zachrochtal a Miki zakňučel. Strčil čumák do Neewova čerstvého, nového jarního kabátu z kožišiny a dočichal se až Neewova ucha. Vzato kolem a kolem, bylo to teprve včera! A vzpomněl si nyní na všecko! Štípl tedy náhle Neewu svými zuby ostře do ucha a zaštěkal pak oním tichým, hrdelným způsobem, jemuž Neewa vždy rozuměl.

»Probud' se, Neewo,« pravilo to vše. »Probud'! Sníh zmizel a je tam dnes venku pěkně. *Probud' se!*«

A Neewa protahuje se zívem na celé kolo.

KAPITOLA XXIV.

Meshaba, starý Cree, seděl na slunné straně skály na výslunném svahu, s něhož byl rozhled nahoru i dolů po údolí. *Meshaba* — jenž byl nazván před mnoha, mnoha lety *Obrem* — byl velmi stár. Byl tak stár, že ani faktorovy knihy tam ve Fort O'God neměly záznamu o jeho narození; také ne staniční knihy v Albany House nebo v Cumberland House, Norway House nebo ve Fort Churchill. Snad dále na sever u jezera La Biche, ve staré Fort Resolution nebo ve Fort Mac Pherson bylo by bývalo lze najíti nějakou jeho stopu. Jeho kůže byla vrásčitá a zvětralá jako suchá kozlí kůže a po hnědé, hubené tváři padaly mu sněhobílé vlasy k ramenům. Jeho ruce byly tenké, i jeho nos byl tenký hubeností stáří. Ale jeho oči byly stále ještě jako tmavé granáty a po větší část století uchovala se jejich schopnost zraková nezkalena.

Těkaly nyní údolím. Za zády *Meshabovými*, míli cesty na druhé straně hřebenu, byla chata starého trapera, kde žil sám. Zima byla dlouhá

a studená a ve své radosti z příchodu jara vystoupil Meshaba na hřeben, aby se vyhříval na sluníčku a porozhlédl po měnicím se světě. Hodinu putovaly jeho oči nahoru a dolů údolím jako oči starého, ostražitého jestřába. Tmavý smrkový a cedrový les vroubil vzdálenou stranu údolí; mezi ním a hřebenem táhla se lučinatá pláň — pokrytá ještě místy tajícím sněhem, jinde opět beze sněhu a zářící, mdlé zelená v slunečním světle. S místa, kde seděl, mohl Meshaba viděti také skalnatý svah hřbetu, jenž vybíhal do pláně sto loket odtud. Ale tento ho nezajímal. ledaže kdyby nebyl býval v jeho zorné čáře, byl by mohl viděti míli dále údolím.

V oné hodině, kdy se díval jako sfinx, zatím co kouř se zvolna vinul do výše z jeho černé dýmky, viděl Meshaba život. Půl míle od místa, kde seděl, vyšlo z lesa stádo sobů a zašlo do nevelmi vzdálené rozlohy nízkého křoví. Nevzrušili jeho staré krve touhou po zabíjení, neboť vzadu na jeho chatě bylo již pověšeno čerstvé tělo. Ještě dále odtud spatřil bezrohého losa, tak podivného ve své jarní ošklivosti, že pergamenová kůže jeho tváře praskla na půl okamžiku úsměvem a z úst se mu ozvalo tiché a uznalé zachrochtání; neboť Meshaba přes své stáří podržel stále smysl pro humor. Jednou uviděl vlka, dvakrát lišku a nyní spočinuly jeho oči na orlu vysoko nad jeho hlavou. Meshaba nebyl by sestřelil onoho orla, neboť rok co rok zůstával na živu jako on a vždycky se vznášel v slunci, když přišlo jaro. Meshaba tedy zachrochtal pozoruje ho a byl rád, že Upisk nezemřel v zimě.

»*Kata y ati sisem,*« zašeptal sám k sobě s pověřivou září ve svých ohnivých očích. »Žili jsme dlouho spolu a je souzeno, abychom zemřeli spolu, ó Upiskku. Jaro mnohokráte nám přišlo a brzy tmavá zima pohltí nás navždy.«

Jeho oči zvolna se přenesly jinam a spočinuly na svahu hřebene, jenž mu zamezoval výhled. Srdce mu pojednou v těle zabušilo; dýmka mu vypadla z úst do ruky; a on hleděl upřeně ani se nehýbaje, hleděl, jako by byl z kamene.

Na plochem prostranství, ozářeném sluncem, ne více než osmdesát nebo devadesát loket odtud, stál mladý, černý medvěd. V teplé záři slunečního svitu leskl se medvědův jarní kabát jako hlazený černý jantar. Ale náhlé objevení medvěda neudivilo Meshaby. Byla to skutečnost, že jiné zvíře stálo bok po boku s Wakayooem a že to nebyl bratrský medvěd, nýbrž ohromný vlk. Zvolna zdvihla se jedna z jeho tenkých rukou k očím a on si vytíral cosi podivného, co, jak myslil, jistě šálo jeho zrak. Za celých svých osmdesát a několik let nepoznal vlka, který by se takto přátelil s medvědem. Příroda je učinila nepřáteli. Příroda určila předem, že jejich nenávist bude nejhlubší nenávist lesů. Proto Meshaba na chvíli nevěřil svým očím. Ale v příštím okamžiku uviděl, že zázrak se skutečně stal. Neboť vlk se k němu obrátil bokem a *byl to vlk!* Ohromné, kostnaté zvíře, jež sahalo Wakayoovi, medvědovi, po plece; veliké zvíře s velikou hlavou a — —

Tehdy Meshabovo srdce znova zabušilo, neboť ocas vlčí je veliký a chvostnatý na jaře a ohon tohoto zvířete byl tak bez srsti jako ocas bobří!

»Ohne moosh!« vydechl Meshaba lapaje dech -- »pes!«

Zdálo se, že se zvolna do sebe zatahuje, plíže se dozadu. Jeho puška stála právě mimo dosah na druhé straně skály.

Na druhém konci oněch osmdesáti nebo devadesáti loket stáli Neewa a Miki, mhourajíce v jasném slunečním světle s ústím jeskyně, v níž Neewa spal tolik měsíců, právě za sebou. Miki byl zmaten. Opět se mu zdálo, že teprve včera a ne před měsíci zanechal v onom doupěti Neewu, jenž spaním div nepřišel o svou línou hlavu. A nyní, když se k němu vrátil po své vlastní kruté zimě v lesích, byl ohromen, shledav Neewu tak velikým. Neboť Neewa rostl stále po dobu svého čtyřměsíčního spánku a byl o polovici větší než tenkrát, když se oddal spánku. Kdyby byl mohl Miki mluvití creejským jazykem a kdyby mu byl dal Meshaba příležitost, byl by možná vyložil situaci.

»Vidíte, pane Indiáne,« — byl by asi řekl — »toto medvědí mládě a já byli jsme kamarády skoro od času, kdy jsme se narodili. Muž jménem Challoner svázal nás po prvé spolu, když tadyhle Neewa byl právě asi tak velký jako vaše hlava a trochu jsme se spolu rvali, než jsme se řádně seznámili. Pak jsme se ztratili a potom jsme žili ve shodě jako bratři; a měli jsme hodně žertovných i rozčilujících příhod za celé poslední léto, až konečně, když přišlo chladné počasí, Neewa vystopoval tuto díru v zemi a líný dareba oddal se spánku na celou zimu. Nechci se zmiňovati o tom, co se dalo se mnou v zimě. Bylo toho hodně. Tohoto jara tedy měl jsem vuuknutí,

že je asi čas pro Neewu, aby vyprášil pavučiny ze své pošetilé hlavy, a vrátil jsem se. A — zde jsme! Ale řekněte mně toto: *Co činí Neewu tak velikým?*«

Tato myšlenka aspoň — velikost Neewova — naplňovala hlavu Mikiovu v přítomném okamžiku. A Meshaba, místo aby věnoval pozornost výkladu, sahal po své pušce — zatím co Neewa svým větrícím hnědým čenichem vdechoval podivný zápach. Z oněch tří Neewa neviděl ničeho, čemu by se bylo v situaci samé podivovati. Když šel spat před půl pátým měsícem, byl Miki po jeho boku; a dnes, když se probudil, byl Miki ještě po jeho boku. Půl pátá měsíce proň ničeho neznamenal. Mnohokrátě on a Miki šli spat a probudili se spolu. Pokud se týkalo celého jeho vědomí času, mohlo to býti docela poslední noci, co upadl v spánek.

Jediná věc, jež Neewu nyní rušila, byl onen podivný zápach, jež zachytil ve vzduchu. Pudově jej pojal jako hrozbu — aspoň jako něco, čeho by byl raději nečichal než čichal. Odvrátil se tedy s varovným řevem, svědčícím Mikiovi. Když Meshaba vyhlédl za krajem skály, očekáváje snadnou ránu, spatřil jen, jak se oba mihli mizejíce. Vypálil rychle.

Mikiovi a Neewovi vybavila rána z pušky a naříkavý hvizd kulky nad jejich zády vzpomínku na množství věcí a Neewa dal se s nahrbenými zády a sklopenýma ušima do běhu, jenž donutil Mikiho k prudkému úprku aspoň míli. Pak se Neewa zastavil, hlasitě funě. Jelikož neměl ničeho k jídlu po třetinu roku a byl sláb dlouhou nečinností, běh učinil jej málem ne-

schopným činnosti. Trvalo několik minut, než mohl nabrati dosti dechu, aby zachrochtal. Miki zatím jej pečlivě očichával od trupu k čumáku. Zřejmě nescházelo ničeho, neboť na konec potěšen zaštěkl slabě a přes svou velikost a důstojnost zvětšeného věku jal se skákali kolem Neewy způsobem, jenž důrazně vyjadřoval jeho radost z probuzení kamarádova.

»Byla to po čertech osamělá zima, Neewo, a mám báječnou radost z toho, že tě zas vidím na nohách,« pravila jeho tatrmanství. »Co učiníme? Půjdeme na lov?«

Zdálo se, že tato myšlenka tane Neewovi na mysli, neboť zamířil přímo vzhůru údolím, až přišli na otevřenou bažinu, kde se jal pátrati po obědě z kořínků a trávy; a pátraje chrochtal — chrochtal svým starým, družným, mláděcím způsobem. A Miki lově s ním, shledal, že znova zmizela osamělost z jeho světa.

KAPITOLA XXV.

Mikimu a Neewovi nezdálo se nic neobyčejného ve skutečnosti, že jsou opět spolu a že jejich kamarádství se obnovilo. Ačkoli v měsících jeho zimního spánku Neewovo tělo vzrostlo, mysl jeho nezměnila svých vzpomínek neb obrazů. Neprošla spoustou vzrušujících událostí, podobných dějům, jež Mikimu učinily zimu pohnutou, a Neewa tedy přijal novou situaci nanejvýš zběžně. Krmil se dále, jako by se nebylo v minulých čtyřech měsících nic neobyčejného událo, a když první hlad pozbyl své naléhavosti, upadl do svého starého zvyku. Vzhlížeje k Mikimu jako vůdci. A Miki upadl do starých zvyklostí, jako by byl uplynul v jejich bratrství jen den nebo týden, a ne čtyři měsíce. Je možno, že se mocně snažil povědět Neewovi, co se stalo. Aspoň jistě měl onu touhu — dát mu vědět, jakým zvláštním způsobem našel svého starého pána Challo-nera a jak ho zase ztratil. A také jak našel ženu Nanettu a děťátko Nanettu a jak dlouho s nimi žil a miloval je, jak nikdy nic jiného na zemi nemiloval.

Byla to stará chata daleko na severovýchodě, jež ho nyní vábila — chata, v níž žila Nanetta a dítě; a k této chatě lákal Neewu v prvních dvou týdnech jejich lovu.' Necestovali rychle, hodně pro Neewovu žravou jarní chut a skutečnost, že vyžadovalo devíti desetin z jeho hodin bdění, aby se udržoval pln podobné píce jako kořínků, nalévajících se pupenů a trávy. V prvním týdnu stal se Miki buď beznadějným neb omrzelým ve svém lovu. Jednoho dne zabil pět králíků a Neewa z nich snědl čtyři a chrochtal jako prasátko po dalších.

Stával-li Miki v úžase a hrůze nad Neewovou chutí za dnů jejich dětství před rokem, nyní byl více než ohromen, neboť ve věci žrádla byl Neewa bezedná jáma. Na druhé straně byl dovedivější než kdy dříve a v jejich zápasech byl skoro více než roveň Mikimu, jsa téměř dvakrát tak těžký. Velmi brzy si osvojil zvyk využívatí této své převahy v tíži a v neočekávaných okamžicích skákal na Mikiho a přitiskl ho k zemi, při čemž jeho tučné tělo jej zavalilo jako ohromná, měkká poduška a jeho tlapy jej držely, až se někdy Miki stěží mohl pohnouti. Občas, tiskna jej k sobě v tomto objetí, kutálel se znova a znova, při čemž oba vrčeli a tropili povyk jako v smrtelném zápase. Tato hra, ačkoli byl doslova psem vespod, těšila Mikiho, až jednoho dne se skutáleli přes okraj hluboké rokle a zřítily se jako psi a medvědí lavina na dno. Dlouhý čas potom se Neewa nekutálel se svou obětí. Kdykoli chtěl však Miki skončiti zápas, potřeboval jen ostře štípnouti Neewu svými dlouhými tesáky a medvěd se rozmotal a skočil na

nohy jako pero. Měl nanejvýš vážný respekt k Mikiovým zubům.

Ale Mikiovy největší hodiny radosti byly, když se Neewa vztyčil jako člověk. Pak byla opravdová rvačka. A jeho největší hodiny omrzlosti byly, když se Neewa natáhl na stromě, aby si zdříml.

Byl začátek třetího týdne, než přišli jednoho dne k chatě. Nebylo v ní změny a Mikiovo tělo podkleslo bezútěšně, když spolu s Neewou na ni popatřil s pokraje paseky. Žádného kouře, žádné známky života a okno bylo nyní rozbito — možná že zvědavým medvědem nebo rosomákem. Miki popošel k oknu a zdvihl se na ně, čichaje dovnitř. *Zápach* byl stále ještě tu — tak slabý, že jej mohl právě jen objeviti. Ale to bylo vše. Veliká světnice byla prázdná vyjma kamna, stůl a několik kusů hrubého nábytku. Jinak všechno zmizelo. Třikrát nebo čtyřikrát v příští půl hodině vztyčil se Miki u okna a Neewa konečně — pobídnut by zvědavostí — učinil podobně. Objevil také slabý zápach, jenž zůstal v chatě. Dlouho jej číchal. Byl podoben zápachu, jejž zachytil v den, kdy vyšel z doupěte — a přece byl jiný. Byl slabší, prchavější a ne tak nepříjemný.

Měsíc potom Miki trval na tom, aby lovili v sousedství chaty, jsa tu zdržován vábením věci, již nemohl ani rozložit ani zcela pochopiti. Neewa přijal na čas dobrácky situaci. Pak pozbyl trpělivosti a oddal se loudavému pochodu, trvajícimu celé tři dni, v nichž putoval po vlastní sladké vůli. Aby zachoval spolek, byl Miki nucen ho následovati. Čas bobulí — raný červe-

nec — nalezl je šedesát mil severozápadně od chaty na pokraji končiny, kde se Neewa narodil.

Ale bylo málo bobulí onoho léta *bebe nak amgeda* (léta sucha a ohně). Již v polovici července začala se tenká, šedá mlha vznášeti nad lesy zachvívajícími se vlnami. Po tři týdny nepršelo. I noci byly horké a suché. Každého dne vyhlíželi faktori na stanicích úzkostnými očima po svých panstvích a počátkem srpna měla každá stanice na dvacet míšenců a Indiánů hlídkujících po stezkách, kdyby vypukl oheň. Ve svých chatách a stanech čekali a dávali pozor obyvatelé lesů, pokud neodešli, aby ztrávili léto na stanicích; každé ráno, poledne a noc vylézali na vysoké stromy a pátrali onou zachvívající se šedivou clonou po známce kouře. Týdny vál vítr stále z jihozápadu a byl suchý, jako by táhl nad horkými písky pouště. Bobule usychaly na keřích; plody jeřábů se scvrkaly na stromech; potoky byly vyschlé; bažiny se změnily ve vypálenou rašelinu a listí topolů viselo zchřadle a bez života, jsouc příliš zvadlé, než aby šelestilo ve větru. Jen jednou nebo dvakrát v životě vidí vskutku obyvatel lesů listí topolů zkrucovati se a odumírati podobným způsobem, spálené do smrti v letním slunci. Je to *Kiskewahoon* (znamení nebezpečnosti). Nejen výstraha před možnou smrtí v zápalné oběti ohně, nýbrž i zlověstné znamení chudého lovu a chytání do pastí v příští zimě.

Miki a Neewa byli v bažinatém kraji, když přišel pátý srpen. V nížině bylo parno k zadušení. Neewovi visel jazyk z tlamy a Miki těžce

oddychoval, jak se ubíral podél tmavého a líného proudu, jenž byl jako veliká stoka a tak mrtvý jako den sám. Nebylo viditelného slunce, nýbrž rudá a příšerná záře naplňovala nebesa — slunce snažící se, aby si probojovalo cestu dusivou mlhou, jež zhoustla nad zemí. Ježto byli v »jámě« — tak se říká rozloze křivolakého kraje, nižšího než okolní krajina —, nebyli Neewa a Miki zajati v tomto černajícím mraku. Pět mil odtud byli by mohli slyšeti hřmění rozpoltených kopyt a lomoz těžkých těl na útěku před smrtelnou hrozbou ohně. Takto však ubírali se zvolna vyprahlou bažinou, takže bylo poledne, když vyšli z jejího okraje a vzhůru zelenýma lemem lesním na vrchol hřebene. Před touto hodinou nikdo z obou neprošel hrůzou lesního požáru. Ale nyní je přepadla. Nebylo potřebí minulé zkušenosti. Úhrnný pud tisícerych pokolení vzbudil se v jejich mozcích a tělech. Jejich svět byl v moci *Iskootaa* (Ďábla Ohně). Na jihu, na východě a na západě byl pohřben v smutečném příkrovu, černém jako noční tma, a ze vzdáleného kraje bažiny, kterou přišli, zachytili první vyšlehující sinavé plameny.

S oné strany, jsouce nyní ven z »jámy«, cítili horký vítr a s tímto větrem přicházel ztlumený a burácející hukot, jenž byl podoben vzdálenému nářku vodopádu. Čekali a dívali se, snažíce se orientovati, při čemž jejich duše zápasily po několik okamžiků v obrovském pochodu, přeměňujícím pud v úvalu a porozumění. Neewa jako medvěd byl stížen krátkozrakostí svého rodu a nemohl viděti ani černé vichřice kouře, jež se k nim hnala, ani plamenů vyskakujících

z bažiny. Ale mohl *čichati* a jeho nos se svraštil sterými vráskami a on byl hotov k útěku dokonce dříve než Miki. Ale Miki, který měl jestřabí zrak, stál jako očarován.

Hukot byl stále zřetelnější. Zdálo se, že se rozléhá na všech stranách kolem nich. Avšak z jihu přišla první bouře popelu, letícího bez hluku před ohněm a pak přišel kouř. Tehdy se Miki obrátil s podivným zakňučením, ale Neewa převzal nyní vedení — Neewa, jehož předkové desetisíckráté běželi týž divoký závod se smrtí ve stoletích od doby, co se zrodil jejich svět. Nepotřeboval nyní pronikavosti dalekého zření. *Věděl*, co je vzadu a co je po obou stranách a kde leží jediná stezka v bezpečí; a ve vzduchu cítil a čichal věc, jež znamenala smrt. Dvakráté učinil Miki pokus odvrátiti jejich běh k východu, ale Neewa nechtěl o tom ani slyšet. S položenými ušima běžel dále *na sever*. Třikráté se Miki zastavil, aby se obrátil a podíval na pádící hrozbu za nimi, ale Neewa se ani na okamžik nezastavoval. Přímo dál — *na sever, na sever, na sever* — na sever k výšinám, velikým vodám, otevřeným pláním.

Nebyli sami. Sob spěchal mimo ně rychlostí větru. »*Rychle, rychle, rychle!*« — volal Neewův pud; »ale — *vytrvej!* Neboť sob, pádící dokonce rychleji než oheň, padne za krátko vyčerpáním a bude pozřen plameny. *Rychle* — ale *vytrvej!*«

A vytrvale, klidně, svým dlouhým krokem, vedl Neewa dále.

Los zahýbal zpola napříč přes jejich stezku od západu s docházejícím dechem a těžce oddechuje, jako by měl podřezané hrdlo. Byl zle po-

pálen a běžel slepě do východní stěny ohně.

Za nimi a po obou stranách, kde se hnal plameny vpřed s krutou zuřivostí hunských pluků, žeň smrti byla nesmírnou a otřásající skutečností. V dutých kmenech, pod hromadami skácených stromů, v hustých stromových vrcholcích a v zemi samé hledali menší tvorové pustiny útočiště — a mřeli. Králíci se měnili v skáčící ohnivě koule a pak leželi svrasklí a černí; kuny se upekly na svých stromech; kanadské kuny, minkové a hranostajové zalezli do nejhlubších koutů pod hromadami stromů skácených větrem a mřeli tam palec za palcem; sovy vzlétaly s třepetáním ze stromových vrcholů, potácely se několik okamžiků v ohnivém vzduchu a padaly doprostřed plamenů. Žádný tvor nevydal hlesu — vyjma dikobrazy: a jak zmírali, křičeli jako malé děti.

V zeleném lese smrkovém a cedrovém, těžkém smolou, jež byla příčinou, že jejich husté vrcholky vyrážely v plamen jako moře výbušné látky, hnal se oheň kupředu s úžasným hukotem. Před ním — přímým během — nebylo vyváznutí pro člověka ani zvíře. Z tohoto světa všeobecného požáru byl by se mohl zdvihnouti jediný veliký, smutný výkřik k nebesům: *Vody — Vody — Vody!* Všude, kde byla voda, byla také naděje — a život. Rod a krev a sváry pustiny byly zapomenuty ve veliké hodině nebezpečí. Každé jezero stalo se útočištěm.

K takovému jezeru přišel Neewa, jsa veden neomylným pudem a smyslem čichovým, zostřeným rachotem a hukotem ohnivě bouře za sebou. Miki nebyl »při smyslech«; jeho smysly

byly otupeny; jeho nozdry nevnímaly zápachu vyjma zápach světa v plamenech — následoval tedy slepě svého kamaráda. Oheň zahaloval jezero podél jeho západního břehu a jeho voda byla již hustě obsazena. Nebylo to veliké jezero a bylo skoro okrouhlé. Jeho průměr nebyl větší než dvě stě loket. Dále od kraje — někteří plovouce, většinou však stojíce na dně jen s hlavami z vody vyčnívajícími — bylo asi dvacet sobě a losů. Mnoho jiných tvorů s kratšími nohami plovalo bez cíle, obracejíc se sem a tam a veslujíc nohami jen tolik, aby se udrželi na vodě. Na břehu, kde se Neewa a Miki zastavili, byl ohromný dikobraz, pošetile štěbetající a chechtající se, jako by spílal všem tvorům vesměs za to, že jej vyrušili při obědě. Pak se uchýlil do vody. Trochu dál vzhůru podél břehu kuna kanadská a liška držely se těsně při kraji vody, váhající zmáčeti svou drahocennou kožišinu, až smrt sama chňapla po jejich patách; a jako by přinášela čerstvou zprávu o této smrti, vyvlekla se druhá liška znaveně ven na břeh, schliplá jako mokrá cár po své plavbě od protějšího břehu, kde již oheň šlehal jako plamenná zeď. A jak tato liška připlula doufajíc, že najde bezpečí, starý medvěd, dvakrát tak veliký jako Neewa, s praskotem a udýchaně vyrazil z podrostu, vrhl se do vody a plov od břehu. Menší tvorové lezli, hemžili se a plížili po břehu; malý, červenooký hranostaj, kuna a mink, králíci, veverky a pištící goféři a stádo myší. A konečně s těmito tvory, jež by byl tak lhtavě pozřel, pobíhajícími kolem něho, Neewa bředl zvolna s břehu do vody.

Miki následoval, až byl ve vodě po plece. Pak se zastavil. Oheň byl nyní docela blízko, postupuje jako závodní kůň. Nad ochrannou závorou hustého lesa hnala se mračna kouře a popelu. Rychle bylo jezero setřeno a z oné hrozně směsi temnoty, kouře a žáru zdvihly se podivné a pronikavé hlasy, bečení losího telete, jež bylo odsouzeno k smrti, a bučící, hrůzou naplněná odpověď jeho matky; zmučené vytí vlka; vyděšený štěkot lišky; a nade vším ostatním hrozný křik dvojice potáplic, jejichž domov se změnil v moře plamenů.

Houstnoucím kouřem a vzrůstajícím žárem zavolal Neewa na Mikiho, když se jal plovati, a s odpovídajícím zakňučením ponořil se Miki za ním, plovaje tak těsně při svém velikém, černém bratru, že jeho čumák se dotýkal boku druhova. Uprostřed jezera činil Neewa podobně jako ostatní plovoucí zvířata — vesloval jen tolik, aby se udržel na vodě; ale pro Mikiho, jenž byl kostnatý a neměl záchranného pásu tukového, nebyl zápas tak lehký. Byl nucen plovati, aby se udržel na vodě. Tucetkrátě kroužil kolem Neewy a pak, pochopiv částečně situaci, přiblížil se těsně k medvědu a spočinul předními tlapami na jeho plecích.

Jezero bylo nyní obklopeno pevnou stěnou ohně. Prudké závany plamenů vystřelovaly smolnaté stromy a vymršťovaly na padesát stop do jítřícího se vzduchu. Hukot požáru byl ohlušující. Přehlušoval všecek zvuk, jež snad působila muka a smrt zvířat. A jeho žár byl hrozný. Po několik málo strašných minut vzduch, jež Miki vdechoval do svých plic, byl jako oheň sám.

Neewa pohružoval svou hlavu do vody každých několik vteřin, ale nebylo pudem Mikiovým, aby tak rovněž činil. Stejně jako u vlka, lišky, kuny i rýsa bylo jeho přirozenou povahou raději zemřít, než by se byl docela potopil.

Rychle, jak oheň přišel, tak odešel; a lesní zdi, jež byly zelené před několika okamžiky, byly nyní černé, scvrklé a mrtvé; a zvuk se vzdaloval s plamenem, až se stal znovu jen ztlumeným a burácivým šumotem.

K černým a doutnajícím břehům razila si zvolna cestu živá zvířata. Ze všech tvorů, již se utekli do jezera, mnoho jich zahynulo. Byli to především dikobrazi. Všichni utonuli.

Těsně u břehu byl žár stále ještě prudký a celé hodiny byla země horká doutnajícím ohněm. Po celý zbytek onoho dne a noc, jež následovala, nehnula se žádná živá bytost z mělké vody. A přece ani jeden živý tvor nepomyslel na to, aby sežral svého souseda. Veliké nebezpečí učinilo ze všech zvířat příbuzné.

Krátce před svítáním následujícího dne přišlo vysvobození z ohně. Potopa deště se snesla, a když se rozbřeskl den a slunce vysvitlo na kalném nebi, nezůstalo stopy po tom, čím se stalo za požáru jezero, vyjma zdechlin, jež pluly na jeho hladině nebo lemovaly jeho břehy. Živí tvorové se vrátili do své bezútěšné pustiny — a mezi nimi také Neewa a Miki.

KAPITOLA XXVI.

Na mnoho dní po Velikém ohni převzal Neewa vedení. Všecek jejich svět byl černou pouští bez života a Miki by nebyl býval věděl, kam se obrátit. Kdyby to byl býval místní oheň malého rozsahu, byl by se »vymotal« z jeho zuhelnatělého kruhu. Ale tento požár byl nesmírný. Táhl nesmírnou rozlohou kraje a pro polovici zvířat, jež se zachránila v jezerech a řekách, zbývala pouze smrt hladem.

Nikoli však pro Neewu a jeho rod. Právě jako nebylo nerozhodnosti ve způsobu a směru jeho útěku před ohněm, nebylo nyní váhání ve směru, jež zvolil, aby vyhledal opět živý svět. Bylo to přímo na severozápad — tak přímo jako kompas. Přišli-li k jezeru a obcházeli, Neewa vždy sledoval břeh, až přišel přímo naproti své stezky na druhé straně jezera — a pak se dal opět na severozápad. Cestoval stále, nejen ve dne, nýbrž i v noci, jen s krátkými přestávkami odpočinku, a svítání druhého rána našlo Mikiho více vyčerpaného než medvěda.

Bylo teď mnoho známek, že dosáhli místa, kde oheň sám se jal zhasínati. Plochy zeleného lesa zůstaly státi, byly tu bažiny neporušené od plamenů a tu a tam přišli na zelené plochy luční. V bažinách a lesích hodovali, neboť tyto oasy z bývalého moře plamenů byly naplněny potravou, hotovou k chycení a pozření. Po prvé odmítl Neewa zastaviti se, protože bylo hojně jídla. Šestého dne byli sto mil od jezera, v němž hledali útočiště před ohněm.

Byl to podivuhodný kraj zeleného lesa, širých plání a mnoha jezer a řek — rozdělený tisícími *usayow* (nízkými hřebeny), jež skýtaly nejlepší lov. Poněvadž to byl kraj mnoha vod s živými proudy, plynoucími mezi hřebeny a z jezera do jezera, netrpěl suchem jako krajina dále k jihu. Měsíc lovíli Neewa a Miki ve svém novém ráji a ztučněli znova a byli šťastni.

Bylo to v září, když přišli na podivnou věc na kraji bažiny. Zprvu Miki myslil, že je to chata; ale bylo to hodně menší než kterákoli chata, již poznal. Nebylo to mnohem větší než klec z mladých stromků, v níž jej choval Le Beau. Ale bylo to uděláno z těžkých klad a klády byly tak sroubeny, že nic jich nemohlo sraziti dolů. A tyto klády, místo aby k sobě těsně přiléhaly, měly mezi sebou mezery, široké šest či osm palců. A byly tu dveře dokořán otevřené. Z tohoto podivného přístroje vycházel silný zápach přezrálých ryb. Zápach odpuzoval Mikiho. Ale mocně přitahoval Neewu, jenž vytrvale zůstával poblíž něho přes všechno, co mohl Miki učiniti, aby jej odtud odtáhl. Konečně, rozmrzen jsa špatným vkusem svého kamaráda, Miki ode-

šel hněvivě sám na lov. Teprve nějakou dobu potom odvážil se Neewa prostrčiti svou hlavu a ramena otvorem. Zápach ryb rozzářil jeho očka. Opatrně vkročil dovnitř podivně vypadající stavby z klad. Nic se nestalo. Spatřil ryby, vše, co mohl žráti, právě na druhé straně mladého stromku, o nějž byl nucen se opřít, aby jich dosáhl. Popošel rozmyslně ke kmeni, opřel se a pak — —

»Bác!«

Otočil se jakoby postřelen. Nebylo již otvoru, jímž vstoupil. Spoušť, již byl mladý kmen, uvolnila dveře nad hlavou a Neewa byl zajatcem. Nebyl rozčilen, nýbrž přijal situaci zcela chladně, nepochybuje patrně v mysli, že je kdesi mezi kládami otvor dosti široký pro něj, aby se jím protlačil. Po krátkém zkoumavém čichání jal se požírat ryby. Byl zabrán svou vonnou hostinou, když ze skupiny zakrslých stromů balšámových, několik loket odtud, vyšel Indián. Rychle pochopil situaci, obrátil se a zmizel.

Za půl hodiny potom přiběhl tento Indián na paseku, na níž byly nedávno postavené budovy nové stanice. Zamířil do skladiště Společnosti. V kanceláři tohoto skladiště, kožišinami postlané, skláněl se něžně muž k ženě. Indián je zahlédl, jak vstupoval, a zasmál se tiše. »*Sa-kehemamin*« (»párek milenců«); takto je již nazývali na stanici u jezera Bain — tohoto muže a ženu, kteří jim vystrojili velikou hostinu, když je misionář před nedávnem oddal. Muž a žena vstali, když Indián vstoupil, a žena se naň usmála. Byla krásná. Oči jí zářily a na lících

měla ruměncem květiny. Indián pocítil vřelou úctu k ní v srdci.

»Ú-í, chytili jsme medvěda,« řekl. »Ale je to *napao* (samec). Není tam mláděte, *Iskmao Nanetto!*«

Bílý muž se zasmál.

»Nemáme zpropadenou smůlu, když si chceme chytiti mládě, jež by bylo hýčkaným zvířetem, Nanetto?« otázal se. »Byl bych přísahal, že tato matka a její mládě byly by se daly snadno chytiti. Samec! Budeme nuceni jej pustiti, Mootagu. Jeho kožišina nestojí za nic. Chceš jít s námi podívat se na ten žert, Nanetto?«

Přikývla a její smích byl pln radosti, lásky a života.

»*Oui*. Bude to tak žertovné — vidět jej jít!«

Challoner vedl cestou se sekerou v ruce a s ním šla Nanetta ruku v ruce. Mootag následoval s puškou, jsa připraven, kdyby se něco přihodilo. Z husté skrýše balšámových jedlí vyhlížel Challoner a pak učinil otvor, jímž se mohla Nanetta podívat na klec a jejího zajatce. Na okamžik či dva zadržela dech, pozorujíc Neewu, jenž chodil sem tam, jsa nyní velmi značně rozčilen. Pak slabě vykřikla a Challoner cítil, jak její prsty stiskly ostře jeho vlastní. Než zvěděl, co hodlá učiniti, vyrazila ze skrýše balšámových jedlí.

Těsně u vězení z klad, jsa věren svému kamarádu v hodině nebezpečí, ležel Miki. Byl vyčerpan hrabáním v zemi pod nižší kládou a neucítil ani nezaslechl ničeho z přítomnosti jiných, až uzřel Nanettu, stojící ani ne dvacet kroků odtud. Srdce mu skočilo do těžce oddychujícího

brdla. Polykal, jako by se chtěl zbaviti velikého sousta; hleděl vyjeveně. A pak s náhlým toužebným zakňučením skočil k ní. S pronikavým výkřikem vyskočil Challoner z jedlí balšámových s pozdviženou sekerou. Ale než mohla sekera dopadnouti, byl Miki v náručí Nanettině a Challoner upustil svou zbraň, lapaje úžasem po vzduchu — s jediným slovem:

»MIKI!«

Mootag, jenž se díval v nechápavém ohromení, viděl, jak muž i žena dělají mnoho hluku se zvláštním, divoce vypadajícím zvířetem, jež vypadalo, jako by mělo býti zabito. Zapomněli na medvěda. A Miki, raduje se divoce, že našel milovaného pána a paní, zapomněl naň také. Bylo to podivuhodné zařvání Neewovo, jež obrátilo jejich pozornost k němu. Jako blesk byl Miki zpět u vězení, očmucháváje Neewův čenich mezi dvěma kládami a s velikým vrtěním ohonu hledě mu vyložiti, co se stalo.

Zvolna, s myšlenkou, jež se mu zrodila v hlavě a jež mu dávala zapomenouti na vše ostatní, vyjma veliké černé zvíře ve vězení, blížil se Challoner k pasti. Bylo možno, že by se byl Miki spřátelil s nějakým jiným medvědem než s dávným mládětem? Vdechl zhluboka, jak se na ně díval. Neewův nos s černou špičkou byl strčen mezi dvě klády a *Miki jej lízal jazykem!* Vztáhl ruku k Nanettě, a když k němu přišla, ukazoval chvíli nemluvě.

Pak pravil:

»Je to to mládě, Nanetto. Víš — mládě, o němž jsem ti vypravoval. Drželi se pospolu po celou tu dobu — stále od té doby, co jsem zabil matku

mláděte před půl druhým rokem a svázal je spolu kouskem provazu. Chápu teď, proč Miki utekl od nás, když jsme byli v chatě. Vrátil se — k medvědovi.«

*

Zamíříte-li dnes na sever od Le Pas a pustíte své kanoe do Krysí řeky nebo říčních tratí grassberyjských a pak veslujete a uháníte s proudem po Sobí řece a podél východního břehu Sobího jezera, přijdete posléze ke Cochranu — a stanici Lac Bain. Je to kraj z nejpodivuhodnějších na celém severu. Tři sta Indiánů, míšenců a Francouzů přichází se svými kožišinami do Lac Bain. Není mezi nimi duše — mužské, ženské nebo dětské —, jež by neznala historie »krotkého medvěda z Lac Bain« — miláčka *l'ange*, bílého anděla, ženy faktorovy.

Medvěd nosí lesklý obojek a potuluje se po libosti ve společnosti velikého psa, ale ježto je nyní ohromný a tlustý, nevzdaluje se nikdy tuze od stanice. A jest nepsaným zákonem v celém tom kraji, že se nesmí zvířeti ublížiti a že se nemají klásti medvědí pasti v okruhu pěti mil kolem budov Společnosti. Za tyto hranice se medvěd nikdy nevzdaluje; a když přijde zima a on se chystá k svému dlouhému spánku, zaleze do hluboké, teplé jeskyně, jež mu byla vykopána pod skladištěm Společnosti. A s ním, když přijdou noci, spí pes Miki.

